

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W PILE**

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
NA TERENIE POWIATU PILSKIEGO
W 2025 ROKU**

PILA

MARZEC, 2026 ROK

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
II. Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	13
III. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	35
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	38
V. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	44
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	46
VII. Nadzór nad chemikaliami	59
VIII. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych ...	66
IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	84
X. Oddział Laboratoryjny	88
XI. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	91
XI. Zakończenie	124

WSTĘP

Szanowni Państwo!

Przedkładam Państwu informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu pilskiego w 2025 roku, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 416).

Celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile jest stały nadzór nad obszarami mającymi wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne ludności, w tym w zakresie odpowiedniej jakości wody pitnej, żywności i żywienia, suplementów diety, chemikaliów, kosmetyków, produktów biobójczych, warunków pracy, nauki i wychowania oraz wypoczynku, obiektów użyteczności publicznej, a także udzielania świadczeń zdrowotnych. W tych obszarach są prowadzone intensywne działania w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a także działalność edukacyjno-informacyjna w zakresie profilaktyki zdrowotnej w różnych grupach społecznych, zawodowych i wiekowych, promujące zdrowy styl życia, szczepienia ochronne i badania profilaktyczne oraz przestrzeganie zasad higieny.

Od 1 kwietnia 2003 r. do dnia dzisiejszego Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Pile jest stacją nadzorowo-laboratoryjną. Wykonujemy badania:

- ❖ wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- ❖ wody z pływalni;
- ❖ wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli;
- ❖ skuteczności procesów sterylizacji;
- ❖ kału w kierunku pałeczek Salmonella i Shigella.

Oddział Laboratoryjny PSSE w Pile wykonuje również badania dla innych powiatowych stacji województwa wielkopolskiego oraz badania zlecone. Od 24.06.2005 roku posiada certyfikat akredytacji nr AB 616 Polskiego Centrum Akredytacji.

Od października 2020 r. trwa proces cyfryzacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wdrożenie Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS). Jest to nowoczesne narzędzie informatyczne do obsługi procesów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. System jest sukcesywnie rozbudowywany i stopniowo wdrażany w każdym obszarze działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ramach systemu SEPIS dostępne są dwie platformy, jedna dla pracowników Inspekcji (aplikacja kliencka SEPIS) oraz druga dla obywateli, przedsiębiorców i instytucji (platforma e-Sanepid). W 2025 roku w ramach Modułu Kontroli została udostępniona usługa dla obywateli dotycząca zgłoszeń interwencji. Obie platformy wymieniają dane pomiędzy sobą.

W Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile, został wdrożony systemu EZD RP (Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją Rzeczypospolitej Polskiej). Jest to system teleinformatyczny do elektronicznego zarządzania dokumentacją w administracji publicznej, umożliwiający wykonywanie w nim czynności kancelaryjnych, dokumentowanie przebiegu załatwiania spraw oraz gromadzenie i tworzenie dokumentów elektronicznych, dzięki temu eliminuje potrzebę korzystania z papierowych wersji dokumentów, co przyczynia się do zwiększenia efektywności pracy oraz oszczędności zasobów. Wdrożenie systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD) reguluje ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2026 r. poz.3).

Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pilskiego za rok 2025 został opracowany, jak w latach poprzednich, na podstawie informacji zebranych z poszczególnych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile.

Pragnę podziękować za współpracę organom samorządowym, inspekcjom i instytucjom w zakresie działań na rzecz poprawy zdrowia publicznego mieszkańców naszego powiatu.

Przedkładając Przewodniczącej Rady Powiatu i Staroście Powiatu Pilskiego raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu mam nadzieję, iż materiał ten będzie pomocny w podejmowaniu decyzji w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego ludności w powiecie.

Tekst raportu zamieszczony jest również na naszej stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-pila

Z poważaniem

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Pile
mgr Danuta Kmiecik

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

I.1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Sekcja Epidemiologii jest komórką organizacyjną PSSE właściwą do prowadzenia działań związanych z nadzorem epidemiologicznym mającym na celu ochronę zdrowia i życia ludzkiego. W 2025 roku, tak jak w latach poprzednich, prowadzone działania wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu pilskiego i skierowane były głównie na:

- wczesne wykrywanie i zwalczania chorób zakaźnych, ognisk chorób zakaźnych, zakażeń zakładowych oraz ognisk zatruc pokarmowych w ramach zabezpieczenia przeciwepidemicznego mieszkańców;
- szczegółowe opracowywanie dochodzeń epidemiologicznych dotyczących zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne celem wdrożenia działań profilaktycznych i przeciwepidemicznych;
- nadzór nad osobami pokąsanymi przez zwierzęta;
- nadzór nad realizacją programu eradykacji wirusa Polio, Odry i Różyczki;
- nadzór nad epidemią grypy w oparciu o program SENTINEL;
- prowadzenie Powiatowego Rejestru Zakażeń i Chorób Zakaźnych;
- podejmowanie działań związanych z systemem wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz atakami biologicznymi, obejmujący kraje UE;
- sporządzanie raportów o zgonach, zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na wybrane choroby zakaźne;
- nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz prowadzenie działań wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych;
- poprawę jakości udzielanych świadczeń medycznych w ramach kontroli nad obiektami leczenia zamkniętego i otwartego oraz nadzorowanie zagadnień związanych z zapobieganiem zakażeniom szpitalnym i szerzeniem się czynników alarmowych.

Analizę sytuacji epidemiologicznej powiatu pilskiego przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane zakażenia i choroby zakaźne, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2025 r. poz. 1675).

Liczbę zachorowań i współczynnik zapadalności (obliczony na 100 tys. mieszkańców powiatu pilskiego) dla poszczególnych zakażeń i chorób zakaźnych w 2025 roku w porównaniu z rokiem 2024 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2024 - 2025

Jednostka chorobowa		2024		2025	
		Liczba zachorowań	zapadalność	Liczba zachorowań	zapadalność
Salmonelozy	Zatrucia pokarmowe	16	12,2	6	4,6
	Posocznica	-	-	1	0,8
	Inne zakażenia pozajelitowe	1	0,8	2	1,5
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez Clostridium difficile	82	62,6	121	93,0
	wywołane przez Campylobacter	1	0,8	1	0,8
	Inne nieokreślone	-	-	6	4,6
Giardioza(lamblioza)		2	1,5	6	4,6
Kryptosporidioza		-	-	6	4,6
Wirusowe zakażenia jelitowe	rotawirusy	17	12,0	13	10,0
	norowirusy	22	16,8	22	16,9
	Inne określone	19	14,5	8	6,1
	nieokreślone	11	8,4	3	2,3
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	Ogółem	57	43,5	66	50,7
	w tym u dzieci do lat 2	13	613,4	6	283,1
Płonica (szkarlatyna)		120	91,7	31	23,8
Krzztusiec		33	25,2	32	24,6
Inwazyjna Choroba Meningokokowa		-	-	1	0,8
Inwazyjna Choroba wywołana przez Strptococcus pneumoniae		7	5,3	8	6,1
Inwazyjna Choroba wywołana przez Strptococcus pyogenes		3	2,3	8	6,1
Borelioza z Lyme		68	52,0	91	70,0
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		23	17,5	32	24,6
Legionelloza		6	4,6	1	0,8
Ospa wietrzna		536	409,5	388	298,3
WZW typu B – przewlekłe		18	13,7	14	10,8
WZW typu C – przewlekłe i BNO		19	14,5	18	13,8
Wirusowe zapalenie opon mózgowych		1	0,8	2	1,5
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		-	-	1	0,8
Choroba Creutzfeldta-Jakoba		-	-	1	0,8
Grypa	Potwierdzona badaniem molekularnym PCR	12	9,2	39	30,0
	Potwierdzona szybkim testem antygenowym	527	402,6	1887	1450,9
Zakażenia wirusem RSV	ogółem	116	88,6	172	132,2
	W tym u dzieci do lat 2	44	2076,4	67	3161,9
Zakażenie SARS CoV-2(COVID-19)		732	562,8	638	490,5
Kiła		5	3,8	3	2,3
HIV		1	0,8	4	3,1
AIDS		-	-	2	1,5
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		2	1,5	4	3,1
Gruźlica		7	5,3	12	9,2
Covid-19		732	562,8	638	430,5

I.1.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

- **Salmoneloza – zatrucia pokarmowe** - w roku 2025 podobnie jak w roku poprzednim, wśród zachorowań dominowały zatrucia wywołane przez pałeczki *Salmonella Enteritidis*. Ogółem zarejestrowano 6 zachorowań. Nastąpił spadek zatruc w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zarejestrowano 16 zachorowań. Zachorowania dotyczyły dzieci w wieku od 4 do 14 lat. Wszystkie osoby były hospitalizowane, a zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Miejscem spożycia zakażonych produktów były mieszkania prywatne – żywienie indywidualne.

- **Salmoneloza pozajelitowa** - zarejestrowano 3 przypadki, w tym 1 zachorowanie przebiegające pod postacią posocznicy oraz 2 zakażenia wywołane przez pałeczki *Salmonella* wykryte w posiewie moczu oraz w posiewie z ropnia jajnika.

- Bakteryjne zakażenia jelitowe:

- 121 zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile*. Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zgłoszono 82 zachorowania. Hospitalizowano 120 osób, u których zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi oraz zarejestrowano 1 osobę leczoną ambulatoryjnie, gdzie zachorowanie zakwalifikowano jako prawdopodobne;
- 1 zakażenie wywołane przez *Campylobacter* (tak samo jak w roku 2024), które wystąpiło u 45-letniego mężczyzny, zamieszkałego w mieście. Pacjent był hospitalizowany w Uniwersyteckim Szpitalu w Poznaniu. Nie ustalono źródła zakażenia;
- 6 nieokreślonych zakażeń bakteryjnych, z tego 2 osoby zostały hospitalizowane.

- **Wirusowe zakażenia jelitowe** - 46 zachorowań, w tym 17 zachorowań u dzieci w wieku do 2 lat. W analizowanym okresie zarejestrowano spadek zachorowań w stosunku do roku 2024, kiedy zarejestrowano - 69 zakażeń, w tym 27 zachorowań u dzieci w wieku do 2 lat :

- wywołane przez *rotawirusy* – 13 zachorowań (2024 r. - 17);
- wywołane przez *norowirusy* – 22 zachorowania (2024 r. - 22);
- wywołane przez inne określone wirusy, głównie przez *adenowirusy* – 8 zachorowań (2024 r. - 19);
- wywołane przez nieokreślone wirusy – 3 zachorowań (2024 r. - 11).

Hospitalizowanych zostało 43 pacjentów, w tym 17 dzieci w wieku do 2 lat (2024 r. - 59 osób, w tym 26 dzieci w wieku do 2 lat).

- **Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bliżej nie określone, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu** - zgłoszono 66 zachorowań, w tym 6 zachorowań u dzieci w wieku do 2 lat (2024 r. - 57 zachorowań, w tym 13 u dzieci w wieku do 2 lat). Hospitalizowano 6 osób, z tego 4 dzieci w wieku do 2 lat.

- **Giardioza (lamblioza)** - zgłoszono 6 zachorowań, w tym jedno dziecko do lat 2. Hospitalizowano 3 osoby. Nie ustalono źródła zakażenia. Zejściem choroby było wyzdrowienie. Nastąpił wzrost w stosunku do roku poprzedniego, w którym zarejestrowano 2 zachorowania.

- **Kryptosporidioza** - zarejestrowano 6 zachorowań, które wystąpiły w ognisku epidemicznym w DPS w Rzadkowie. Dotyczyły 5 mieszkańców w wieku: 3, 5, 9, 39 i 49 lat oraz jednej opiekunki, u której zachorowanie nie zostało potwierdzone badaniami laboratoryjnymi i zgłoszone jako zachorowanie prawdopodobne. Hospitalizowano 3 osoby.

I.1.2. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne, w tym objęte programami eliminacji

- **Wirusowe zapalenie wątroby typu B** - 14 zachorowań zakwalifikowanych jako zachorowania przewlekłe. Wszystkie osoby były leczone ambulatoryjnie (2024 r. - 18 zachorowań).

- **Krztusiec** - 32 zachorowania, z tego 14 osób zostało hospitalizowanych. W przeważającej ilości zachorowania wystąpiły u dzieci od 0-15 lat, wśród których jedno dziecko nie było zaszczepione. Na podobnym poziomie kształtowały się zachorowania w roku 2024, kiedy zarejestrowano 33 zachorowania.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano podejrzeń i zachorowań na tężec, odrę, różyczkę, świnkę i nagminne porażenie dziecięce.

I.1.3. Neuroinfekcje, inwazyjna choroba meningokokowa, choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

- **Inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*** – zgłoszono 8 zachorowań (2024 r. - 7 zachorowań), z tego 1 zachorowanie wystąpiło pod postacią zapalenia płuc, 1 zachorowanie pod postacią zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych oraz 6 zachorowań pod postacią posocznicy. Chorzy zostali hospitalizowani. Zarejestrowano 1 zgon z powodu posocznicy u 74-letniej kobiety.

- **Inwazyjna choroba meningokokowa** - wystąpiło 1 zachorowanie pod postacią posocznicy, które dotyczyło 15-miesięcznego chłopca zamieszkałego na wsi. Dziecko zostało hospitalizowane. Zejściem choroby było wyzdrowienie (2024 r. - 0).

- **Wirusowe zapalenie opon mózgowych** - 2 zachorowania, które wystąpiły u 69-letniej kobiety, mieszkanki wsi oraz 15-letniego mieszkańca miasta, którzy zostali hospitalizowani. Zejściem choroby było wyzdrowienie (2024 r. - 1).

- **Nieokreślone zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych** – 1 zachorowanie, które dotyczyło miesięcznego dziecka, płci męskiej, zamieszkałego na wsi. Chłopiec został hospitalizowany (2024 r. - 0).

I.1.4. Choroby przenoszone drogą płciową

- **Kiła** - 3 zachorowania, zakwalifikowane jako kiła nieokreślona (2024 r. - 5 zachorowań). Zachorowania dotyczyły 3 mężczyzn w wieku 31, 33 i 40 lat, zamieszkałych w mieście, leczonych ambulatoryjnie.
- **Choroby przenoszone przez Chlamydie** - 4 zachorowania, wszyscy pacjenci byli leczeni ambulatoryjnie (2024 r. - 2 zachorowania).
- **Nowo wykryte zakażenia HIV**- 4 zakażenia, które wystąpiły u 2 mężczyzn w wieku 25 i 37 lat oraz u 2 kobiet w wieku 43 i 51 lat, przebywających na terenie powiatu pilskiego. Hospitalizowano 3 osoby (2024 r. - 1 zakażenie).
- **AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności**– 2 zachorowania: u mężczyzny w wieku 25 lat i kobiety 51 lat. Chorzy zostali hospitalizowani (2024 r. - 0).

I.1.5. Choroby odzwierzęce i zapobieganie wściekliznie

Na terenie powiatu pilskiego doszło do 157 pokąsań przez zwierzęta, z tego u 32 osób podjęto szczepienia p/wściekliznie (2024 r. - 162 pokąsania, 23 osoby zostały zaszczepione). W większości przypadków doszło do pokąsań przez zwierzęta domowe (psy, koty) oraz zgłoszono 2 przypadki pokąsań przez szczury. Hospitalizowany został 12-miesięczny chłopiec pogryziony przez psa. Ponadto podjęto szczepienia u 9-letniego mieszkańca Piły podrapanego przez małpę w Kambodży i 22-letniej kobiety pokąsanej przez małpę w Zanzibarze. Podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono zachorowań na wściekliznę u ludzi i zwierząt oraz zachorowań na włośnicę, leptospirozę, tasiemczyce w tym bąblowice i toksoplazmozę.

I.1.6. Inne choroby zakaźne

- **Borelioza** – 91 zachorowań (2024 r. - 68). Hospitalizowano 1 osobę, u której stwierdzono neuroboreliozę. Pozostali pacjenci leczeni ambulatoryjnie. Analiza przeprowadzonych wywiadów wykazała, że większość chorych zostało ukąszonych przez kleszcze, podczas przebywania na terenie powiatu pilskiego.
- **Wirusowe zapalenie wątroby typu C** – przewlekłe i bliżej nieokreślone – 18 zachorowań, z tego 4 osoby zostały hospitalizowane (2024 r. - 19).
- **Inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*** – 8 zachorowań przebiegających pod postacią róży. Wszystkie osoby były leczone ambulatoryjnie (2024 r. - 3).
- **Legioneloza** – 1 zachorowanie, które wystąpiło u 75 letniej kobiety. Pacjentka hospitalizowana (2024 r. - 6 zachorowań).
- **Choroba Creutzfeldta-Jakoba** – 1 zachorowanie, zakwalifikowane jako prawdopodobne, które wystąpiło u 78-letniego mężczyzny, zamieszkałego na wsi. Pacjent hospitalizowany. Zarejestrowano zgon pacjenta.

- **Grypa** – nastąpił zasadniczy wzrost zachorowań w stosunku do roku 2024. Zgłoszono 1887 przypadków zachorowań potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego, z tego 83 osoby hospitalizowano (2024 r.- 527 zachorowań, 25 osób hospitalizowano) oraz 39 zachorowań potwierdzonych badaniami molekularnymi, z tego 20 osób hospitalizowano (2024 r. - 12 zachorowań, 7 osób hospitalizowanych).
- **Zakażenia wirusem RSV** - ogółem zarejestrowano 172 zakażenia, z tego 67 zakażeń wystąpiło u dzieci do lat 2; hospitalizowanych zostało 50 osób (2024 r. - 116 zakażeń, w tym u dzieci do lat 2 - 44 zachorowania, hospitalizowano 26 osób).
- **Płonica** – 31 zachorowań, 1 osoba została hospitalizowana; nastąpił znaczny spadek zachorowań w porównaniu do 2024 r. kiedy zgłoszono 120 zachorowań.
- **Ospa wietrzna** – 388 zachorowań leczonych ambulatoryjnie, przeważająca liczba zachorowań dotyczyła dzieci w wieku 1-10 lat. (2024 r. - 536 zachorowań).
- **Covid-19** – 638 zachorowań, z tego 30 osób hospitalizowanych (2024 r. - 732 zachorowania, hospitalizacji 35).
- **Gruźlica** – zgłoszono 11 zachorowań na gruźlicę płucną, w tym 7 przypadków postaci prątkującej potwierdzonej bakteriologicznie (6 nowych zachorowań i 1 wznowa zachorowania) oraz 1 przypadek gruźlicy poza płucnej – gruźlica kości i stawów . W strukturze zachorowań według płci, wieku i miejsca zamieszkania, dominowali mężczyźni (11 zachorowań) w wieku 46 - 85 lat, zamieszkali w mieście, z tego 1 bezrobotny i 5 osób renta/emerytura. Zarejestrowano 1 zgon z powodu gruźlicy u 74 letniego mężczyzny. Ponadto wpłynęły 2 zgłoszenia z rozpoznaniem zakażenia płuc prątkiem gruźlicy (bez objawów chorobowych) u 16-letnich bliźniaczek ze styczności z osobą chorą na gruźlicę.

I.2. Nadzór nad zachorowaniami na grypę w oparciu o program SENTINEL

Program SENTINEL jest systemem zintegrowanego nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą. Uczestniczą w nim wybrani lekarze pierwszego kontaktu, stacje sanitarno-epidemiologiczne oraz Krajowy Ośrodek ds. Grypy, pełniący rolę koordynatora.

W powiecie pilskim w ww. programie uczestniczy Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej "Medico" Adam Gronowski. Do zadań lekarzy biorących udział w nadzorze nad grypą SENTINEL należy przesyłanie tygodniowych danych o liczbie zachorowań na grypę lub zachorowań grypopodobnych oraz pobieranie próbek materiału klinicznego do laboratoryjnych badań diagnostycznych, które następnie zostają za pośrednictwem PSSE w Pile przewiezione do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. W roku 2025 pobrano 24 próbki materiału klinicznego do badań diagnostycznych. W zdecydowanej większości analizowanych prób (90%) potwierdzono wirusa grypy typu A.

I.3. Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

Zakażeniem szpitalnym nazywamy zakażenie, które wystąpiło w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. W 2025 r. przeprowadzono kontrole we wszystkich podmiotach lecznictwa stacjonarnego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych. PSSE w Pile we współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych monitorowała i koordynowała działania przeciwepidemiczne w celu zwalczania ognisk zakażeń szpitalnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

I.4. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Szczepienia ochronne w Polsce realizowane są w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych oraz Program Szczepień Ochronnych, który co roku zostaje zaktualizowany i ogłoszony w formie komunikatu przez Głównego Inspektora Sanitarnego. W dokumencie uregulowane są kwestie dotyczące wieku oraz zakresu wykonywania szczepień ochronnych. Program Szczepień Ochronnych (PSO) obejmuje szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży od urodzenia do 19 r. ż., osoby narażone w sposób szczególny na zakażenie (finansowane z budżetu państwa) oraz szczepienia zalecane (nie finansowane z budżetu państwa).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile sprawuje nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych, warunkami przechowywania preparatów szczepionkowych w podmiotach prowadzących działalność leczniczą oraz nad procesem dystrybucji szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS). System ESNDS funkcjonuje w całym kraju i został opracowany w celu zapewnienia jednolitego obiegu dokumentacji dotyczącej realizacji szczepień ochronnych, usprawnienia obrotu szczepionkami zakupionymi do realizacji PSO oraz uzyskania bieżących danych o ich dostępności i rozmieszczeniu. PSSE w Pile posiada magazyn szczepionek wyposażony w odpowiednią liczbę urządzeń chłodniczych z zainstalowanym system całodobowego monitorowania temperatury z funkcją odczytu, rejestracji i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchyień od normy) na telefon komórkowy wyznaczonych pracowników. Urządzenia chłodnicze w przypadku przerw w dostawie prądu zasilane są automatycznie przez agregat prądotwórczy.

W roku 2025 na terenie powiatu pilskiego Program Szczepień Ochronnych realizowało 40 podmiotów medycznych. Przeprowadzone kontrole w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych i warunków przechowywania preparatów szczepionkowych nie wykazały nieprawidłowości.

Liczba dzieci niepoddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym, ujętych w rejestrze prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile, na dzień 31.12.2025 r. wynosiła ogółem 135 dzieci (31.12.2024 r. - 106 dzieci), których rodzice lub opiekunowie prawni w liczbie 160 osób (2024 r. - 121 osób) nie poddali ich obowiązkowym szczepieniom ochronnym. W stosunku do ww. osób prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile działania administracyjne. W analizowanym okresie wystawiono 77 wezwań do poddania małoletnich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym, 44 upomnienia oraz 40 tytułów wykonawczych do Wojewody Wielkopolskiego celem wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji przeciwko osobom niewykonującym obowiązkowych szczepień ochronnych.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), z których jeden zakwalifikowano jako poważny i 5 NOP o charakterze łagodnym (2024 r. - 6 NOP). Ponadto w dniu 1 kwietnia 2025 r. rozpoczęła się ogólnopolska kontrola, dotycząca obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży, której przedmiotem jest ocena realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia na podstawie kart uodpornienia i elektronicznych kart szczepień. W powiecie pilskim kontrolą objętych było **25.510** kart uodpornienia dzieci i młodzieży w 37 punktach szczepień.

Podsumowanie:

1. Wśród mieszkańców powiatu pilskiego zarejestrowano łącznie 3 618 zakażeń i chorób zakaźnych oraz 157 pokąsań przez zwierzęta (2024 r. - 2447 zakażeń i chorób zakaźnych i 162 pokąsania). Na wzrost liczby zakażeń i chorób zakaźnych w 2025 r. zasadniczy wpływ miał ponad trzykrotny wzrost zgłoszeń zachorowań na gripę oraz zasadniczy wzrost zakażeń RSV.
2. Przeprowadzono 1.288 wywiadów epidemiologicznych w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych oraz 82 kontrole podmiotów leczniczych (2024 r. - 1725 wywiadów epidemiologicznych i 101 kontroli podmiotów leczniczych).
3. Liczba dzieci nieszczepionych, widniejących w rejestrze PSSE w Pile, wg stanu na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 135 dzieci (według stanu na dzień 31.12.2024 r. - 106); liczba rodziców i opiekunów prawnych małoletnich dzieci nie wykonujących obowiązkowych szczepień ochronnych wynosiła 160 osób (2024 r. - 121). Nastąpił znaczny wzrost dzieci niezaszczepionych w porównaniu do 2024 roku.
4. W 2025 r., podobnie jak w roku poprzednim, zgłoszono 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), w tym 1 NOP zakwalifikowany jako poważny oraz 5 odczynów o charakterze łagodnym.

II. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

II.1. Zakres nadzoru sanitarnego

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia w 2025 roku sprawowała nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej w podległych zakładach, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. W 2025 r. pod nadzorem sanitarnym znajdowało się ogółem 2197 zakładów (2024 r. - 2125), w tym:

- 112 zakładów produkcji żywności (wytwórnice lodów, przetwórnice owocowo-warzywne, lodziarnie, piekarnie, ciastkarnie, cukiernie, zakłady garmażeryjne, producenci żywności w warunkach domowych i inne wytwórnice żywności);
- 780 zakładów obrotu żywnością (kioski, sklepy spożywcze/markety, magazyny hurtowe, inne zakłady/obiekty obrotu żywnością, obiekty ruchome i tymczasowe, apteki);
- 339 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego (m.in. zakłady małej gastronomii, restauracje);
- 239 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (m.in. bloki żywienia w szpitalach, stołówki szkolne, stołówki przedszkolne, bloki żywienia w domach opieki społecznej, zakłady usług cateringowych);
- 421 środków transportu znajdujących się pod nadzorem;
- 41 wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, w tym 1 wytwórnia materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- 265 producentów pierwotnych, w tym Rolniczy Handel Detaliczny (RHD) oraz dostawcy bezpośredni.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 1087 kontroli sanitarnych (2024 r. - 1072). Wydano 464 (2024 r. - 472) decyzje administracyjne, wyszczególnione w tabeli nr 2.

Ponadto wydano 312 (2024 r. - 304) zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w tym 122 niewymagających decyzji zatwierdzenia tj. dla rolników indywidualnych, prowadzących produkcję pierwotną/podstawową obejmującą działalność w zakresie upraw, zbiorów produktów podstawowych (zbóż, owoców,

warzyw, grzybów i runa leśnego), producentów żywności w warunkach domowych, podmiotów prowadzących sprzedaż artykułów spożywczych opakowanych - trwałych mikrobiologicznie oraz dla zakładów działających na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością.

Tabela 2. Zestawienie ilości wydanych decyzji w latach 2024-2025

DECYZJE	Lata	
	2024	2025
unieruchomienie/przerwanie działalności części zakładu	4	7
zakazujące wprowadzania produktu do obrotu	8	6
nakazujące doprowadzenia zakładu do właściwego stanu sanitarno-technicznego	2	2
poszerzające działalność produkcyjno-handlową	18	22
zatwierdzające zakład do prowadzenia działalności	152	168
wykreślające zakład - zaprzestanie prowadzenia działalności	118	76
warunkowego zatwierdzenia zakładu	2	1
płatnicze obciążające podmioty gospodarcze kosztami przeprowadzonych kontroli	167	169
umarzające postępowanie administracyjne	0	2
prolongata terminu wykonania decyzji	0	3
uchylające w związku z poszerzeniem działalności	0	8
decyzje zatwierdzające – czasowe z określonym terminem działalności	1	0
RAZEM	464	472

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych.

Zgodnie z wymaganiami prawa żywnościowego przedsiębiorcy branży spożywczej są zobowiązani do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, poprzez stosowanie zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz wdrożenie i utrzymanie kontroli wewnętrznej w zakładach w oparciu o zasady systemu HACCP – Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

Za stwierdzone uchybienia podczas prowadzonego nadzoru nałożono 78 (2024 r. - 68) mandatów karnych, na łączną kwotę 17850 zł (2024 r. - 15350 zł). Skierowano do WPWIS 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej m.in. za sprzedaż w jednostkach systemu oświaty środków spożywczych innych niż objęte grupami środków spożywczych dopuszczonych prawem żywnościowym do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz prowadzenie działalności niezgodnie z zakresem decyzji zatwierdzającej zakład.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 316 próbek środków spożywczych oraz 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (2024 r. - 296). Zdyskwalifikowano 37 próbek. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą

pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego. Większość próbek pobrano z miejsc obrotu żywnością.

W 2025 r. przeprowadzono 58 kontroli dotyczących importu i eksportu. Na prośbę producenta rozpatrzono 21 pism związanych z wystawieniem Health Certificate – świadectw zdrowia dotyczących eksportu do krajów trzecich tj. (Istambuł, Indonezja, Turcja, Casablanka, Egipt) - skrobi ziemniaczanej zgodnie z art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. W związku z powyższym wystawiono 21 certyfikatów. Ponadto rozpatrzono 37 wniosków o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej. Na 37 produktów objętych wnioskami wystawiono świadectwa o spełnieniu wymagań zdrowotnych (dla środków spożywczych - 32, dla materiałów do kontaktu z żywnością - 5). Wnioskami objęte były produkty importowane z Wielkiej Brytanii (kawa zielona ziarnista, materiały i wyroby do kontaktu z żywnością – bibuła filtracyjna, papier do herbaty i kawy w kapsułkach oraz folia polipropylenowa) oraz eksportowane do krajów trzecich tj. (Ukraina, Macedonia Północna, Jordania, Arabia Saudyjska, Chile, Wielka Brytania, Egipt, Bahrajn, Jordania, Serbia) produkty takie jak: kawy, herbaty, napoje mleczne, napoje czekoladowe, napoje herbaciane, napoje kawowe zabielenie.

W okresie sprawozdawczym przyjęto 56 interwencji konsumenckich, które dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/terminów przydatności do spożycia;
- niewłaściwej jakości serwowanych posiłków dzieciom w placówce oświatowej;
- niehigienicznej sprzedaży żywności;
- braku zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie, w tym sprzętu i urządzeń;
- niewłaściwego magazynowania, przechowywania żywności;
- prowadzenia działalności niezgodnie z posiadanym zaświadczeniem o wpisie do rejestru zakładów;
- obecności szkodników w zakładzie;
- obecności ciała obcego (włosa) w daniu;
- niewłaściwego gospodarowania odpadami;
- braku aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno - epidemiologicznych pracowników;
- zapach chloru w wodzie butelkowanej produkowanej w nadzorowanym zakładzie produkcyjnym;
- braku prowadzonej dezynfekcji szkła bufetowego;
- sprzedaży mięsa niewłaściwej jakości oraz dziczyzny niewiadomego pochodzenia;
- braku bieżącej ciepłej wody w zakładzie;
- uciążliwych zapachów.

W związku z powyższym przeprowadzono 52 kontrole sanitarne interwencyjne oraz 4 kontrole sanitarne podczas których odniesiono się do zgłaszanych interwencji. Osobom wnoszącym interwencje udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 15 mandatów karnych na łączną kwotę 3950 zł. Wydano 2 decyzje unieruchomienia zakładu oraz 3 decyzje zakazu wprowadzania produktu do obrotu.

W okresie sprawozdawczym prowadzono kontrole tematyczne i akcyjne dotyczące m.in.:

- warunków sanitarno higienicznych podczas trwania zimowisk i kolonii letnich - 22 pozytywne kontrole z oceną placówek, w których żywione były dzieci i młodzież uczestnicząca w letnim i zimowym wypoczynku oraz w zakładach, które produkowały posiłki w ramach cateringu dla tych dzieci;
- wzmożonego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów żywienia zbiorowego na trasach turystycznych i sprzedażą targowiskową w dni wolne od pracy podczas sezonu letniego oraz w godzinach popołudniowych w okresie czerwiec-wrzesień 2025 r. – 66 kontroli. W 4 obiektach stwierdzono nieprawidłowości polegające na: braku zachowania bieżącego stanu sanitarno-higienicznego w pomieszczeniach zakładu, nieprzestrzeganiu stanowisk pracy, nieprawidłowym magazynowaniu żywności (braku zachowania segregacji asortymentowej), braku skutecznej dezynfekcji naczyń tradycyjnych, przerwaniu ciągłości łańcucha chłodniczego, wprowadzaniu artykułów spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 500 zł;
- naceLOWANYCH kontroli tematycznych związanych z suplementami diety - 4 kontrole;
- warunków sanitarno-higienicznych podczas trwania majówki - 5 kontroli oraz Jarmarku Bożonarodzeniowego - 4 kontrole. Podczas dwóch kontroli stwierdzono nieprawidłowości i nałożono dwa mandaty karne w wysokości 500 zł;
- wzmożonego nadzoru nad warunkami przechowywania oraz znakowania wód butelkowych w okresie czerwiec-wrzesień - 5 kontroli.
- serwowania ryby maślanej - 3 kontrole, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości;
- sprzedaży ryb świeżych w okresie przedświątecznym - 1 kontrola sanitarna tematyczna, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości.

II.2. Ocena stanu sanitarnego najbardziej znaczących grup obiektów w prowadzonym nadzorze

Do grupy obiektów ocenionych, w których stwierdzono zakłady niezgodne należą: piekarnie, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne, producenci żywności w warunkach domowych, super i hipermarkety, sklepy spożywcze, kioski, zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym

zakłady małej gastronomii, inne zakłady żywienia, zakłady usług cateringowych, zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

Odsetek obiektów żywności i żywienia o stanie sanitarnym niezgodnym z wymaganiami w latach 2024-2025 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Odsetek obiektów żywnościowo-żywieniowych o niezgodnym stanie sanitarnym (porównanie lat 2024-2025)

Lata	Odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym (%)
2024	12,9
2025	10,9

Porównując lata 2024 – 2025 obserwujemy spadek liczby zakładów nie spełniających wymagań sanitarno-higienicznych. Zestawienie zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Grupy obiektów o złym stanie sanitarnym (porównanie lat 2024-2025)

Lp.	Grupy obiektów	2024	2025
		(%)	(%)
1.	Zakłady garmazeryjne	50	75
2.	Zakłady usług cateringowych	50	40
3.	super i hipermarkety	0	26,3
4.	Sklepy spożywcze	25,4	21,3
5.	Kioski	0	16,6
6.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii	13,8	14,1
7.	Producenci żywności w warunkach domowych	0	12,5
8.	Piekarnie	0	12
9.	Inne zakłady żywienia	0	11
10.	Ciastkarnie	14,3	10
11.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	1,5	1,3
12.	Magazyny hurtowe	8,7	0

Porównując lata 2024 – 2025 pogorszenie stanu sanitarnego nastąpiło w piekarniach, zakładach garmazeryjnych, produkcji żywności w warunkach domowych, super i hipermarketach, kioskach, zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakładach małej gastronomii, innych zakładach żywienia. Natomiast polepszenie nastąpiło w ciastkarniach, sklepach spożywczych, magazynach hurtowych, zakładach usług cateringowych, zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego. Większość uchybień stwierdzanych podczas przeprowadzanych kontroli w poszczególnych grupach obiektów wynikała z zaniedbań właścicieli i pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, braku środków finansowych lub nadmiernej oszczędności,

braku wdrożenia systemu HACCP oraz nieprzestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej

II.2.1. Obiekty obrotu żywnością

II.2.1.1. Sklepy spożywcze w tym super i hipermarkety

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 350 sklepów, w tym 48 supermarketów. Ogółem przeprowadzono 266 kontroli, w tym 15 kontroli interwencyjnych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia;
- przerwany łańcuch chłodniczy środków spożywczych łatwo psujących się;
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń i koszy zakupowych;
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych, w tym narażenie żywności na zanieczyszczenia;
- brak identyfikacji źródła pochodzenia na wprowadzane do obrotu artykuły spożywcze;
- brak zachowania rozdzielczości sprzedaży.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 41 mandatów karnych na kwotę 8700 zł, w tym 7 mandatów karnych na kwotę 1350 zł w supermarketach. W zakresie stosowania systemów jakości 350 sklepów spożywczych oraz super i hipermarketów (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 85 zakładów (30%) stosowały zasady systemu HACCP.

II. 2.1.2. Kioski

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 29 kiosków, w tym 1 zlokalizowany na targowisku i sprzedający inne środki spożywcze. Ogółem przeprowadzono 10 kontroli, w tym 8 kontroli sklepików szkolnych, podczas których sprawdzano wprowadzanie do obrotu grupy środków spożywczych spełniających wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, tj.: zawierające nie więcej niż 15 g cukru i/lub 10 g tłuszczu w 100 g/ml produktu. W 1 sklepiku szkolnym stwierdzono nieprzestrzeganie powyższego rozporządzenia tj. oferowano do sprzedaży artykuły spożywcze zawierające więcej niż 15 g cukru i/lub 10 g tłuszczu w 100 g/ml produktu. Wobec powyższego skierowano 1 wniosek o ukaranie do WPWIS, który wydał decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną na kwotę 1000 zł.

Ponadto w roku sprawozdawczym WPWIS nałożył kary pieniężne w drodze decyzji administracyjnej na kwotę 6000 zł za sprawy prowadzone w 2024 r. (5 wniosków o nałożenie kary

pieniężnej)). Podczas bieżących 3 kontroli w kioskach odnoszono się także do sprzedaży cukierków, które mogłyby wyglądem przypominać dopalacze lub leki. Nie stwierdzono w sprzedaży tego typu cukierków.

II.2.1.3. Urządzenia dystrybucyjne

Przeprowadzono kontrolę tematyczną dotyczącą weryfikacji wprowadzanych do obrotu środków spożywczych w zakresie wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Podczas kontroli stwierdzono w sprzedaży w urządzeniu dystrybucyjnym grupę środków spożywczych niespełniających wymagań wyżej wymienionego rozporządzenia. Wobec powyższego wystawiono decyzję nakazującą zaprzestania sprzedaży środków spożywczych niespełniających wymagań wyżej wymienionego rozporządzenia oraz skierowano wniosek o nałożenie kary pieniężnej do WPWIS, który jest w trakcie rozpatrywania.

II.2.2. Obiekty produkcji żywności

II.2.2.1. Piekarnie

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 9 piekarni. Ogółem przeprowadzono 10 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną. Podczas bieżących kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń, urządzeń i sprzętu oraz rozbieżność w realizacji instrukcji/procedur dobrej praktyki higienicznej i systemu HACCP. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny na kwotę 200 zł. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie, niewłaściwej jakości produkowanych wyrobów oraz obecności szkodników. Skarga okazała się zasadna. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokość 300 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 9 (100%) obiektów posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz stosowały zasady systemu HACCP.

II.2.2.2. Ciastkarnie

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 16 zakładów. Ogółem przeprowadzono 19 kontroli. Stwierdzono następujące nieprawidłowości: niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sufitu w pomieszczeniu zakładu, nie przestrzeganie stanowisk pracy, narażanie żywności na zanieczyszczenia oraz rozbieżności w realizacji instrukcji/procedur dobrej praktyki higienicznej i systemu HACCP, w tym nie prowadzono zapisów z monitoringu CCP. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami

nałożono mandat karny na kwotę 300 zł oraz wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego sufit w pomieszczeniu produkcyjnym zakładu. W zakresie stosowania systemów jakości 16 zakładów (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz stosowały zasady systemu HACCP.

II.2.2.3. Zakłady garmażeryjne

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 5 zakładów garmażeryjnych. Ogółem przeprowadzono 6 kontroli. Podczas 3 kontroli sanitarnych stwierdzano nieprawidłowości:

- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu;
- niewłaściwe magazynowanie żywności, niezgodnie z deklaracją producenta;
- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/ terminu przydatności do spożycia;
- brak przestrzegania stanowisk pracy;
- niewłaściwe gospodarowanie odpadami;
- prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z posiadaną decyzją zatwierdzającą.

W związku z powyższym nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 1100 zł, wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą zaprzestanie prowadzenia działalności w zakresie produkcji dań od surowca do gotowej potrawy oraz wysłano wnioski o nałożenie kary pieniężnej do WPWIS z uwagi na prowadzenie działalności niezgodnie z zakresem posiadanej decyzji zatwierdzającej. WPWIS nałożył karę pieniężną w drodze decyzji administracyjnej na kwotę 1500 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 5 zakładów garmażeryjnych (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz stosowało zasady systemu HACCP.

II.2.2.4. Producenci żywności w warunkach domowych

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile pod nadzorem znajdowały się 32 kuchnie domowe. Ogółem przeprowadzono 9 kontroli. Podczas 1 kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny w zakładzie, narażenie żywności na zanieczyszczenia, brak aktualnego orzeczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz rozbieżności w realizacji instrukcji/procedur dobrej praktyki higienicznej i systemu HACCP, w tym nie prowadzono zapisów z monitoringu CCP. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny na kwotę 150 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 32 (100%) zakłady posiadały wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz 2 (6,25%) producentów żywności w warunkach domowych stosowało zasady systemu HACCP. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną w związku z otrzymanym powiadomieniem informacyjnym w celu podjęcia działań dotyczącym obecności

ditleneku tytanu (E 171) w barwnikach spożywczych pochodzących z Polski. Podczas kontroli ustalono, iż przedsiębiorca nie posiadał na stanie przedmiotowego barwnika.

II.2.2.5. Automaty do lodów

Pod nadzorem PPIS w Pile znajduje się 7 automatów do lodów, które skontrolowano i oceniono. W jednym obiekcie w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych próbki lodów świderków z automatu. W związku z otrzymanymi wynikami badań próbek lodów w zakresie przekroczenia liczby Enterobacteriaceae, wystawiono decyzję nakazującą zaprzestanie prowadzenia działalności w zakresie produkcji lodów z automatu do czasu przedstawienia wyników badania próbek lodów spełniających wymagania rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. U. UE L 338 z 22 grudnia 2005 r. z późn. zm.). Kontrolowany podmiot przedstawiał organowi prawidłowe wyniki badań lodów.

II.2.2.6. Wytwórnice naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i stołowych

Pod nadzorem PPIS w Pile znajduje się 1 zakład produkcyjny, w którym prowadzona jest działalność w zakresie produkcji bezalkoholowych napojów gazowanych i niegazowanych, rozlewu naturalnej wody źródlanej gazowanej i niegazowanej z wykorzystaniem wody z ujęcia głębinowego ZP-1, rozlewu naturalnej wody mineralnej gazowanej i niegazowanej z wykorzystaniem wody z ujęcia głębinowego ZP-3 oraz produkcji napojów wzbogaconych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 18 kontroli tj. 1 klasyfikację zakładu, 9 kontroli interwencyjnych dotyczących: nieprawidłowych cech organoleptycznych wód (wyczuwalny zapach chloru), stwierdzenia przekroczenia acesulfamu K w napoju oraz niewłaściwych wyników badań wody (obecność bromianów), 6 kontroli sprawdzających, 1 kontrolę związaną z poszerzeniem działalności o produkcję napojów wzbogaconych, 1 kontrolę tematyczną w związku z poborem próbek w ramach urzędowej kontroli żywności.

PPIS w Pile otrzymał powiadomienie informacyjne zgłoszone przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z interwencją konsumenta w sprawie zapachu chloru obecnego w wodzie źródlanej produkowanej w przedmiotowym zakładzie. Dodatkowo do organu wpływały kolejne interwencje w sprawie zapachu chloru obecnego w wodach, w związku z powyższym PPIS w Pile wydał decyzję nakazującą wstrzymanie i wycofanie z obrotu handlowego wód mineralnych i źródlanych. Proces wycofywania został zakończony. W kontrolowanym zakładzie przeprowadzono weryfikację systemu HACCP w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawa żywnościowego. Dokonano szczegółowej analizy na wszystkich etapach produkcji w celu ustalenia przyczyny powstania zaistniałej sytuacji oraz przedstawiono stosowną dokumentację.

PPIS otrzymał również powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań dotyczące, stwierdzenia przekroczenia acesulfamu K w produkcie pn. „Cola zero”, w związku z powyższym PPIS w Pile wydał decyzję nakazującą wycofanie z obrotu handlowego ww. produkt. Proces wycofywania został zakończony. W kontrolowanym zakładzie przeprowadzono weryfikację systemu HACCP w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawa żywnościowego. Dokonano szczegółowej analizy na wszystkich etapach produkcji w celu ustalenia przyczyny powstania zaistniałej sytuacji oraz przedstawiono stosowną dokumentację.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile przesłał do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu, w celu dalszej weryfikacji formularz powiadomienia RASFF, który dotyczył wód mineralnych, źródlanych i napojów, w związku ze stwierdzeniem obecności bromianów w wodach. W związku z powyższym PPIS w Pile wydał decyzję zaprzestania działalności produkcyjnej w przedmiotowym zakładzie do czasu uzyskania prawidłowych wyników badań wód pobranych w ramach urzędowej kontroli żywności przez pracowników PSSE w Pile oraz wstrzymanie dystrybucji i wycofanie z obrotu handlowego wód mineralnych, źródlanych i napojów. Funkcjonariusze PPIS w Pile ponownie pobrali do badań laboratoryjnych wody źródlane i mineralne w kierunku oznaczenia bromianów. Po otrzymaniu kwestionowanych wyników badań PPIS w Pile wydał ponowną decyzję wstrzymania dystrybucji i wycofania z obrotu handlowego wód mineralnych, źródlanych i napojów. Od wyżej wymienionych decyzji podmiot złożył odwołanie do WPWIS za pośrednictwem PPIS w Pile. Postępowanie w toku.

II.2.3. Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 339 zakładów, w tym 133 zakłady małej gastronomii. Ogółem przeprowadzono 227 kontroli, w tym 20 kontroli interwencyjnych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych, w tym narażenie żywności na zanieczyszczenia;
- nieprzestrzeganie stanowisk pracy;
- brak zachowanego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie;
- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/ terminu przydatności do spożycia;
- niewłaściwe gospodarowanie odpadami;
- rozbieżności pomiędzy dokumentacją, a realizacją zamierzeń wynikających z GHP i systemu HACCP, w tym brak monitorowania CCP;
- brak skutecznej dezynfekcji naczyń stołowych;
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych;
- prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z posiadaną decyzją zatwierdzającą.

W związku z powyższym nałożono na przedsiębiorców 23 mandaty karne na kwotę 5500 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 339 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 133 zakłady (40%) stosowały zasady systemu HACCP.

W 2 zakładach małej gastronomii, w tym w 1 ruchomym w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku mikrobiologicznym próbki lodów z automatu. W związku z otrzymanymi kwestionowanymi wynikami badań próbek lodów w zakresie przekroczenia liczby bakterii Enterobacteriaceae, wydano 2 decyzje nakazujące zaprzestania prowadzenia działalności w zakresie produkcji lodów z automatu. Ponadto w 1 zakładzie małej gastronomii stwierdzono prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z posiadaną decyzją zatwierdzającą, w związku z czym wydano 1 decyzję nakazującą zaprzestania prowadzenie działalności. Na przedsiębiorcę nałożono mandat karny na kwotę 300 zł. Postępowanie administracyjne w toku. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca nie wykazała nieprawidłowości i potwierdziła prowadzenie działalności zgodnie z posiadaną decyzją.

W zakładzie żywienia zbiorowego otwartego wydano 1 decyzję nakazującą dotyczącą doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego sufit oraz ściany w pomieszczeniach produkcyjnych zakładu.

II.2.4. Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym zakłady usług cateringowych

W 2025 r. na 239 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, skontrolowano ogółem 139 zakładów. Łącznie przeprowadzono 150 kontroli, w tym 6 interwencyjnych oraz oceniono 114 jadłospisów dekadowych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia;
- niewłaściwe magazynowanie żywności;
- brak właściwego stanu sanitarno-technicznego zakładu;
- brak monitorowania CCP wynikających z systemu HACCP.

W tej grupie obiektów, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości lub niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego, nałożono na podmioty winne zaniedbań 3 mandaty karne na kwotę 700 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 239 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 102 zakłady (43%) stosowało zasady systemu HACCP.

II.2.4.1. Jakość żywienia w jednostkach systemu oświaty

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie ważnym elementem podstawowej formy żywienia dla określonych grup ludności (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach, przedszkolach, żłobkach,

na obozach i koloniach, pracowników korzystających ze stołówek pracowniczych, pensjonariuszy domów opieki społecznej oraz domów wczasowych).

W 2025 roku oceniono sposób żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w: stołówkach przedszkolnych (39), w tym żywienia w systemie cateringowym (12), stołówkach szkolnych (27), w tym żywienia w systemie cateringowym (5), stołówkach w bursach i internatach (3), stołówkach w zakładach specjalnych i wychowawczych (3), w tym żywienia w systemie cateringowym (1), stołówkach na koloniach/półkoloniach (20), w tym w systemie cateringowym (2). Oceny żywienia dokonywano na podstawie jadłospisów dekadowych.

W 1 przedszkolu i 1 stołówce szkolnej w trakcie przeprowadzanych kontroli wydano doraźne zalecenia do jadłospisów dekadowych dotyczące zwiększenia częstotliwości podawania ryb i/lub przetworów rybnych oraz warzyw lub owoców. Pozostałe jadłospisy dostosowane były do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach jak również Norm żywienia dla populacji Polski (redakcja naukowa Mirosław Jarosz).

W 1 bloku żywieniowym przy internacie przeprowadzono kontrolę sanitarną interwencyjną, dotyczącą braku bieżącej ciepłej wody w zakładzie. W związku z powyższym wydano decyzję nakazującą zawieszenia działalności.

II.2.4.2. Jakość żywienia w domach pomocy społecznej i szpitalach

Pod nadzorem PPIS w Pile znajduje się 8 bloków żywieniowych w domach pomocy społecznej, w tym 2 żywienia w systemie cateringowym. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych z oceną zakładu i 1 kontrolę interwencyjną w związku z wystąpieniem ogniska zatrucia – kryptosporydiozy. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie bloki żywieniowe mają wdrożone zasady GHP i system HACCP, natomiast zakłady działające w systemie cateringowym mają wdrożone zasady GHP. Oceny żywienia dokonano na podstawie jadłospisów dekadowych.

W 2 obiektach w których oceniono jadłospis, zalecono zwiększenie częstotliwości podawania ryb i/lub przetworów rybnych oraz warzyw lub owoców.

W 2025 roku oceniono sposób żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w 3 blokach żywieniowych w szpitalach, w tym 2 żywienia w systemie cateringowym oraz 1 bloku żywieniowym w hospicjum z ZOL. W roku sprawozdawczym 1 zakład prowadził żywienie we własnym zakresie, natomiast 3 zakłady prowadziły żywienie w ramach świadczonych usług cateringowych przez firmy zewnętrzne. Dwa zakłady usług cateringowych są pod nadzorem PPIS w Pile i zostały w bieżącym roku skontrolowane i ocenione na podstawie arkusza, natomiast trzeci

zakład podlega nadzorowi PPIS w Nakle nad Notecią. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie bloki żywieniowe mają wdrożone zasady GHP i system HACCP, natomiast wszystkie zakłady działające w systemie cateringowym mają wdrożone zasady GHP.

We wszystkich kontrolowanych obiektach z tej grupy dokonywano oceny jadłospisów dekadowych, która według arkusza była prawidłowa. W 2 blokach żywienia zalecono zwiększenie częstotliwości występowania w jadłospisie nasion strączkowych oraz podawania ryb i/lub przetworów rybnych.

II.2.4.3. Pozostałe obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Pod nadzorem PPIS w Pile znajdują się 2 stołówki w domach wczasowych, 16 stołówek w żłobkach i domach małego dziecka, w tym 13 w systemie cateringowym, 1 stołówka w domu dziecka i młodzieży w systemie cateringowym, 80 innych zakładów żywienia, w tym 8 w systemie cateringowym, 5 stołówek w zakładach specjalnych i wychowawczych, w tym 1 w systemie cateringowym, 4 stołówki pracownicze i 9 zakładów usług cateringowych. W roku 2025 skontrolowano łącznie 36 takich obiektów, w 2 zakładach usług cateringowych oraz w 1 innym zakładzie żywienia zbiorowego typu zamkniętego stwierdzono nieprawidłowości: brak właściwego stanu sanitarno-technicznego zakładu, brak monitorowania CCP wynikających z systemu HACCP, artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/ terminów przydatności do spożycia oraz niewłaściwe magazynowanie żywności. Nałożono 3 mandaty karne, na łącznie kwotę 700 zł. Ponadto przeprowadzono 2 kontrole interwencji w związku ze skargą konsumenta, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

II.2.5. Produkcja pierwotna, dostawy bezpośrednie, RHD

Na terenie powiatu pilskiego do rejestru wpisanych jest 248 producentów pierwotnych prowadzących dostawy bezpośrednie, 12 producentów pierwotnych prowadzących produkcję w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD) oraz 3 dostawców bezpośrednich i 2 producentów pierwotnych. Przeprowadzono łącznie 67 kontroli sanitarnych gospodarstw rolnych, w tym 8 kontroli gospodarstw działających w ramach RHD oraz 3 kontrole tematyczne związane z poborem próbek w ramach urzędowej kontroli żywności. Rolnikom prowadzącym produkcję podstawową, wydano 20 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów, 1 wpis na dostawcę bezpośredniego oraz 1 decyzję zatwierdzającą z uwagi na poszerzenie zakresu prowadzonej działalności o bezpośrednią sprzedaż soków w opakowaniach jednostkowych producenta. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną w której wykazano, że była prowadzona działalność w zakresie niezgodnym z posiadaną decyzją. Podmiot niezwłocznie złożył wniosek o zatwierdzenie zakładu i o wpis w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Ze względu na niską szkodliwość czynu oraz incydentalny charakter zdarzenia nie skierowano wniosku o nałożenie kary pieniężnej. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną w związku z powiadomieniem informacyjnym w celu zwrócenia uwagi przesłanym w systemie

RASFF dotyczącym przekroczenia NDP linuronu w korzeniu selera pochodzącego z Polski. Podczas przedmiotowej kontroli stwierdzono, iż gospodarstwo rolne nie posiada zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podmiot niezwłocznie złożył wniosek o wpis do rejestru zakładów. Ze względu na stwierdzony odpowiedni stan sanitarno – techniczny, gotowość do współpracy z organem kontrolnym, niezwłocznie złożonym wnioskiem o wpis zakładu do rejestru oraz trudną sytuację finansową rolnika, PPIS w Pile odstąpił od skierowania wniosku o nałożenie kary pieniężnej.

II.2.6. Środki transportu

W roku 2025 skontrolowano 81 środków transportu, w tym:

- 73 środków transportu stanowiących samodzielny, pojedynczy zakład, należący do osób prywatnych i firm transportowych;
- 8 środków transportu będących na wyposażeniu zakładu.

Podczas przeprowadzanych kontroli sprawdzano przede wszystkim: stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny pojazdów, w tym poziom czystości i wyposażenia, karty mycia i dezynfekcji, przestrzeganie zasad higieny, w tym higieny osobistej osób odpowiedzialnych za warunki transportu. Zwracano uwagę na zapewnienie odpowiedniego, niezbędnego wyposażenia i sprzętu w celu zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego i sposobu monitorowania warunków transportu. Zakłady produkujące żywność które posiadają własne środki transportu uzyskały pozytywne decyzje organu PIS. Wydano 73 decyzje zatwierdzające środki transportu do przewozu artykułów spożywczych stanowiących samodzielny, pojedynczy zakład. Pod nadzorem PPIS w Pile znajduje się łącznie 421 wszystkich środków transportu.

II.2.7. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile jeden pracownik posiada uprawnienia klasyfikatora grzybów, natomiast pod nadzorem PPIS w Pile znajduje się 1 zatwierdzone stoisko handlowe usytuowane na terenie Targowiska Miejskiego Nr 1 w Pile prowadzące działalność w zakresie sprzedaży runa leśnego (grzybów, jagód). Na terenie powiatu pilskiego nie ma zakładów prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa grzybów.

Osobom zainteresowanym udzielono 9 porad dotyczących przynależności gatunkowej grzybów świeżych. Wydano 8 atestów na grzyby świeże. W okresie letnio – jesiennym prowadzone były punkty informacyjno-edukacyjne z wystawą grzybów na terenie powiatu pilskiego podczas zorganizowanych wydarzeń okolicznościowych. W siedzibie stacji, przy wejściu głównym znajduje się gablota z makietami grzybów. Na stronie internetowej, na portalu społecznościowym FB oraz przy wejściu do siedziby zakładu zamieszczone są informacje o możliwości skorzystania z bezpłatnych porad klasyfikatora grzybów w zakresie określania przynależności gatunkowej

grzybów, uzyskania atestów na grzyby świeże jak również informacje dotyczące planowanych kursów dla kandydatów na klasyfikatora grzybów i na grzyboznawcę.

W roku 2025 nie odnotowano przypadków zatruc grzybami.

Rycina 1. Stoisko informacyjno-edukacyjne na Targowisku Miejskim w Pile, ul. Rynkowa

II.3. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) otrzymał 37 powiadomień dotyczących niebezpiecznej żywności oraz wyrobów do kontaktu z żywnością, w tym: 32 powiadomienia dotyczyły produktów spożywczych, 5 powiadomień dotyczyło wyrobów do kontaktu z żywnością. Przesłane powiadomienia ze względu na rodzaj podzielone były na: alarmowe, informacyjne w celu podjęcia działań, informacyjne w celu zwrócenia uwagi. Zgłoszone produkty w systemie nie spełniały wymagań przepisów prawnych w zakresie bezpieczeństwa żywności i stanowiły potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

Środki spożywcze przesyłane w ramach systemu RASFF kwalifikowane były do oceny ryzyka na podstawie kryteriów mikrobiologicznych, zanieczyszczeń chemicznych, fizycznych i organoleptycznych (sensorycznych).

Podjęto czynności kontrolne w 41 zakładach wskazywanych w listach dystrybucyjnych. Nadto przekazywano telefoniczne informacje podmiotom wskazanym w listach dystrybucyjnych o kwestionowanych produktach objętych powiadomieniami, które potencjalnie zostały przez nich nabyte. Po każdej przekazanej informacji telefonicznej zobowiązywano podmiot do przesyłania potwierdzenia zwrotnego drogą elektroniczną o stanie i podjętych działaniach wyjaśniających. Przeprowadzone kontrole sanitarne oraz uzyskane informacje na piśmie wykazały, że produkty kwestionowane, zostały wycofywane z obrotu, zgodnie z własną procedurą, bądź zostały sprzedane indywidualnym klientom. Również we własnym zakresie podmioty podejmowały działania

polegające na wcześniejszym wycofywaniu z obrotu produktów niebezpiecznych, zgodnie z własnymi procedurami, po otrzymaniu informacji z centrali bądź od producentów. W zakładach wywieszane były informacje dla klientów o możliwości zwrotu kwestionowanego towaru. Powiadomieniami objęte były produkty należące do grupy środków spożywczych ogólnego spożycia, surowców, suplementów diety oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Ponadto zgłoszono 3 powiadomienia w systemie RASFF u producentów będących pod nadzorem PPIS w Pile. Zgłoszenia dotyczyły: obcego zapachu chloru w produkcie pn. „Naturalna woda źródłana gazowana”, stwierdzenia przekroczenia acesulfamu K w produkcie pn. „Cola zero” oraz przekroczenia NDP linuronu w korzeniu selera. Zgłoszone produkty w systemie nie spełniały wymagań przepisów prawnych i stanowiły potencjalne zagrożenie dla zdrowia konsumentów.

II.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2025 roku pobrano 317 próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli, monitoringu oraz próbki do badań laboratoryjnych wspólnych w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego. Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek na rok 2025 zaplanowano 85 próbek żywności do badań w kierunku zanieczyszczeń fizykochemicznych oraz 216 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Ponadto w 10 zakładach małej gastronomii dokonano oceny jakości tłuszczów smaźalniczych przy użyciu szybkiego testu na zawartość związków polarnych. Poza planem pobrano 29 próbek środków spożywczych:

- 5 próbek wody źródlanej i 5 próbek wody mineralnej pobranych w kierunku analizy sensorycznej w związku z otrzymaną interwencją konsumenta dotyczącą zmienionych cech organoleptycznych wyczuwalny smak chloru;
- 6 próbek wody butelkowanej pobranej w zakładzie produkcyjnym w kierunku oznaczenia zawartości bromianów w związku z otrzymaniem sprawozdań próbek wody pobranej przez funkcjonariuszy PPIS w Pile (Sekcję Higieny Komunalnej), w których stwierdzono przekroczenie zawartości bromianów;
- 6 próbek wody butelkowanej pobranej z zakładu produkcyjnego po otrzymaniu kwestionowanych sprawozdań z badań wody butelkowanej, w której stwierdzono obecność bromianów;
- 2 próbki wody butelkowanej pobranej w kierunku oznaczenia bromianów bezpośrednio z zakładu z linii produkcyjnej, która została uruchomiona na potrzeby pobrania próbek w związku z wydaną decyzją nakazującą zaprzestanie działalności produkcyjnej;

- 5 próbek wody mineralnej w związku z podejrzeniem jej zanieczyszczenia mikrobiologicznego po ponownym uruchomieniu linii produkcyjnej po przestoju zakładu wynikającego z otrzymania decyzji zaprzestania prowadzenia działalności produkcyjnej.

Zdyskwalifikowano 37 próbek, w tym 1 w zakresie znakowania.

Tabela 5. Liczba zbadanych, w tym zdyskwalifikowanych próbek żywności

Badanie w kierunku:	Liczba próbek				
	pobranych	zdyskwalifikowanych/ opatrzonych uwagą	krajowe	import	UE
zanieczyszczeń chemicznych	75 plan	3 zdyskwalifikowane	38	31	6
	14 poza planem	12 zdyskwalifikowanych	14	-	-
zanieczyszczeń mikrobiologicznych	216 plan	17 zdyskwalifikowanych	186	5	25
	5 poza planem	-	5	-	-
oceny organoleptycznej	10 poza planem	5 zdyskwalifikowanych	10	-	-

We wszystkich stwierdzonych niezgodnościach postępowano zgodnie z „Algorytmem postępowania z próbkami żywności oraz wynikami badania próbek” tzn. przekazywano wyniki badań odpowiednio do właściwego terenowo PPIS, PLW nadzorującego zakład produkcyjny oraz do zakładu, w którym pobierano próbki.

Ponadto PPIS w Pile prowadził następujące postępowania w przypadku kwestionowanych próbek:

- lodów z automatu - wydano 2 decyzje nakazujące zaprzestania prowadzenia działalności w zakresie produkcji lodów z automatu;
- skrzydełek z kurczaka po Gruzii - opracowywano formularz powiadomień RASFF;
- papryki szpiczastej - opracowywano formularz powiadomień RASFF;
- herbaty ziołowej – Rumianek – opracowywano formularz powiadomień RASFF, wydano 1 decyzję wstrzymania i wycofania z obrotu handlowego ww. produkt oraz wycofania z obrotu pozostałych produktów do których użyto surowca;
- chrupek kukurydzianych naturalnych SEYKOS – producent niezwłocznie zastosował opakowanie zastępcze z prawidłowym oznakowaniem do momentu wymiany wszystkich opakowań, które zawierały oznakowanie zgodne z przepisami prawa – prowadzono postępowanie administracyjne;
- wód butelkowanych i napojów - opracowywano formularz powiadomień RASFF, wydano 1 decyzję zaprzestania prowadzenia działalności produkcyjnej oraz wstrzymania dystrybucji i wycofania z obrotu handlowego kwestionowanych wód i napojów, 2 decyzje wstrzymania dystrybucji i wycofania z obrotu handlowego kwestionowanych wód i napojów.

W przypadku próbek zdyskwalifikowanych („Polędwiczki z kurczaka w marynacie jogurtowej – GRILL & FUN”) opracowywano formularz powiadomień RASFF.

W 2025 roku pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj.: 2 próbki wyrobów z melaminy oraz 1 próbkę wyrobów ceramicznych – naczyń do picia z obrzeżem. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Pobrane próbki w zakresie wykonanych oznaczeń spełniały wymagania określone w obowiązujących przepisach prawnych.

II.5. Nadzór nad produkcją i obrotem żywności specjalnego przeznaczenia i suplementów diety

W trakcie kontroli sanitarnych dokonywano oceny znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia.

Oceniono oznakowanie 14 suplementów diety, w tym 6 prezentacji suplementów diety z portali internetowych, znakowanie 1 preparatu do początkowego żywienia niemowląt oraz 1 żywności specjalnego przeznaczenia medycznego.

W przypadku znakowania 1 suplementu diety stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- rozbieżne nazwy środka spożywczego (użyto nazwę: suplement diety i napój energetyzujący),
- niewłaściwie przypisano oświadczenia zdrowotne dla wszystkich składników produktu.

Ponadto przeprowadzono 4 kontrole sanitarne tematyczne nacelowane na monitoring stron internetowych w zakresie oceny znakowania/prezentacji suplementów diety oraz weryfikacji produktów na zgodność z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie substancji wzbogacających dodawanych do żywności, które również określa wykaz substancji niedozwolonych do stosowania w produkcji żywności, w tym w suplementach diety. Podczas jednej kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oceny znakowania/prezentacji i reklamy przedmiotowej strony internetowej oraz niewłaściwej prezentacji i reklamy suplementu diety tj.:

- użyte w prezentacji i reklamie sformułowania mogły wprowadzać konsumenta w błąd, sugerowały właściwości, których on nie posiada, odwoływały się do właściwości leczniczych poprzez modyfikację funkcji fizjologicznych organizmu;
- zastosowane sformułowania dawały do zrozumienia inne korzyści niż wynika to z definicji suplementu diety;
- prezentowane na stronie internetowej treści nie spełniały wymagań ogólnych i szczegółowych dotyczących stosowanych oświadczeń;
- niepoprawnie podano obowiązkowe informacje dotyczące zalecanej porcji do spożycia w ciągu dnia oraz odnośnie zawartości substancji wykazujących efekt odżywczy lub fizjologiczny w przeliczeniu na zalecaną porcję do spożycia w ciągu dnia.

PPIS w Pile wszczął postępowanie administracyjne. Sprawa w toku.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zgodności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie substancji wzbogacających dodawanych do żywności.

Na terenie objętym nadzorem PPIS w Pile zlokalizowany jest:

- 1 zakład zatwierdzony do prowadzenia działalności w zakresie produkcji i konfekcjonowania suplementów diety. Jednakże w przedmiotowym zakładzie odbywa się wyłącznie rozlewanie leku Aethylum Chloratum pod nadzorem Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego;
- 1 zakład produkcji przypraw do przetwórstwa spożywczego, który w zakresie decyzji posiada zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie m.in. produkcji suplementów diety oraz żywności wzbogaconej. W roku bieżącym nie odbywała się produkcja suplementów diety ani żywności wzbogaconej;
- 1 dystrybutor suplementów diety, który w 2022 roku zgłosił, powiadomieniem o pierwszym wprowadzeniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do Głównego Inspektora Sanitarnego, 2 suplementy diety. We wrześniu 2025 r. zakończono sprzedaż oferowanych suplementów diety. Jednakże przedsiębiorca nie zgłosił do GIS rezygnacji z wprowadzania do obrotu przedmiotowych produktów;
- 1 hurtownia suplementów diety, która prowadzi sprzedaż głównie poprzez swoje strony internetowe i portale sprzedażowe;
- 1 dystrybutor środków spożywczych dla poszczególnych grup, który dodatkowo w 2025 r. zgłosił do rejestru GIS produktów objętych powiadomieniem o pierwszym wprowadzeniu do obrotu 2 suplementy diety. Jednakże w Pile, znajduje się jedynie siedziba spółki oraz prowadzony jest wyłącznie dział księgowości, natomiast działalność handlowa i promocyjno-marketingowa znajduje się w Poznaniu.

W rejestrze zakładów wpisanych jest 7 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie sprzedaży „na odległość” m.in. suplementów diety poprzez własne strony internetowe oraz portale sprzedażowe (w tym 3 przedsiębiorców ma zawieszoną działalność).

II.6. Produkcja i obrót żywnością genetycznie modyfikowaną i nową żywnością

Na terenie powiatu pilskiego nie ma zakładów produkcji żywności genetycznie modyfikowanej i nowej żywności. Dwóch producentów tj. Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego i Zakład Produkcji przypraw do przetwórstwa spożywczego bada swoje produkty w kierunku obecności GMO. W 2025 r. podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach żywnościowo-żywnościowych stosujących surowce (lub ich produkty) mogące potencjalnie zawierać GMO (soja, kukurydza, rzepak, bawełna, ryż, siemię lniane, papaje, ziemniaki, sezam, burak cukrowy i inne), stosowane były listy pytań kontrolnych dla zakładów produkcji żywnością pod kątem prawidłowego znakowania na obecność GMO. W kontrolowanych zakładach sprawdzano dokumentację

dołączaną do produktów/surowców od dostawców i od producentów, potwierdzającą brak występowania GMO (świadczenia jakościowe, specyfikacje, certyfikaty).

W roku sprawozdawczym nie pobierano próbek żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

II.7. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W powiecie pilskim nadzorem objęty jest 1 zakład produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 13 hurtowni oraz 27 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 2 kontrole w miejscach obrotu. Stwierdzono, że zakłady posiadają wymaganą dokumentację na wprowadzane do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na oznakowanie tych wyrobu pod kątem przestrzegania wymagań obowiązujących przepisów dotyczących prawidłowego znakowania tego typu produktów, nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

II.8. Informacje o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, organizacjami konsumenckimi i środkami masowego przekazu

II.8.1. Inspekcja Weterynaryjna

W roku sprawozdawczym w ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono 6 wspólnych kontroli sanitarnych interwencyjnych w związku z powziętą informacją od konsumenta dotyczącą domniemanego wprowadzania do obrotu dziczyzny i wyrobów mięsnych niewiadomego pochodzenia oraz bieżącego stanu sanitarno-higienicznego stoisk handlowych usytuowanych na terenie Targowiska Miejskiego Nr 1 w Pile. Interwencje okazały się bezzasadne.

II.8.2. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa

W ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono 2 wspólne kontrole w gospodarstwach rolnych z udziałem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa Delegatura w Pile. Przedstawiciel PIORiN w wytypowanych gospodarstwach przeprowadził kontrolę w zakresie stosowania środków ochrony roślin. Przedstawiciele PPIS w Pile pobrali do badań w ramach urzędowej kontroli żywności próbki wiśni i pora świeżego w kierunku pozostałości pestycydów. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

II.8.3. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

W kwietniu 2025 r. Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Szczecinie przekazał interwencję w sprawie prowadzenia działalności produkcyjnej w gospodarstwie rolnym niezgodnie z posiadanym wpisem do rejestru zakładów oraz odnośnie stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących znakowania oferowanych do sprzedaży soków. Dalsze postępowanie administracyjne dotyczące nieprawidłowości odnośnie znakowania

prorowadzone było przez IJHARS. Funkcjonariusze PPIS przeprowadzili kontrolę sanitarną interwencyjną we wskazanym gospodarstwie rolnym, podczas której ustalono, iż nie była prowadzona działalność w zakresie produkcji soków jabłkowych, prowadzona była jedynie sprzedaż gotowych soków jabłkowych, tłoczonych usługowo przez zewnętrzną firmę z owoców pochodzących z własnych upraw. Przedmiotowe gospodarstwo rolno-sadownicze nie posiadało decyzji zatwierdzającej wydanej przez PPIS w Pile w zakresie sprzedaży soków w opakowaniach jednostkowych producenta. Ze względu na niską szkodliwość czynu oraz incydentalny charakter zdarzenia nie skierowano wniosku o nałożenie kary pieniężnej.

II.8.4. Policja

W ramach współpracy z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile, przeprowadzono 1 wspólną kontrolę w okresie zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w placówce oświatowej. Nie stwierdzono niezgodności w kontrolowanym zakładzie.

II.8.5. Wojskowy Ośrodek Medycyny Prewencyjnej

W ramach współpracy z Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy przeprowadzono 1 wspólną kontrolę w zakładzie garmazeryjnym. Podczas kontroli przedstawiciele PPIS w Pile stwierdzili następujące nieprawidłowości:

- zły stan sanitarno-techniczny posadzki przy drzwiach w pomieszczeniu magazynowym opakowań;
- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie;
- niewłaściwe magazynowanie żywności;
- rozbieżności w realizacji procedur i instrukcji wynikających z GHP i systemu HACCP.

W związku z powyższym nałożono mandat karny w kwocie 400 zł. Z uwagi, iż przedsiębiorca powiadomił na piśmie PPIS w Pile o usunięciu uchybień, nie wydano decyzji administracyjnej. Wojskowy Inspektor Weterynaryjny w Bydgoszczy również stwierdził niezgodności w kontrolowanym zakładzie.

II.8.6. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

Z udziałem inspektora Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzono 1 kontrolę w gospodarstwie rolnym, który w wytypowanym gospodarstwie pobrał do badań próbkę gleby. Natomiast przedstawiciele PPIS w Pile pobrali do badań w ramach urzędowej kontroli żywności próbkę ziemniaków w kierunku pozostałości pestycydów.

II.8.7. Środki masowego przekazu

Na stronie internetowej stacji umieszczono informacje dotyczące:

- kursu dla kandydatów na klasyfikatora grzybów świeżych;
- kursu dla kandydatów na grzyboznawcę.

W kwietniu 2025 r. w ramach promocji działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w terminie obchodów Światowego Dnia Zdrowia zrealizowano Dni Otwarte pod hasłem „Bezpieczeństwo zdrowotne - wspólna odpowiedzialność”. W związku z powyższym pracownicy Sekcji HŻiŻ przeprowadzili działania informacyjno-edukacyjne pt. „Jak czytać etykiety środków spożywczych” oraz odnośnie podstawowych zasad bezpiecznego grzybobrania wraz z wystawą grzybów.

Podsumowanie

Głównym celem działalności Sekcji HŻiŻ było wyegzekwowanie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa żywnościowego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikały z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnieniowymi stwierdza się, iż skontrolowano wszystkie zaplanowane obiekty zgodnie z harmonogramem kontroli z planu zadań zasadniczych, z wyłączeniem zakładów, które zaprzestały działalności lub miały zawieszoną działalność. Wykazano polepszenie stanu sanitarno-technicznego obiektów oraz zwiększenie liczby zakładów nadzorowanych w stosunku do 2024 r. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu kontynuowany będzie nadzór sanitarny oraz realizacja zadań zaplanowanych na rok 2026 m.in.:

- przeprowadzanie kontroli w obiektach, które uzyskały ocenę niezgodną w roku 2025 oraz tam gdzie nie zostały one przeprowadzone;
- wzmożony nadzór nad obiektami sezonowymi, zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
- ocena znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia uwzględniając aktualne wymagania prawa żywnościowego;
- wdrażanie systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo - żywieniowych;
- nadzór nad jakością środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością realizowany zgodnie z rocznym planem poboru próbek na rok 2026;
- nadzór nad bezpieczeństwem materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- wzmożony nadzór nad produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
- wzmożony nadzór nad sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych i portali sprzedażowych.

III. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

III.1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

W 2025 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile znajdowały się 43 wodociągi publiczne (skontrolowano 42) oraz 10 ujęć zasilających wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi zakładowe i lokalne (skontrolowano wszystkie).

Pobrano do badań laboratoryjnych 759 próbek wody w ramach prowadzonej kontroli urzędowej i wewnętrznej (2024 r. - 786). Na podstawie wykonanych badań jakości wody wykazano, iż w 49 - 92% (2024r. - 43 - 83%) wodociągach woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), a w 4 - 8% (2024r. - 9 - 17%) odnotowano skażenia bakteriologiczne (bakterie grupy *coli*), które skutkowały brakiem lub warunkową przydatnością wody do spożycia przez ludzi. Przy braku przydatności - do czasu uzyskania prawidłowych wyników mieszkańcom zapewniono zastępcze źródło zaopatrzenia w wodę (zasilanie z innego ujęcia / woda w opakowaniach jednostkowych / woda z cystern). W takich sytuacjach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydawał komunikaty o braku lub warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Przekazywane one były właściwym samorządom odpowiedzialnym za zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, w celu podania ich do publicznej wiadomości. Po wykonanych działaniach naprawczych oraz badaniu jakości wody wydano orzeczenia o przydatności wody do spożycia.

Ponadto w 1 wodociągu wodę oceniono jako warunkowo przydatną do spożycia z uwagi na przekroczenia mętności i manganu – parametrów, które mogą powodować zmiany organoleptyczne wody (barwę i zapach), bez negatywnego wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi określający zasady użytkowania wody do spożycia.

Tabela 6. Próbkę pobrane do badań w wodociągu publicznym Piła w latach 2024-2025

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Monitoring grupy A*	35	35	35	35	67,715	67,934	0	0
Monitoring grupy B**	5	5	5	5				
Nadzór	1	0	4	2				

Tabela 7. Próbkę pobrane do badań w wodociągach o produkcji poniżej 1000 m³/dobę w latach 2024-2025

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Monitoring grupy A*	141	143	142	146	62,693	59,917	0	0
Monitoring grupy B**	33	37	37	37				
Nadzór	47	37	187	191				

Tabela 8. Próbkę pobrane do badań w innych podmiotach zaopatrujących w wodę w latach 2024-2025

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Monitoring grupy A*	28	28	28	28	0,080	0,103	0	0
Monitoring grupy B**	8	7	6	7				
Nadzór	8	2	36	14				

Okresowo jakość wody odbiegała od wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia najczęściej ze względu na zwiększone ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h, pojedynczych bakterii grupy coli, mętności, manganu. W przypadku przekroczeń parametrów bakteriologicznych lub fizykochemicznych przedsiębiorstwa wodociągowe miały obowiązek podjęcia działań naprawczych w celu poprawy jakości wody.

Tabela 9. Działalność kontrolno-represyjna dotycząca wodociągów powiatu pilskiego w latach 2024 – 2025

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2024 rok	2025 rok
1.	Liczba wodociągów pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	42	43
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	42 (100%)	42 (97%)
3.	Liczba ujęć zasilających wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi zakładowe i lokalne pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	10	10
4.	Liczba skontrolowanych obiektów	10 (100%)	10 (100%)
5.	Liczba pobranych próbek wody (kontrola urzędowa + kontrola wewnętrzna)	786	759
6.	Liczba decyzji merytorycznych	0	0
7.	Liczba ocen higienicznych	4	1
8.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	25	18
9.	Liczba weryfikacji na zastosowane materiały lub wyroby do dystrybucji wody	12	15
10.	Liczba ocen jakości wody	579	648
11.	Liczba komunikatów	16	14

W 2025 r. na terenie powiatu pilskiego 1 wodociąg publiczny nie podlegał kontroli urzędowej z uwagi na trwające prace modernizacyjne na stacji uzdatniania wody - mieszkańcom zapewniono zastępcze źródło zaopatrzenia w wodę w postaci zasilania z innego wodociągu.

Dane dotyczące 4 wodociągów z powiatu pilskiego są corocznie raportowane do komisji Unii Europejskiej. Są to wodociągi publiczne: Piła, Łobżenica, Nowa Wieś Ujska i Wyrzysk, ze względu na wielkość dobowej produkcji wody lub liczbę mieszkańców korzystających z danego wodociągu. Dane te za pośrednictwem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

trafiają do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. Dane dotyczące wszystkich pozostałych wodociągów raportowane są raz na 3 lata.

Podsumowanie

Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

IV.1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji znajduje się 5 obiektów, w roku sprawozdawczym skontrolowano - 5, przeprowadzono 5 kontroli kompleksowych oraz 1 interwencyjną. We wszystkich domach pomocy społecznej zapewniono opiekę pielęgniarską. Odpady medyczne gromadzone i oznakowane we właściwy sposób. W większości obiektów pranie bielizny i odzieży mieszkańców odbywa się na miejscu, we własnej pralni. Postępowanie z czystą i brudną bielizną prawidłowe, z zachowanym rozdziałem czasowym obiegu bielizny. Stosowane ogólnodostępne środki piorące oraz o właściwościach dezynfekujących. Wyznaczone miejsca przechowywania środków czystościowych oraz miejsca gromadzenia odpadów komunalnych są we właściwym stanie sanitarno-porządkowym. Źródłem zaopatrzenia w wodę są wodociągi publiczne, które pozostają pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Otoczenie utrzymane we właściwym stanie sanitarno-porządkowym oraz technicznym. W placówkach prowadzone są sukcesywnie prace remontowe oraz naprawcze. We wszystkich obiektach przeprowadzono badania wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* - pobrano 20 prób (5 kontroli). Wydano 1 orzeczenie stwierdzające, że woda stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wskutek czego wydano decyzję płatniczą. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych, polegających na termicznej dezynfekcji wewnętrznej instalacji oraz badaniach jakości wody stwierdzono, że woda nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i spełnione są wymagania mikrobiologiczne jakim powinna odpowiadać ciepła woda określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r., poz. 2294).

IV.2. Hotele, motele, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji znajduje się 46 obiektów. W 2025 roku skontrolowano 22, przeprowadzono 24 kontrole sanitarne.

Przedmiotem kontroli obiektów była ocena stanu sanitarno-technicznego. Sprawdzano postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystości, procesy dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów, dostępność podstawowych środków higienicznych (papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użycia, mydła), gospodarkę odpadami i nieczystościami

płynnymi, zachowanie czystości i porządku w obiektach i ich otoczeniu oraz przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu. Wszystkie obiekty zaopatrzone w wodę bieżącą z wodociągu publicznego. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny ocenia się jako dobry. W przypadku jednego z hoteli wystawiono mandat za przeterminowane środki do dezynfekcji powierzchni dotykowych oraz piorących.

Tabela 10. Ocena hoteli, moteli, innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarno-higienicznym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Hotele	11	11	5	8	5	10	0	1
Motele	2	2	0	2	0	2	0	0
Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	33	33	15	12	15	12	0	0
SUMA	46	46	20 (45%)	22 (48%)	20	24	0	1

IV.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2025 roku w powiecie pilskim pod nadzorem znajdowało się 281 zakładów branży beauty, do których zaliczono obiekty fryzjerskie i barberskie, kosmetyczne (z naruszeniem ciągłości skóry i bez), solaria oraz gabinety odnowy biologicznej. Skontrolowano 129 obiektów w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego i technicznego pomieszczeń.

Tabela 11. Ocena zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem tylko higieniczno-sanitarnym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Fryzjerskie i barberskie	107	131	53	71	53	51	0	0
Kosmetyczne	153	131	58	50	58	72	1	0
Zakłady odnowy biologicznej	18	16	7	5	7	5	0	0
Solaria	3	3	0	3	0	3	0	0
SUMA	281	281	118 (42%)	129 (46%)	118	131	1	0

Podczas kontroli zakładów kosmetycznych i tatuażu zwracano szczególną uwagę na dezynfekcję oraz sterylizację narzędzi, w trakcie stosowania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Podkreślano, że zalecaną metodą sterylizacji narzędzi wielokrotnego użycia wykorzystywanych podczas zabiegów jest sterylizacja parą wodną w nadciśnieniu. Zakłady, które nie posiadały sterylizatorów zlecały usługę firmom zewnętrznym. W trakcie kontroli zakładów fryzjerskich skoncentrowano się na dezynfekcji narzędzi, powierzchni użytkowej (odpowiednie stężenie preparatów, czas działania, opis opakowań zastępczych, dokumenty zakupu środków), postępowaniu z bielizną czystą i brudną, gospodarce odpadami komunalnymi, sprzątaniu pomieszczeń, a także na utrzymaniu odpowiedniej higieny rąk. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów - dobry.

IV.4. Obiekty komunikacji publicznej

Do tej grupy zaliczono dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe, przystanie żeglugi śródlądowej. Według ewidencji 11, skontrolowano 6 obiektów, przeprowadzając 10 kontroli sanitarnych. Przeprowadzono ocenę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń ogólnodostępnych związanych z odprawą podróżnych, m.in. poczekalni, toalet, peronów. Pomieszczenia utrzymane w dobrym stanie. W stosunku do 2 obiektów wydano zalecenia polegające na doprowadzeniu do właściwego stanu technicznego miejscowe zawilgocenia przy suficie w budynku poczekalni dla pasażerów oraz uzupełnieniu ubytków w parapetach zewnętrznych oraz ścian i sufitu w wejściu głównym. Jedno z zaleceń wykonano w całości, natomiast drugie zostanie wykonane w późniejszym terminie z uwagi na planowaną przebudowę i modernizację dworca.

Tabela 12. Ocena obiektów komunikacji publicznej w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Dworce autobusowe	2	2	1	0	1	0	0	0
Dworce i stacje kolejowe	5	5	2	4	2	8	0	0
Przystanie żeglugi śródlądowej	4	4	2	2	2	2	0	0
SUMA	11	11	5 (45%)	6 (55%)	5	10	0	0

IV.5. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się 40 ustępów publicznych oraz 16 ustępów ogólnodostępnych, które usytuowane są w budynkach użyteczności publicznej m.in. w galeriach handlowych i marketach. Skontrolowano obiektów w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego i technicznego pomieszczeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tabela 13. Ocena ustępów publicznych i ogólnodostępnych w latach 2023 - 2025

Typ zakładu		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
		2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Ustępy publiczne	stałe skanalizowane	4	4	4	4	6	4	0	0
	tymczasowe nieskanalizowane	36	0	0	0	0	0	0	0
Ustępy ogólnodostępne		16	16	5	10	5	10	0	0
SUMA		56	56	9 (22%)	14 (25%)	9	14	0	0

IV.6. Kąpieliska śródlądowe

W sezonie kąpieliskowym 2025 roku w ewidencji znajdowały się 2 kąpieliska raportowane do UE: Ośrodek Wypoczynkowo-Turystyczny „Płotki” K/Piły oraz Ośrodek Wypoczynkowy „Piaszczyste” k/Piły (sezon kąpieliskowy trwał w okresie od 15 czerwca do 31 sierpnia 2025 r.). Organizatorem kąpielisk jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile. Łącznie zbadano 8 próbek

wody: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem - 2 próbki, w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie - 6 próbek. Jakość wody w kąpieliskach doskonała. Przeprowadzono 4 kontrole, podczas których dokonano oceny sanitarno-technicznej obiektów, poboru próbek wody oraz wizualnej oceny jakości wody np. pod kątem sinic.

IV.7. Pływalnie

W 2025 r. w ewidencji znajdowały się 3 pływalnie kryte - wszystkie skontrolowano w roku sprawozdawczym. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych obiektów dobry.

Tabela 14. Liczba pobranych próbek wody w pływalniach na terenie powiatu pilskiego w latach 2024-2025

Nazwa pływalni	Liczba pobranych próbek wody							SUMA
	Rodzaj kontroli	2024r.			2025r.			
		bakteriologia	fizykochemia	<i>Legionella sp.</i>	bakteriologia	fizykochemia	<i>Legionella sp.</i>	
Pływalnia „Relaks” w Kaczorach	Kontrola urzędowa	15	6	4	15	6	4	25
	Kontrola wewnętrzna	99	89	32	96	86	34	216
Park wodny - Centrum Rekreacji Wodnej AQUA-PIL w Pile	Kontrola urzędowa	28	10	6	28	10	6	44
	Kontrola wewnętrzna	192	156	50	200	156	50	406
Basen pływacki w Wyrzysku	Kontrola urzędowa	5	2	3	5	2	3	10
	Kontrola wewnętrzna	36	36	17	37	37	17	91
SUMA		375	299	112	381	297	114	792

W 2025 r. pobrano do badań laboratoryjnych 79 próbek wody w ramach kontroli urzędowej (2024 r. - 79) oraz 713 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej (2024 r. - 707). W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym sporadycznie stwierdzano przekroczenia *Pseudomonas aeruginosa* oraz *Escherichia coli*. Działania naprawcze zmierzające do poprawy jakości wody polegały na przeprowadzeniu skutecznej dezynfekcji wody w niecce, szokowym chlorowaniu, zwiększeniu intensywności płukania filtrów, dopuszczaniu świeżej wody.

IV.8. Tereny rekreacyjne

W 2025 r. pod nadzorem znajdowały się 22 obiekty. Ogółem skontrolowano 9 obiektów, przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych, stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry.

Tabela 15. Ocena terenów rekreacyjnych w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Tereny rekreacyjne	22	22	10	9	10	11	0	0
SUMA	22	22	10 (45%)	9 (41%)	10	11	0	0

IV.9. Cmentarze, domy przedpogrzebowe, zakłady pogrzebowe, postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W 2025 r. na terenie powiatu pilskiego pod nadzorem sanitarnym pozostawało: 46 cmentarzy, 1 dom przedpogrzebowy, 7 zakładów pogrzebowych. Przeprowadzono kontrole 5 cmentarzy, 1 domu przedpogrzebowego i 4 zakładów pogrzebowych. Stan sanitarny i techniczny obiektów oraz otoczenia - bez uwag.

Tabela 16. Ocena działalności funeralnej powiatu pilskiego w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Cmentarze	46	46	18	5	18	5	0	0
Domy przedpogrzebowe	1	1	1	1	1	1	0	0
Zakłady pogrzebowe	7	7	3	4	10	15	0	0
SUMA	54	54	22 (41%)	10 (19%)	29	21	0	0

Nie stwierdzono uchybień w postępowaniu ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. Przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych w związku z prowadzonym nadzorem nad ekshumacjami zwłok lub szczątków ludzkich. Dokonano oceny 10 środków transportu do przewozu zwłok lub szczątków ludzkich. W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 195 decyzje określające warunki ekshumacji, w tym 1 decyzję wywozu zwłok poza granice kraju oraz 46 postanowień (w tym 19 na sprowadzenie zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy oraz 25 o przedłużeniu terminu rozpatrywania sprawy, 1 o zawieszeniu sprawy, 1 o uzupełnieniu wniosku).

IV.10. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji znajduje się 69 obiektów, przeprowadzono 24 kontrole sanitarne, wystawiono 5 decyzje administracyjne zatwierdzające laboratoria do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych obiektów dobry.

Tabela 17. Inne obiekty użyteczności publicznej w latach 2024 – 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Sklepy medyczne – sprzęt ortopedyczny	4	4	4	0	4	0	0	0
Domy kultury i kina	7	7	2	1	2	1	0	0
Parkingi przydrożne	2	2	0	0	0	0	0	0
Pralnie wodne i chemiczne	5	5	2	0	2	2	0	0
Stacje paliw	25	24	15	3	15	3	0	0
Stadiony i hale sportowe	7	7	1	0	1	0	0	0
Targowiska	5	5	3	0	3	0	0	0
Zakłady pogrzebowe	7	7	6	4	10	15	0	0
Różne	13	8	11	3	11	3	0	0
SUMA	75	69	44 (59%)	11 (16%)	48	24	0	0

Tabela 18. Działalność kontrolno-represyjna obiektów użyteczności publicznej w latach 2024 – 2025

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2024 rok	2025 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	556	537
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	237 (43%)	211 (40%)
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	248	259
4.	Liczba pobranych próbek wody (kontrola urzędowa + kontrola wewnętrzna)	794	820
5.	Liczba decyzji merytorycznych	156	195
6.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	3	2
7.	Liczba postanowień	28	46
8.	Liczba opinii sanitarnych	12	0
9.	Liczba mandatów	0	1
10.	Liczba skarg i interwencji	25	24

IV.11. Interwencje

W 2025 r. do Sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło 24 interwencje, które dotyczyły:

- wylewania moczu przez okno,
- obecności grzyba i pleśni w mieszkaniu,
- gromadzenia odpadów komunalnych w mieszkaniu socjalnym,
- zbieractwa,
- obecności zwłok po zgonie w mieszkaniu prywatnym,
- uciążliwości hałasowych związanych z płożeniem ptaków w sadach,
- wylewania nieczystości płynnych na pole,
- niewłaściwych warunków bytowych w mieszkaniu prywatnym,
- nienależytego stanu porządkowego, uciążliwości zapachowych, hałasu w mieszkaniu prywatnym,
- obecności ptaków i kotów w częściach wspólnych budynku wielorodzinnego,
- nierejestrowanej działalności branży beauty,
- obecności insektów (pluskwy, prusaki),
- obecności jaskółek i kotów w częściach wspólnych budynku wielorodzinnego,
- braku pomieszczenia sanitarnego w mieszkaniu prywatnym,
- braku zachowania higieny podczas świadczenia usług w zakładach branży beauty,
- niewłaściwej jakości wody do spożycia przez ludzi.

We wszystkich przypadkach podjęto działania zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Przeprowadzono 6 kontroli interwencyjnych - w 3 nie stwierdzono nieprawidłowości, w 2 stwierdzono nieprawidłowości, wszczęto 1 postępowanie wyjaśniające - w toku, 17 spraw przekazano do właściwego rzeczowo organu. Osobom wnoszącym interwencje udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

V.1. Placówki lecznictwa zamkniętego

W 2025 roku skontrolowano 7 podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych, w tym 7 kompleksowych, 1 kontrolę interwencyjną, 2 kontrole na wniosek strony. Zły stan sanitarno-techniczny stwierdzono w 1 z obiektów (14%) – postępowanie administracyjne w toku. W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał łącznie 5 decyzji, w tym 1 decyzję merytoryczną nakazującą usunięcie nieprawidłowości, 1 decyzję prolongującą wykonanie nakazów decyzji oraz 3 decyzje płatnicze (1 z tytułu nieprawidłowości w zakresie złego stanu sanitarno-technicznego obiektu, 1 decyzja z tytułu przekroczeń z zakresu monitoringu wody, 1 decyzja dotycząca przekroczeń bakterii *Legionella*). Dwa z podmiotów leczniczych nie są dostosowane do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia lecznictwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022r. poz. 402) z uwagi na: brak właściwego stanu sanitarno-technicznego, brak pomieszczenia higieniczno-sanitarnego przystosowanego dla osób niepełnosprawnych, brak izolatki.

Tabela 19. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w latach 2024 - 2025

Typ zakładu		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
		2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Placówki lecznictwa zamkniętego		7	7	7	7	8	10	1	1
Placówki lecznictwa otwartego	Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	88	87	60	57	62	57	0	0
	Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	248	232	146	113	124	114	0	0
SUMA		343	326	193 (56%)	177 (54%)	194	181	1 (0,3%)	1 (0,3%)

V.2. Zakłady lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W tej grupie ujęte są przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne – łącznie to 87 obiektów. Skontrolowano 57 obiektów,

w 1 obiekcie wystawiono mandat za nieprawidłową gospodarkę w zakresie przechowywania odpadów medycznych o kodzie 180103*.

V.3. Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

Ogółem w ewidencji ujęto 232 obiektów, z czego skontrolowano 113. Są to praktyki lekarzy rodzinnych, lekarzy dentystów, praktyki pielęgniarские oraz inne obiekty świadczące usługi medyczne np. placówki zajmujące się rehabilitacją, badaniem słuchu, optyczne, zakłady rtg i rtg zębów, poradnie dietetyczne. Przedmiotem kontroli obiektów była ocena stanu sanitarno-technicznego. Sprawdzano postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystości, procesy sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku, dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów, dostępność podstawowych środków higienicznych (papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użycia, mydła), gospodarkę odpadami medycznymi, zachowanie czystości i porządku w obiektach i ich otoczeniu. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny ocenia się jako dobry.

Tabela 20. Działalność kontrolno-represyjna podmiotów wykonujących działalność leczniczą w latach 2024 – 2025

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2024 rok	2025 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	343	326
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	193 (56%)	177 (54%)
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	194	181
4.	Liczba decyzji merytorycznych	8	8
5.	Liczba opinii sanitarnych	0	0
6.	Liczba skarg i interwencji	0	0
7.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	5	6
8.	Liczba mandatów / kwotę zł	0	1 / 100 zł

Podsumowanie

Obiekty użyteczności publicznej i podmioty wykonujące działalność leczniczą utrzymywane są w dobrym stanie sanitarnym.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

VI.1. Bieżący nadzór sanitarny

Sekcja Higieny Pracy sprawuje bieżący nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, w tym nad występującymi czynnikami szkodliwymi fizycznymi, chemicznymi i biologicznymi. Celem tych działań jest zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i para zawodowych wśród pracowników oraz poprawa ogólnego bezpieczeństwa i higieny pracy w nadzorowanych zakładach. W ewidencji znajduje się 410 zakładów pracy. Najliczniejszą grupę stanowią mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające mniej niż 10 pracowników – stanowią one ok. 43% wszystkich zewidencjonowanych obiektów. Kolejną grupę tworzą małe przedsiębiorstwa, zatrudniające mniej niż 50 pracowników, które obejmują ok. 36% ewidencji. W ewidencji ujętych jest 11 zakładów zatrudniających powyżej 250 pracowników, w tym 2 duże zakłady o liczbie zatrudnionych przekraczającej 1000 osób. Są to zakład z branży oświetleniowej oraz zakład opieki zdrowotnej – szpital.

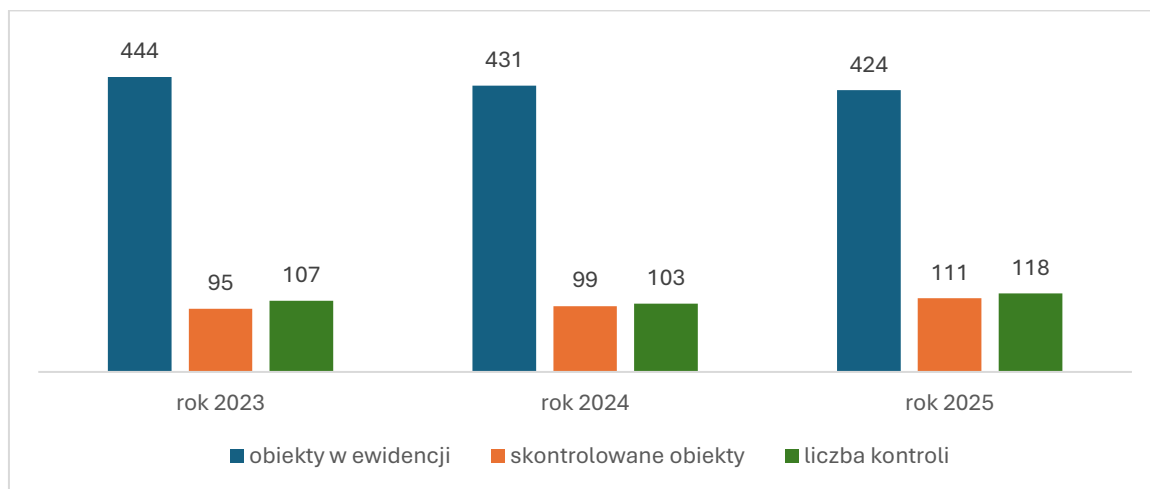
Wykres 1. Zakłady pracy w zależności od ilości zatrudnionych osób

Ogółem skontrolowano 111 zakładów pracy, co stanowi około 26% wszystkich zewidencjonowanych obiektów. W 2025 roku przeprowadzono łącznie 118 kontroli sanitarnych, w tym:

- 104 kontrole planowe, realizowane w ramach bieżącego nadzoru nad warunkami środowiska pracy;

- 8 rekontroli, których celem było sprawdzenie wykonania nakazów wynikających z wydanych decyzji administracyjnych;
- 6 kontroli interwencyjnych, przeprowadzonych w związku ze zgłoszonymi skargami dotyczącymi:
 - niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych dla pracowników (łącznie 4 skargi),
 - uciążliwości środowiskowych związanych z rozprzestrzenianiem się zapylenia na tereny mieszkalne w Pile, w tym pyłu zawierającego drobinki szkła,
 - uciążliwości środowiskowych w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza z zakładu pracy oraz rozprzestrzeniania się zapachu styrenu – kontrolę przeprowadzono w ramach dwukrotnej interwencji poselskiej.

W wyniku działań podjętych w ramach kontroli interwencyjnych, jedna ze skarg dotyczących niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych dla pracowników została potwierdzona, gdyż stwierdzono nieprawidłowości polegające na niewłaściwym stanie technicznym wyposażenia w pomieszczeniu jadalni. Pozostałe skargi dotyczące uciążliwości środowiskowych, po przeprowadzeniu czynności kontrolnych w zakresie właściwości Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zostały przekazane celem dalszego załatwienia według właściwości do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, Delegatura w Pile.

Wykres 2. Porównanie danych dotyczących obiektów i kontroli w latach 2023-2025

W 2025 roku wydano ogółem 10 decyzji administracyjnych, w których ujęto łącznie 26 nakazów zobowiązujących do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Ponadto wydano 8 decyzji płatniczych. Nakazy zawarte w decyzjach administracyjnych dotyczyły uchybień w następujących obszarach:

1. Brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych lub brak ustalenia stopnia szkodliwości czynników w środowisku pracy. Łącznie: 15 nakazów w zakładach o profilu działalności według PKD: 16, 28, 31, 45, 46, 86. Nieprawidłowości dotyczyły m.in.:
 - braku badań i pomiarów hałasu,

- braku badań i pomiarów drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne oraz drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka
- braku pomiarów pola elektromagnetycznego,
- braku pomiarów zapylenia, w tym pyłu drewna – frakcji wdychalnej oraz pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność – frakcji wdychalnej,
- braku pomiarów czynników chemicznych, takich jak: tlenek etylenu, tlenek azotu, dwutlenek azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla oraz innych substancji chemicznych z procesu spawania oraz procesu szpachlowania i lakierowania.

2. Brak dokumentacji wymaganej w przypadku występowania w środowisku pracy czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych. Łącznie: 6 nakazów w 2 zakładach o profilu działalności według PKD: 16, 86. Stwierdzone uchybienia obejmowały m.in.:

- brak lub nieprawidłowe prowadzenie rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak lub nieprawidłowe prowadzenie rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak przekazania właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu informacji o substancjach chemicznych, mieszaninach oraz procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

3. Brak dokumentacji wymaganej przy występowaniu szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy. Łącznie: 2 nakazy w 1 zakładzie o profilu działalności PKD 86. Nieprawidłowości dotyczyły:

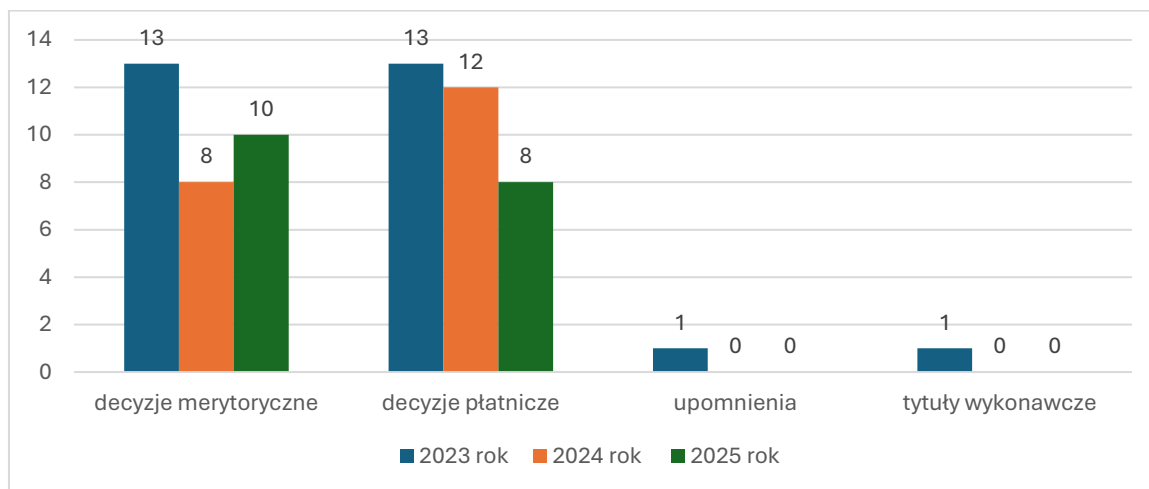
- braku prawidłowo prowadzonego rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3. lub 4. grupy zagrożenia,
- braku prawidłowo prowadzonego rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia;

4. Brak dokumentacji wymaganej w przypadku stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin. Łącznie: 2 nakazy w 1 zakładzie o profilu działalności według PKD 10. Nieprawidłowości obejmowały:

- brak aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych oraz substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie,
- brak kart charakterystyki stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych oraz substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie.

5. Brak aktualnej oceny ryzyka zawodowego. Łącznie: 1 nakaz w zakładzie o profilu działalności według PKD: 28.

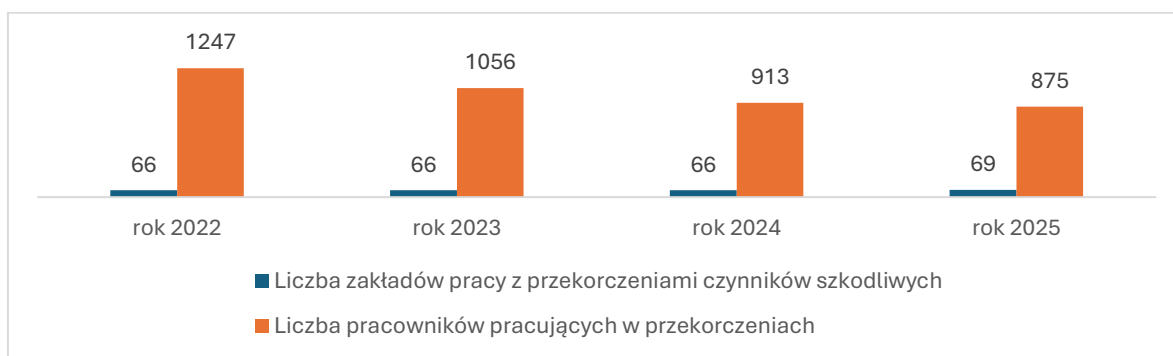
Podczas kontroli sprawdzających stwierdzono, że wszystkie nakazy zawarte w decyzjach administracyjnych zostały wykonane w pełnym zakresie przez kontrolowane podmioty.

Wykres 3. Liczba wydanych decyzji i upomnień w latach 2023-2025

VI.2. Występujące przekroczenia normatywów higienicznych

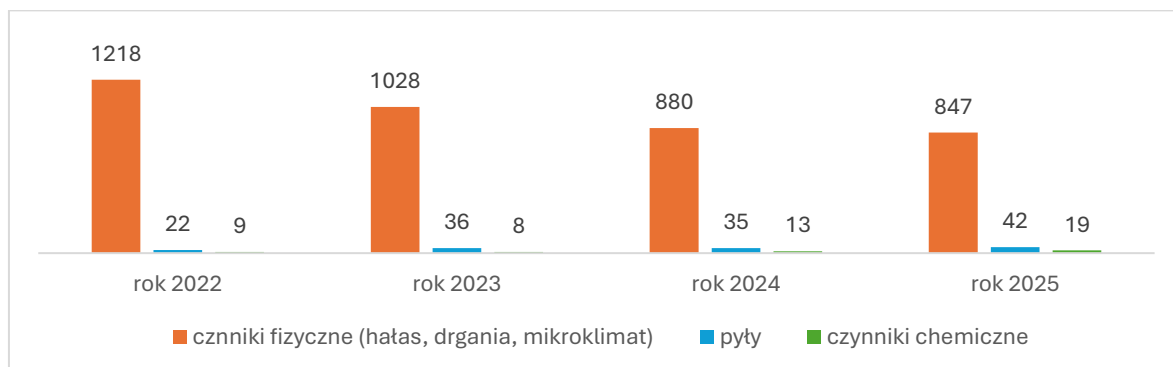
W 69 zakładach pracy ujętych w ewidencji pionu Higieny Pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia. Łącznie w warunkach przekroczeń normatywów higienicznych pracowało 875 osób, podczas gdy w latach poprzednich liczba ta wynosiła: 913 osób w 2024 r. oraz 1056 osób w 2023 r.

Wykres 4. Liczba zakładów pracy z przekroczeniami czynników szkodliwych w latach 2022-2025

W porównaniu z latami poprzednimi odnotowano systematyczny spadek liczby pracowników wykonujących pracę w warunkach przekroczeń NDN i NDS. Zmniejszenie to wynika przede wszystkim ze spadku liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas, który – mimo wyraźnej tendencji spadkowej – nadal pozostaje dominującym czynnikiem szkodliwym w środowisku pracy.

Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą hałasu rozumianego jako poziom ekspozycji odniesiony do 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy. Łącznie w narażeniu na hałas przekraczający wartość 85 dB pracują 834 osoby, co stanowi największą grupę zatrudnionych pracujących w warunkach przekroczeń NDS/NDN.

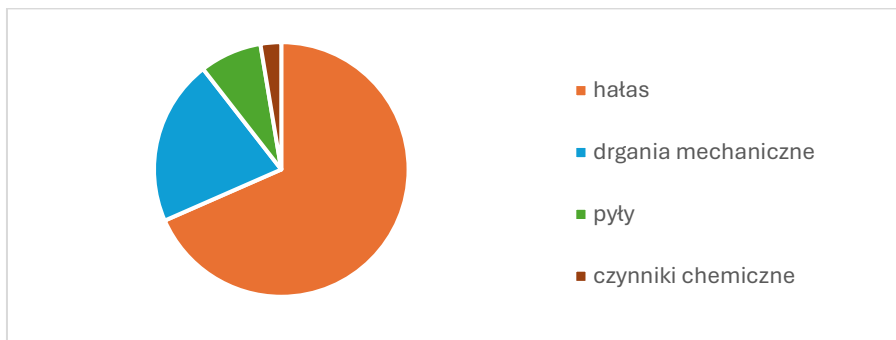

Wykres 5. Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2022-2025

W 2025 roku skontrolowano 28 zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia obowiązujących normatywów higienicznych, w tym w 26 zakładach pracy w zakresie hałasu. We wszystkich tych zakładach pracownicy zostali poinformowani o występujących przekroczeniach oraz o wynikającym z nich ryzyku zawodowym.

Pracodawcy podejmują działania mające na celu minimalizację wpływu czynników szkodliwych na zdrowie pracowników, obejmujące zarówno rozwiązania techniczne, organizacyjne, jak i zastosowanie odpowiednich środków ochronnych.

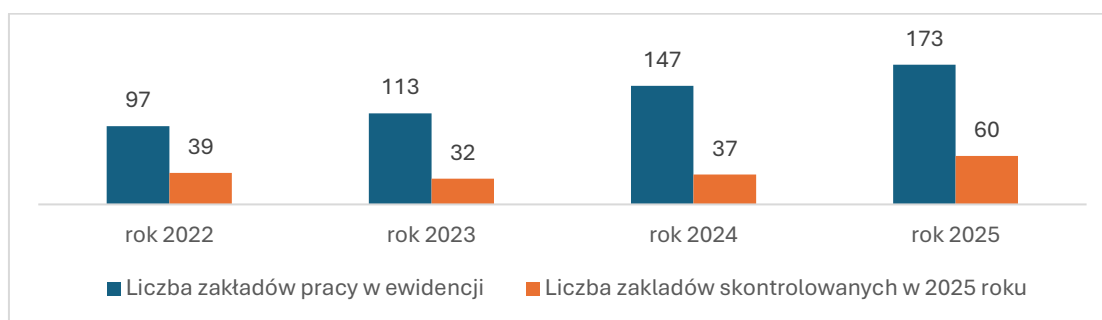
Strefy, w których natężenie hałasu przekracza dopuszczalne wartości, są prawidłowo oznakowane poprzez umieszczenie odpowiednich znaków informujących o zagrożeniu. Pracownicy wykonujący pracę na stanowiskach o podwyższonej ekspozycji na hałas wyposażeni są w indywidualne ochrony słuchu, odpowiednio dostosowane do poziomu narażenia (m.in. nauszники i wkładki przeciwhałasowe). Ponadto wszyscy pracodawcy, w zakładach pracy, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu, opracowali i wdrożyli programy działań organizacyjno-technicznych mających na celu ograniczenie narażenia pracowników na ten czynnik szkodliwy.

Wykres 6. Występujące szkodliwe czynniki środowiska pracy w zakładach pracy w roku 2025 r.

VI.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym

W ewidencji zakładów na koniec 2025 roku znajdowały się 173 zakłady, w których w środowisku pracy występują substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Dla porównania: w 2024 r. ewidencja obejmowała 147 zakładów, natomiast w 2023 r. — 113 zakładów. Dane te wskazują na systematyczny wzrost liczby podmiotów, w których stwierdza się występowanie czynników o działaniu szkodliwym dla funkcji rozrodczych oraz zdrowia pracowników. Wzrost liczby zakładów ujętych w ewidencji wynika przede wszystkim z rozszerzenia jej o podmioty, w których w środowisku pracy występują czynniki reprotoksyczne - działające szkodliwie na rozrodczość. Najczęściej identyfikowanym czynnikiem z tej grupy jest tlenek węgla (CO), głównie w procesach spawania. Obowiązek jego uwzględniania w dokumentacji i ocenie ryzyka zawodowego przyczynił się do zwiększenia liczby zakładów podlegających wpisowi do rejestru.

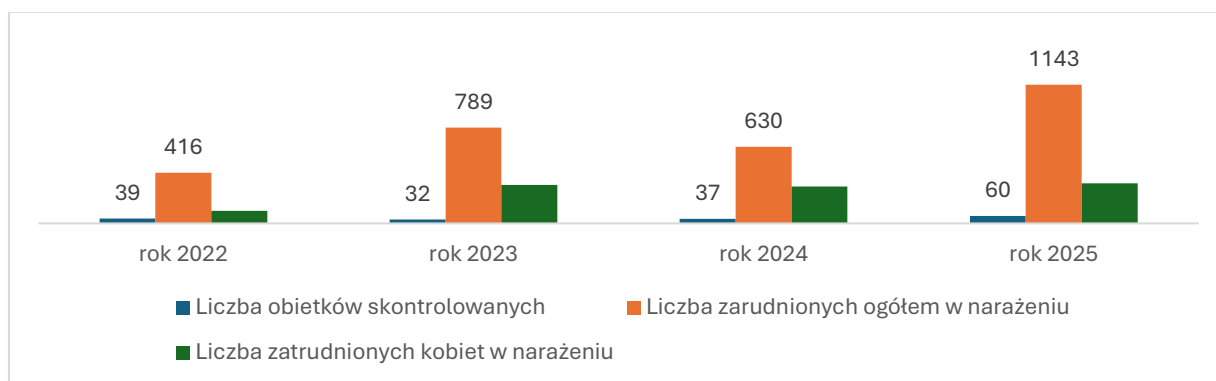

Wykres 7. Liczba zakładów pracy z przekroczeniami czynników szkodliwych w latach 2022-2025

W poszczególnych zakładach pracy substancje chemiczne, ich mieszaniny oraz czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym (CMR) występują w zależności od zakresu i specyfiki prowadzonej działalności. Najliczniejszą grupę stanowią zakłady zajmujące się obróbką drewna, gdzie występują procesy technologiczne stwarzające narażenie na pył drewna. Dość liczną grupę stanowią także stacje paliw, w których pracownicy mają kontakt z benzyną bezołowiową 95 i 98. W warsztatach i serwisach samochodowych identyfikuje się pracowników narażonych na: prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika oraz narażenie na spaliny emitowane przez silniki Diesla. W służbie zdrowia występują czynniki takie jak: promieniowanie jonizujące, formaldehyd, tlenek etylenu, leki cytostatyczne. W branży metalowej pracownicy narażeni są na: związki niklu, związki chromu (VI), bezwodnik kwasu chromowego. Często występującym czynnikiem jest również krzemionka krystaliczna – frakcja respirabilna, powstająca podczas procesów technologicznych w branżach takich jak: metalowa, lakiernicza, przemysł

szklarski, budownictwo. W laboratoriach badawczych występuje m.in.: chromian potasu i inne substancje CMR znajdujące się w wykorzystywanych odczynnikach chemicznych. W zakładach identyfikuje się także: epichlorohydrynę, procesy technologiczne związane z narażeniem na wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), m.in. przy produkcji podzespołów elektronicznych w branży oświetleniowej.

W bieżącym roku, w ramach sprawowania bieżącego nadzoru, ze względu na charakter i powagę możliwych skutków zdrowotnych, szczególny nacisk położono na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Kontrolą objęto 60 zakładów pracy, w których pracownicy mają kontakt z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Łącznie w narażeniu na czynniki z tej grupy pracowały 1143 osoby, w tym 331 kobiet. W 2025 roku przeprowadzono łącznie 64 kontrole w ww. zakresie. Przeprowadzone kontrole wykazały przekroczenia normatywów higienicznych podczas prac związanych z narażeniem na pył drewna w jednym zakładzie pracy. Przekroczenia dotyczyły frakcji wdychalnej pyłu drewna (NDS), a w warunkach tych pracując łącznie 2 osoby. Pracownicy zostali wyposażeni w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, w tym maseczki przeciwpylowe, co ogranicza poziom rzeczywistego narażenia. W odniesieniu do pozostałych substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, przeprowadzone kontrole nie wykazały przekroczeń obowiązujących normatywów higienicznych, co świadczy o prawidłowym doborze środków technicznych, organizacyjnych i ochrony indywidualnej w nadzorowanych zakładach.

Wykres 8. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi w latach 2022 -2025

W toku działań kontrolnych stwierdzono jednak nieprawidłowości w zakresie prowadzenia dokumentacji wymaganej przy występowaniu procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w 2 zakładach o profilach działalności według PKD 16 oraz 45. Nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim braku prawidłowo prowadzonej dokumentacji

związanej z narażeniem pracowników na czynniki rakotwórcze lub mutagenne oraz nieprowadzenia wymaganych rejestrów.

Dotychczas wydano 1 decyzję administracyjną, w której ujęto 3 nakazy dotyczące uzupełnienia brakującej dokumentacji i zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami. Drugie postępowanie administracyjne jest w toku, a decyzja zostanie wydana w 2026 roku.

W ramach bieżącego nadzoru prowadzono działania kontrolne związane z występowaniem czynnika rakotwórczego, jakim jest azbest. Nadzór obejmował podmioty prowadzące prace polegające na usuwaniu, zabezpieczaniu lub unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest oraz ocenę spełnienia wymagań w zakresie ochrony zdrowia pracowników i bezpieczeństwa prowadzonych prac. W 2025 roku na terenie powiatu pilskiego prace związane z usuwaniem lub zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest prowadziło łącznie 7 podmiotów. Wśród nich znajdował się 1 podmiot mający siedzibę na terenie powiatu pilskiego oraz 6 podmiotów spoza powiatu, specjalizujących się w demontażu oraz odbiorze materiałów zawierających azbest z posesji prywatnych i zakładów pracy.

Podmioty te dokonały łącznie 13 zgłoszeń zamiaru prowadzenia prac obejmujących zabezpieczanie lub usuwanie wyrobów zawierających azbest. W zgłoszeniach ujęto 165 lokalizacji, w tym:

- 5 miejsc, w których realizowano prace rozbiórkowe obejmujące demontaż wyrobów zawierających azbest,
- 160 miejsc, w których zgłoszenia dotyczyły odbioru i transportu wcześniej zabezpieczonych materiałów azbestowych.

Wszystkie prace były wykonywane przez podmioty posiadające wymagane uprawnienia, pozwolenia oraz odpowiednie wyposażenie techniczne niezbędne do prowadzenia działań w zakresie usuwania i transportu wyrobów zawierających azbest, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska. W 2025 roku przeprowadzono również 3 kontrole w podmiotach realizujących prace polegające na demontażu oraz wywozie materiałów zawierających azbest. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w zakresie prowadzonych działań, a sposób realizacji prac był zgodny z obowiązującymi wymaganiami prawnymi oraz zasadami bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto rozpatrzono jedną skargę dotyczącą wykonywania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budynku mieszkalnego (dachu budynku). Z uwagi na utrudniony kontakt z właścicielem posesji skierowano pismo informujące o obowiązujących przepisach w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz o obowiązkach właściciela wynikających z tych przepisów.

VI.4. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

W ewidencji podmiotów gospodarczych znajduje się 314 zakładów pracy (2024 r. - 330 zakładów), w których w przeprowadzonej ocenie ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy uwzględniono narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne. Zidentyfikowane czynniki zostały zakwalifikowane do:

- 2-giej grupy zagrożenia – m.in. wirus grypy, wirus opryszczki, łaseczka tężca, pałeczka okrężnicy *Escherichia coli*, krętki *Borrelia* spp.;
- 3-ciej grupy zagrożenia – m.in. *Mycobacterium tuberculosis* (prątek gruźlicy), wirus zapalenia wątroby typu B (HBV), wirus zapalenia wątroby typu C (HCV). Źródłem narażenia były materiały stosowane podczas wykonywania pracy, kontakt z materiałem biologicznym oraz bezpośrednie kontakty międzyludzkie, w szczególności w środowisku pracy o zwiększonej ekspozycji na czynniki zakaźne.

W 2025 roku przeprowadzono 46 kontroli w 46 zakładach pracy, obejmujących ocenę narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne. W skontrolowanych zakładach łącznie 2088 osób pracowało w warunkach narażenia na czynniki biologiczne, z czego 1469 osób było narażonych na czynniki zaliczane do 3. grupy zagrożenia.

W zakresie nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi nie stwierdzono nieprawidłowości. Pracodawcy realizują obowiązki wynikające z przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na czynniki biologiczne oraz stosują środki profilaktyczne adekwatne do stwierdzonego poziomu zagrożenia. Pracownicy są właściwie zabezpieczeni – wyposażeni w odpowiednią odzież ochronną oraz w razie konieczności, w środki ochrony indywidualnej. Zapewnia się im również odpowiednie warunki pracy oraz prawidłowo wyposażone pomieszczenia socjalno-sanitarne. Ponadto pracownicy są kierowani na szkolenia dotyczące zagrożeń związanych z występowaniem szkodliwych czynników biologicznych oraz zasad bezpiecznej pracy w środowisku, w którym czynniki te mogą występować. Dodatkowo pracodawcy zapewniają pracownikom możliwość uodpornienia się poprzez szczepienia ochronne, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wynikami oceny ryzyka zawodowego.

VI.5. Nadzór nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin

Pod nadzorem znajduje się 301 obiektów, w których podczas prowadzenia działalności zawodowej stosowane są niebezpieczne substancje chemiczne oraz ich mieszaniny. W 2025 r., w ramach nadzoru nad prawidłowym stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin, przeprowadzono łącznie 16 kontroli w nadzorowanych zakładach pracy. Zakres działań kontrolnych obejmował w szczególności weryfikację prawidłowości prowadzenia wykazu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie, dostępności aktualnych kart charakterystyki dla wszystkich stosowanych

substancji niebezpiecznych, sposobu magazynowania oraz warunków stosowania substancji chemicznych w odniesieniu do obowiązujących przepisów. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 1 zakładzie pracy stwierdzono naruszenia przepisów dotyczących stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin. W związku z tym wydano 1 decyzję administracyjną, w której ujęto łącznie 2 nakazy, obejmujące:

- sporządzenie aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie;
- zapewnienie aktualnych kart charakterystyki dla wszystkich stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie i mieszanin stwarzających zagrożenie.

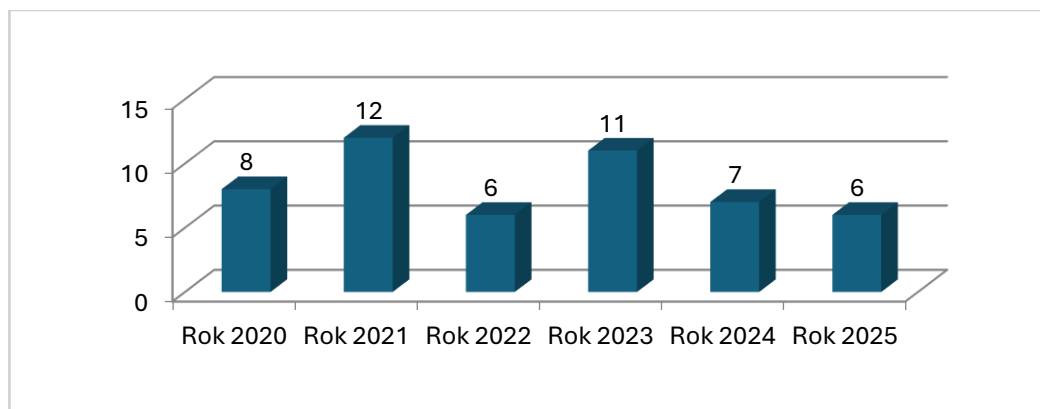
Wydana decyzja została wykonana w całości przez kontrolowany podmiot, co potwierdzono podczas weryfikacji realizacji nałożonych obowiązków.

VI.6. Choroby zawodowe

W 2025 roku zgłoszono 19 podejrzeń chorób zawodowych (2024 r. - 18 zgłoszeń). Zgłoszenia pochodziły od samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, m.in. z Wielkopolskiego Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu, Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Medycyny Pracy w Toruniu, od lekarzy specjalistów, a także od osób indywidualnych, w tym byłych pracowników oraz rolnika indywidualnego.

Przeprowadzono 22 postępowania administracyjne w sprawach chorób zawodowych, zakończone sporządzeniem kart oceny narażenia zawodowego. Postępowania te prowadzone były zarówno przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, jak i przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych w powiatach: Chodzież, Lipno, Łosice oraz Jelenia Góra (2 postępowania).

Wydano łącznie 19 decyzji (2024 r. - 18 decyzji), w tym: 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 13 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Wykres 9. Stwierdzone choroby zawodowe w latach 2020-2025

Jednostki chorobowe, w których stwierdzono chorobę zawodową:

1. Przewlekłe choroby narządu głosu wywołane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat:

- niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dystonią Lp. 15.3 - 3 przypadki (nauczyciele),

- wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych Lp. 15.2 - 1 przypadek (nauczyciel).

2. Choroby zakaźne lub pasożytnicze oraz ich następstwa: wirusowe zapalenie wątroby typu C (WZW typu C) Lp. 26 - 1 przypadek (pracownik służby zdrowia zatrudniony jako dezynfektor/sprzątac).

3. Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni nadgarstka Lp. 20.1 - 1 przypadek (operator produkcji w zakładzie o profilu PKD 27).

W następstwie uprawomocnienia się decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej sporządzono 6 kart stwierdzenia choroby zawodowej (2024 r. - 8 kart). Zostały one przekazane do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

W 2025 roku wydano 49 postanowień o niezłaławieniu sprawy w terminie przewidzianym w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego. Konieczność ich wydania wynikała z przyczyn niezależnych od organu, w szczególności z braku wymaganych orzeczeń lekarskich niezbędnych do podjęcia rozstrzygnięcia. Postanowienia te miały na celu poinformowanie stron o przyczynach przedłużenia postępowania oraz wskazanie przewidywanego nowego terminu zakończenia sprawy.

VI.7. Promocja zdrowia

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, podczas przeprowadzanych kontroli realizowano działania edukacyjno-informacyjne skierowane do pracodawców i pracowników w zakresie czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy. Działania te obejmowały następujące zagadnienia:

- zagrożenia dla zdrowia związane z narażeniem na radon w miejscach pracy, w tym informacje dotyczące znaczenia wykonywania pomiarów stężeń radonu oraz dostępnych metod technicznych ograniczania jego poziomów - działania przeprowadzono w 100 zakładach;

- narażenie pracowników na ponadnormatywny hałas - działania przeprowadzono w 19 zakładach;

- szkodliwe czynniki biologiczne występujące w środowisku pracy - działania przeprowadzono w 9 zakładach;

- czynniki rakotwórcze lub mutagenne - działania przeprowadzono w 1 zakładzie;

- czynniki reprotoksyczne występujące w środowisku pracy - działania przeprowadzono w 16 zakładach;

- środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze - działania przeprowadzono w 1 zakładzie;

- kampania EU-OSHA na lata 2023–2025 „Bezpieczna i zdrowa praca w epoce cyfrowej” - działania przeprowadzono w 23 zakładach;
 - kampania „Jesień bez infekcji” - działania przeprowadzono w 42 zakładach.
- Łącznie działania edukacyjno-informacyjne zostały zrealizowane w 109 zakładach.
- W ramach oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, podczas kontroli sanitarnych w 79 zakładach wypełniono kwestionariusz oceny przestrzegania przepisów ustawy. We wszystkich kontrolowanych zakładach przestrzegano zakazu palenia tytoniu na stanowiskach pracy. W 6 zakładach pracownicy palący mieli możliwość korzystania z wyznaczonych palarni. W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na szkodliwość palenia tytoniu, w tym na zwiększone ryzyko zdrowotne w warunkach pracy z czynnikami rakotwórczymi, chemicznymi i biologicznymi.
- Podczas kontroli informowano także o istotnych zmianach wprowadzonych nowelizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, obowiązującą od 5 lipca 2025 r. Na mocy powyższej nowelizacji wprowadzone zostały istotne zmiany w zakresie obrotu i używania płynów beznikotynowych do elektronicznych papierosów oraz woreczków nikotynowych. Wprowadza zmiana dotyczące również zakazu używania e-papierosów beznikotynowych w pomieszczeniach zakładów pracy.
- Na stronie internetowej PSSE w Pile opublikowano następujące komunikaty i informacje o charakterze edukacyjnym i prewencyjnym:
- Informacja o programie PARC – „Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami”.
 - Wspólne zalecenia Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS), Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW), Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego (CIOP-PIB) oraz Instytutu Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi (IMP) dotyczące działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie ryzyka zakażenia wirusem grypy ptaków u pracowników narażonych zawodowo.
 - Komunikat z okazji Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia Pracy oraz Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych.
 - Raport Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczący zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w Polsce za 2024 rok.
 - Informacja dotycząca „Choroby Zalewu Wiślanego” – zalecenia w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego zatrudnionych.
 - Komunikat Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN dotyczący konieczności stosowania wzoru do przeliczania stężenia diizocyjanianu w powietrzu na stężenie grupy NCO.

- Stanowisko Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN dotyczące wykonywania pomiarów krzemionki krystalicznej.

Podsumowanie

1. Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór bieżący zarówno nad warunkami środowiska pracy, jak i nad również nad produkcją, importem, wprowadzaniem do obrotu, stosowanie lub eksportem chemikaliów. Z uwagi na zróżnicowany zakres nadzoru, ewidencja zakładów została podzielona na dwie części: obejmującą środowisko pracy oraz obejmującą chemikalia. Łącznie w ewidencji (obejmującej środowisko pracy oraz chemikalia) ujętych jest 562 obiekty. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba nadzorowanych podmiotów ponownie wzrosła – w 2024 r. zarejestrowano 535 obiektów, natomiast w 2023 r. 516. Oznacza to systematyczne zwiększanie się liczby jednostek objętych nadzorem Sekcji, co przekłada się na wzrost zakresu zadań realizowanych w ramach bieżącej działalności nadzorczej.
2. Nadzór nad warunkami środowiska pracy obejmuje szeroki zakres zagrożeń – fizycznych, chemicznych i biologicznych. Analiza liczby przeprowadzonych kontroli oraz uzyskanych wyników wskazuje, że pracodawcy prowadzą konsekwentne i systematyczne działania ukierunkowane na ograniczanie ryzyka zawodowego.
3. Liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN), wzrosła nieznacznie w porównaniu z latami 2022–2024. W analizowanym okresie odnotowano przyrost o 3 zakłady, w których wystąpiły przekroczenia wartości normatywnych czynników szkodliwych dla zdrowia. Wskazuje to na utrzymującą się potrzebę regularnego monitorowania warunków środowiska pracy, szczególnie w zakładach o podwyższonym ryzyku zawodowym.
4. W zakresie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy dominującym zagrożeniem pozostaje hałas. Pomimo jego utrzymującej się wysokiej powszechności, odnotowano spadek liczby pracowników wykonujących pracę w warunkach przekroczeń wartości normatywnych – z 913 pracowników w roku 2024 do 875 pracowników w roku 2025. Świadczy to o stopniowej poprawie warunków środowiska pracy i skuteczności działań prewencyjnych podejmowanych przez pracodawców.
5. W zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi (CMR) odnotowano istotny wzrost liczby zakładów ujętych w ewidencji. W 2024 roku zarejestrowanych było 147 zakładów, natomiast w 2025 roku liczba ta wzrosła do 173. Przyrost ten wynika m.in. z rozszerzenia ewidencji o zakłady, w których w środowisku pracy występują czynniki reprotoksyczne, objęte obowiązkiem zgłoszenia zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Ponadto rosnąca skala zagrożeń związanych z czynnikami CMR uzasadnia utrzymanie wysokiej intensywności działań kontrolnych.

VII. NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

VII.1. Zakres nadzoru nad chemikaliami

W ramach nadzoru bieżącego nad chemikaliami Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad podmiotami gospodarczymi w zakresie produkcji, importu, wprowadzania do obrotu, stosowania lub eksportu substancji chemicznych i ich mieszanin lub wyrobów, produktów biobójczych, detergentów, produktów kosmetycznych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych.

Nadzór ten wynika z przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych, ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych i rozporządzeń Wspólnot Europejskich w nich wymienionych. Nadzór nad podmiotami w zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, jak również w zakresie wytwarzania, przetwarzania, nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych oraz w zakresie zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W ewidencji obiektów znajduje się łącznie 187 obiektów, które są zobowiązane do wypełniania obowiązków wynikających z ww. ustaw, w tym:

- 152 obiekty w zakresie wymogów dotyczących substancji chemicznych, ich mieszanin lub wyrobów;
- 94 obiekty w zakresie wymogów dotyczących produktów biobójczych;
- 99 obiektów w zakresie wymogów dotyczących produktów kosmetycznych;

Przeprowadzono łącznie 26 kontroli sanitarnych, w tym: 10 kontroli dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, 8 kontroli dot. produktów biobójczych, 5 kontroli w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi, 3 kontrole w zakresie oceny realizacji przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

VII.2. Nadzór nad obrotem i produkcją substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach i wyrobach

Pod nadzorem znajduje się 152 obiekty prowadzące działalność związaną z produkcją, dystrybucją, importem lub wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych, ich mieszanin oraz wyrobów

zawierających chemikalia. Z uwzględnieniem „głównej funkcji” podmiotu, w ewidencji znajdują się:

- 139 obiektów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny - są to hurtownie, markety, stacje paliw i inny handel detaliczny;
- 3 producenci etanolu (gorzelnie);
- 6 formulatorów, tj. dalsi użytkownicy, którzy produkują mieszaniny chemiczne w procesie mieszania i zwykle dostarczają je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom; w tej grupie znajdują się 3 wytwórnie betonu, 1 producent środków myjąco-czyszczących i detergentów, 1 producent środków myjąco-czyszczących oraz produktów biobójczych, 1 podmiot mieszający farby i lakiery, mające zastosowanie w branży samochodowej i przemysłowej,
- 4 importerów (2 importerów mieszanin chemicznych / wyrobów, 2 importerów substancji chemicznych).

Ogółem przeprowadzono 10 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym 9 kontroli u dystrybutorów oraz 1 kontrolę u formulatora. W wyniku przeprowadzonych działań w 1 podmiocie (dystrybutor) stwierdzono naruszenie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieprawidłowego oznakowania mieszanin chemicznych niebezpiecznych wprowadzanych do obrotu. Wydano 1 decyzję administracyjną. Nakaz wynikający z decyzji został wykonany terminowo.

W ramach współpracy wspólnotowej prowadzono projekt REACH-EN-FORCE-13 (REF-13), dotyczący sprzedaży przez Internet substancji chemicznych, mieszanin oraz wyrobów, w zakresie egzekwowania obowiązków wynikających z rozporządzeń (WE) nr 1272/2008 (CLP) oraz (WE) nr 1907/2006 (REACH). Obejmował on weryfikację poprawności oznakowania zagrożeń substancji chemicznych i mieszanin w reklamach tych produktów, a także ocenę spełniania warunków ograniczeń określonych w załączniku XVII do rozporządzenia REACH. Projekt zrealizowano u 1 przedsiębiorcy (dystrybutora). W trakcie działań oceniono wybrane mieszaniny chemiczne. Kontrola wykazała, że podmiot wypełnia obowiązki wynikające z przepisów REACH i CLP.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem ograniczeń dotyczących wprowadzania do obrotu niebezpiecznych substancji, mieszanin i wyrobów, określonych w załączniku XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH), przeprowadzono 6 kontroli, w tym:

- 2 kontrole dotyczące wycofania z obrotu obrusów, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej zawartości ftalanu bis (2-etyloheksylu) (DEHP), w związku z uzyskanymi listami

dystrybucyjnymi kontrahentów, którzy nabyli produkt celem dalszej sprzedaży. W trakcie kontroli przeprowadzono działania mające na celu wycofanie z obrotu kwestionowanych obrusów;

- 4 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów zawierających metanol. W wyniku kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów niespełniających wymagań prawnych.

VII.3. Nadzór nad produktami biobójczymi

Pod nadzorem w zakresie produktów biobójczych znajdują się 94 obiekty, w tym:

- 89 obiektów udostępniających na rynku produkty biobójcze - są to podmioty prowadzące sprzedaż hurtową i detaliczną produktów biobójczych, wprowadzających je na rynek w ramach dalszej dystrybucji;

- 2 podmioty odpowiedzialne za produkty biobójcze, zobowiązane do uzyskania pozwolenia na obrót produktami biobójczymi. W grupie tej znajduje się 1 producent środków myjąco-dezynfekujących przeznaczonych do utrzymania higieny w zakładach przemysłu rolno-spożywczego oraz 1 producent chusteczek do dezynfekcji skóry rąk oraz chusteczek do dezynfekcji powierzchni;

- 3 podmioty stosujące w działalności zawodowej produkty biobójcze, których podstawą działalności jest wykorzystywanie produktu biobójczego w ramach usług typu DDD tj.

- dezynfekcji - usuwanie szkodliwych patogenów, bakterii, wirusów, odkażania pomieszczeń, pojazdów, powierzchni użytkowych;
- dezysekcji - likwidacja szkodliwych i uciążliwych owadów takich jak: prusaki, karaluchy, pluskwy, pchły, rybiki cukrowe, mrówki, komary, muchy, mole, osy, szerszenie, gryzki, kołatki, spuszczale, korniki, szubaki, wszy, roztocza, itp.;
- deratyzacji - zwalczanie gryzoni w tym kretów, nornic, myszy, szczurów, itp.

Ogółem przeprowadzono 8 kontroli, w tym 7 kontroli u dystrybutorów produktów biobójczych oraz 1 kontrolę u producenta środków myjąco-dezynfekujących. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, wobec czego nie wydano decyzji o wycofaniu z obrotu żadnych produktów biobójczych.

Podczas działań kontrolnych oceniono łącznie 23 produkty biobójcze przeznaczone zarówno dla użytkowników profesjonalnych, jak i dla ogółu społeczeństwa, dostępne w sprzedaży stacjonarnej oraz internetowej. Wzmocnionym nadzorem objęto produkty biobójcze z grup produktowych:

- grupa 3: Higiena weterynaryjna,
- grupa 8: Środki stosowane do konserwacji drewna,
- grupa 10: Środki konserwujące do materiałów budowlanych.

Jak co roku kontrolowano również produkty biobójcze z grupy 14: Rodentycydy stosowane do zwalczania gryzoni, działające inaczej niż przez odstraszenie lub wabienie oraz z grupy 18: Insektycydy, akarycydy i inne środki do zwalczania stawonogów. Zakresem kontroli objęto także

produkty z grup 1, 2 i 4 (środki dezynfekujące utrzymania higieny ludzi oraz dezynfekcji powierzchni).

Przeprowadzono również 1 kontrolę interwencyjną, w związku z powziętymi informacjami o wprowadzaniu do obrotu produktu, bez wymaganego pozwolenia na obrót produktem biobójczym. W toku tej kontroli nie stwierdzono obecności kwestionowanego produktu w obrocie. W ramach współpracy wspólnotowej prowadzono projekt BPR-ENFORCE-3 (BEF-3), dotyczący kontroli produktów biobójczych z pozwoleniem europejskim w zakresie oceny charakterystyki produktu biobójczego (SPC) i powiązanych informacji na etykiecie oraz w karcie charakterystyki. W wyniku oceny wybranego produktu biobójczego u dystrybutora produktów biobójczych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

VII.4. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi w ewidencji obiektów znajduje się 99 obiektów, w tym:

- 95 podmiotów zajmujących się udostępnianiem na rynku produktów kosmetycznych, czyli dostarczaniem produktów kosmetycznych na rynek Wspólnoty w ramach działalności handlowej.

Do tej grupy należą hurtownie oraz punkty sprzedaży detalicznej.

- 4 podmioty odpowiedzialne za spełnienie obowiązków w zakresie produktów kosmetycznych.

W tej grupie znajdują się 3 producentów produktów kosmetycznych: zakład wytwarzający i konfekcjonujący mydło w płynie, zakład konfekcjonujący kosmetyki naturalne do pielęgnacji ciała, zakład zlecający wytwarzanie i następnie wprowadzający do obrotu pod własną marką produkty do manicure paznokci) oraz dystrybutor wprowadzający do obrotu produkty kosmetyczne.

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi ogółem przeprowadzono 5 kontroli. Dokonano 3 kontroli u podmiotów udostępniających na rynku produkty kosmetyczne, z czego 1 kontrola obejmowała pobór 2 próbek produktów kosmetycznych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci. Przeprowadzone badania potwierdziły bezpieczeństwo ocenianego produktu. Przeprowadzono również 1 kontrolę u producenta w zakresie oceny warunków wytwarzania produktu kosmetycznego i 1 kontrolę interwencyjną u użytkownika końcowego, tj. podmiotu świadczącego usługi kosmetyczne, dotyczącą wycofania z użytkowania produktów kosmetycznych niespełniających wymagań w zakresie dokumentacji, zgłoszenia oraz oznakowania. Przeprowadzone ww. kontrole w obszarze produktów kosmetycznych nie wykazały nieprawidłowości.

W 2025 r. wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaniu na pouczeniu oraz 1 decyzję płatniczą. Powyższe decyzje były kontynuacją postępowania administracyjnego rozpoczętego w 2024 r.

W ramach informacji przekazanych za pośrednictwem europejskiego systemu RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Nieżywnościowych) prowadzono działania dotyczące produktu kosmetycznego niespełniającego wymagań w zakresie czystości mikrobiologicznej. W wyniku weryfikacji asortymentu udostępnianego na rynku za pośrednictwem sklepów internetowych oraz platform e-commerce, takich jak Allegro, OLX i ERLI, a także przeprowadzenia 1 wizytacji u dystrybutora, nie stwierdzono wprowadzania do obrotu kwestionowanego produktu kosmetycznego.

VII.5. Nadzór nad nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz prekursorami narkotyków

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy brak jest obecnie przedsiębiorców prowadzących działalność z użyciem nowych substancji psychoaktywnych. W związku z tym nie prowadzono kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących wytwarzania, przetwarzania, dostawy oraz wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych.

W ramach nadzoru nad stosowaniem prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 w ewidencji znajduje się 19 zakładów stosujących te substancje. W zakładach objętych ewidencją stosowane są następujące prekursory:

Prekursory narkotyków kategorii 2 stosowanymi w zakładach są:

- nadmanganian potasu - stosowany w hucie szkła do uzdatniania wody oraz w 5 laboratoriach analitycznych do przeprowadzania analiz laboratoryjnych,
- bezwodnik kwasu octowego oraz mieszanina kwasu octowego i kwasu adypinowego - wykorzystywane w zakładzie produkującym skrobię i preparaty skrobiowe.

Podmiot gospodarczy prowadzący produkcję preparatów skrobiowych, ze względu na ilości stosowanych prekursorów narkotyków kategorii 2, jest zobowiązany do właściwego udokumentowania wszystkich transakcji z ich udziałem oraz do realizacji dodatkowych obowiązków wynikających z przepisów dotyczących prekursorów narkotyków.

Prekursorami narkotyków kategorii 3 stosowanymi w zakładach są:

- kwas solny – stosowany do produkcji preparatów skrobiowych, w trawialni w procesie wytwarzania krat i mat stalowych oraz przy produkcji środków czyszczących i myjących;
- kwas siarkowy – wykorzystywany przy produkcji alkoholu etylowego, w zakładach produkujących środki czyszczące i myjące, a także w procesie trawienia metali przy produkcji sprzętu oświetleniowego;
- keton metylowo-etylowy (butanon) – używany jako środek czyszczący przy produkcji sprzętu oświetleniowego.

Ponadto prekursory kategorii 3 są stosowane jako odczynniki chemiczne w laboratoriach analitycznych przyzakładowych i badawczych. Wykorzystywane tam substancje obejmują: kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy (VI), eter dietylowy, aceton oraz toluen.

W minionym roku nie przeprowadzano kontroli w zakresie stosowania prekursorów narkotyków, jednak na bieżąco monitorowano informacje dotyczące działalności zakładów objętych ewidencją. Zróżnicowane zastosowanie prekursorów kategorii 3 uzasadnia konieczność utrzymywania stałego nadzoru ewidencyjnego.

VII.6. Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej polskiej środków zastępczych

W związku z realizacją nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono kontrole ukierunkowane na weryfikację przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu produktów na bazie konopi, które mogą zawierać substancje nieobjęte wykazem substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Ogółem przeprowadzono 3 kontrole u dystrybutorów, prowadzących sprzedaż produktów na bazie konopi, w tym produktów CBD (oleje konopne); suplementów diety, żywności konopnej (np. herbat konopnych).

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono wprowadzania do obrotu produktów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że mogą stanowić środek zastępczy. Tendencja ta niezmiennie utrzymuje się od kilku lat.

W ramach obowiązku zgłoszenia przez podmioty wykonujące działalność leczniczą, wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, kontynuowano współpracę z ośrodkami opieki zdrowotnej, w zakresie monitorowania podejrzeń zatruc środkami psychoaktywnymi. W 2025 r. otrzymywano 53 informacje o zatruciach ze Szpitala Specjalistycznego w Pile oraz 1 informację z Samodzielnego Publicznego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu.

Zgłoszenia podejrzeń zatruc środkami psychoaktywnymi, dotyczyły łącznie 98 osób. Odnotowane przypadki zatruc dotyczyły głównie substancji psychoaktywnych objętych ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, takich jak: amfetamina, metamfetaminą oraz tetrahydrokannabinole. W pojedynczych przypadkach stwierdzono również zatrucia MDMA (ekstazą) oraz MDPV (metylenodioksypirwaleronem). Zarejestrowano także 10 przypadków zatruc lekami psychotropowymi, w tym benzodiazepinami, morfiną i innymi lekami oraz 2 przypadki zatruc etanolem. Należy podkreślić, że w wielu zdarzeniach były to zatrucia wielosubstancjowe, obejmujące jednoczesne użycie kilku środków, np. alkoholu i tetrahydrokannabinoli lub amfetaminy i tetrahydrokannabinoli. Zgłoszonych przypadków śmiertelnych wywołanych zażyciem substancji psychoaktywnych w roku 2025 nie odnotowano. Nie stwierdzono podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi tzw. dopalaczami.

Prowadzono również współpracę z Komendą Powiatową Policji w Pile, do której przekazywane są informacje o zgłoszonych przypadkach zatruc substancjami psychoaktywnymi. W 2025 roku w przedmiotowym zakresie przekazano 44 zawiadomienia do Komendy Powiatowej Policji w Pile

Podsumowanie

1. W obszarze chemikaliów liczba obiektów pozostających pod nadzorem oraz liczba przeprowadzonych kontroli utrzymują się na zbliżonym poziomie w porównaniu z latami poprzednimi. Stabilność tych wartości świadczy o ustabilizowanej sytuacji na lokalnym rynku w zakresie zarówno dystrybucji, jak i produkcji chemikaliów, w tym produktów biobójczych, detergentów i kosmetyków.
2. Nieliczna liczba nieprawidłowości w obszarze chemikaliów wskazuje, że nadzorowane podmioty prowadzą działalność w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.
3. W zakresie nadzoru nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych nie stwierdzono żadnych naruszeń. Przeprowadzone kontrole wykazały, że dostępne w sprzedaży produkty konopne nie budziły zastrzeżeń pod kątem potencjalnej zawartości substancji psychoaktywnych i spełniały wymogi prawa.
4. Zgłoszenia zatruc środkami psychoaktywnymi w analizowanym okresie dotyczyły głównie substancji ujętych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, takich jak amfetamina, metamfetamina oraz THC. Nie odnotowano przypadków zatruc tzw. dopalaczami (środkami zastępczymi) ani zgonów związanych z zażyciem substancji psychoaktywnych. Dane te wskazują na brak nowych trendów związanych z pojawianiem się nielegalnych mieszanin o nieznanym składzie.

VIII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

VIII.1. Informacje wstępne

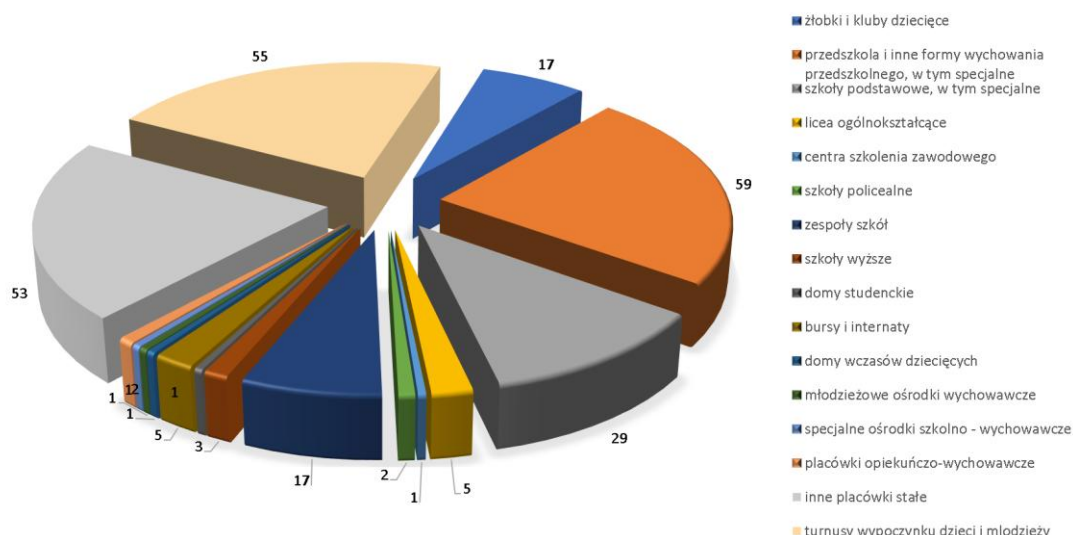
Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór sanitarny nad placówkami dla dzieci i młodzieży, przeznaczonymi zarówno na pobyt dzienny, jak i całodobowy.

W 2025 roku skontrolowano 111 szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych spośród 197 ujętych w ewidencji, tj. 56 % (w 2024 r. - 62 %). W ramach nadzoru przeprowadzono łącznie 233 kontrole, w tym 178 kontroli placówek nauczania i wychowania, oceniając m.in. bieżący stan sanitarnohigieniczny oraz techniczny pomieszczeń oraz otoczenia placówki, w tym wyposażenie techniczne budynku oraz mikroklimat pomieszczeń, zapewnienie uczniom w pomieszczeniach szkoły możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów, pracownie szkolne pod kątem spełnienia wymagań bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy, warunki do utrzymania higieny osobistej, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, system I pomocy, formę profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, zapewnienie uczniom możliwości korzystania z żywienia na terenie szkoły, stan higieniczny miejsc gromadzenia odpadów stałych i urządzeń do ich składowania, przestrzeganie ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, a także spełnienie wymagań w stosunku do sprzętu używanego w placówce. Dokonano także oceny i analizy ergonomii stanowisk pracy uczniów, higieny pracy umysłowej - higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych, obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

W zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w miejscach przeznaczonych do wypoczynku skontrolowano 55 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego, ujętych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji i Nauki.

W kontrolowanych stałych placówkach nauczania i wychowania w roku 2025 uczęszczało i przebywało łącznie 14231 dzieci i młodzieży (w roku 2024 r. - 16913), a z zimowego i letniego wypoczynku skorzystało 1828 uczestników (w roku 2024 r. - 1661).

Liczbę placówek stałych oraz turnusów wypoczynku objętych nadzorem w 2025 r. wraz z danymi liczbowymi przedstawia wykres nr 10.

Wykres nr 10. Placówki stałe oraz turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego objęte nadzorem w 2025 roku

VIII.2 Działalność kontrolno-represyjna w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży

W ramach działalności pokontrolnej w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży w 2025 roku wydano łącznie 7 decyzji administracyjnych (w 2024 roku - 4), w tym 4 nakazowe w zakresie niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży, a także nieprawidłowego natężenia oświetlenia sztucznego oraz 3 decyzje stwierdzające spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych pomieszczeń przeznaczonych na żłobek, w tym maksymalną ilość dzieci. Ponadto sporządzono 7 opinii potwierdzających spełnienie wymagań higieniczno-zdrowotnych w lokalu przeznaczonym na szkołę/ placówkę specjalistyczną. Podobnie jak w roku 2024, wydano 8 decyzji obciążających opłatą za negatywne kontrole sanitarne.

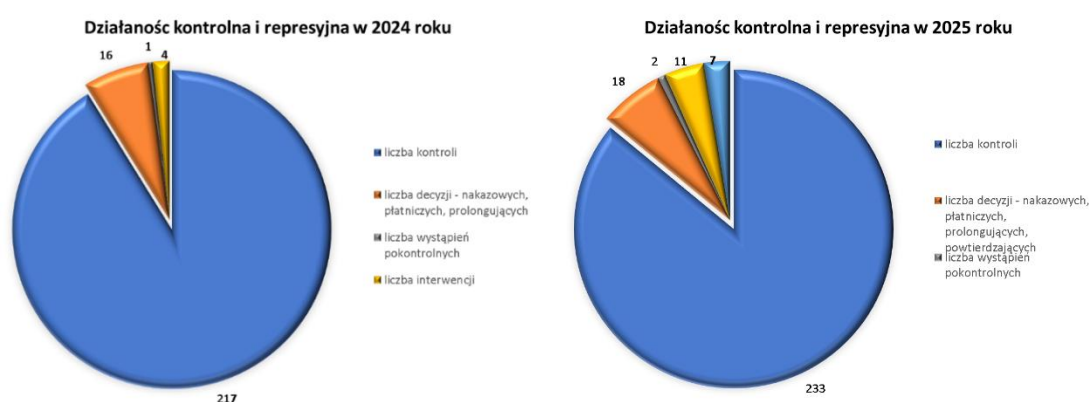
Na wnioski organów prowadzących wydano 3 decyzje prolongujące terminy wykonania nakazów decyzji z lat ubiegłych (w 2024 r. - 4). W 8 placówkach wykonano częściowo lub w całości nakazy decyzji z lat ubiegłych. W ramach prowadzonego nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży w 2025 roku nie nałożono mandatów karnych. Ponadto wystosowano 2 wystąpienia pokontrolne do organów prowadzących szkoły, celem podjęcia działań zmierzających do objęcia uczniów opieką stomatologiczną oraz profilaktyczną opieką zdrowotną.

Prowadzone interwencje: w roku 2025 wpłynęło 11 informacji (w 2024 r. - 4), które dotyczyły:

- prowadzenia oddziałów żłobkowych w placówkach wychowania przedszkolnego bez wymaganego wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych,
- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych na terenie 3 szkół podstawowych,
- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych na terenie internatu,

- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w punkcie opieki dziennej nad dziećmi w wieku do lat 3 – 2 informacje,
- niehigienicznego rozkładu zajęć dydaktyczno-wychowawczych w oddziałach klas I-III szkoły podstawowej,
- braku osłon na elementach grzejnych oraz braku zabezpieczenia wystających elementów grzejników na terenie szkoły podstawowej,
- niskiej temperatury otoczenia w salach pobytu na terenie przedszkola.

W każdym z powyższych przypadków podjęto działania zmierzające do weryfikacji wiarygodności informacji, a w przypadku ich zasadności w ramach posiadanych kompetencji oraz zgodnie z zakresem regulacji prawnych wdrożono tryb zmierzający do poprawy warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

Wykres 11 Porównanie działalności kontrolnej i represyjnej w latach 2024 i 2025.

VIII.3. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Na terenie powiatu pilskiego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile pozostają szkoły publiczne i niepubliczne wszystkich szczebli nauczania. Budynki, w których prowadzona jest działalność oświatowo-wychowawcza są w pełni przystosowane do tego celu. W większości placówek podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono remonty okresowe sal dydaktycznych, bloków żywieniowych, bloków sportowych, zaplecza sanitarnego oraz inne prace konserwatorsko-porządkowe w celu poprawy komfortu nauki i pracy. Od kilku lat obserwuje się utrzymanie na zbliżonym poziomie stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza – nie występują budynki w złym stanie technicznym, wymagające kapitalnego remontu.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek w 2025 roku przedstawia poniższa tabela.

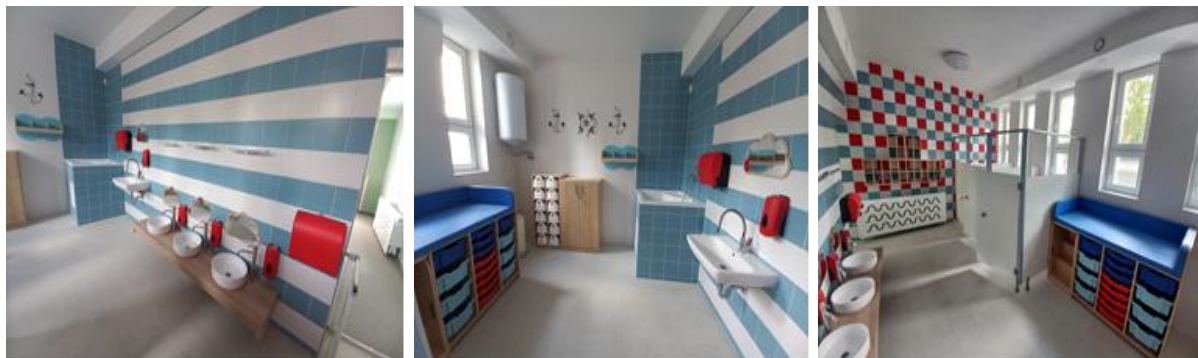
Tabela nr 20. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek w 2025 roku

Rodzaj placówki		Liczba placówek							
		nowo oddanych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	zlikwidowa-nych	po remontach generalnych	z nowo oddanymi obiektami sportowymi	z modernizo- wanymi blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizo- wanymi blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8
Żłobki	1	5	0	1	0	0	0	1	0
Przedszkola	2	0	0	0	0	2	0	1	0
Szkoły podstawowe	3	0	0	1	0	1	0	0	0
Licea ogólnokształcące	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Technika	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły branżowe I st.	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły branżowe II st.	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne	8	1	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	9	2	0	0	0	3	0	0	0
Szkoły wyższe	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	11	4	0	3	0	0	0	0	0
OGÓŁEM		12	0	5	0	6	0	2	0

Poniżej przedstawiono placówki nowo powstałe w 2025 roku.

Rycina 2 Sala pobytu w niepublicznym żłobku w Wysokiej (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Rycina 3 Sanitariaty w publicznym żłobku w Łobżenicy (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile).

Rycina 4 Pomieszczenia i otoczenie publicznego żłobka w Pile (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

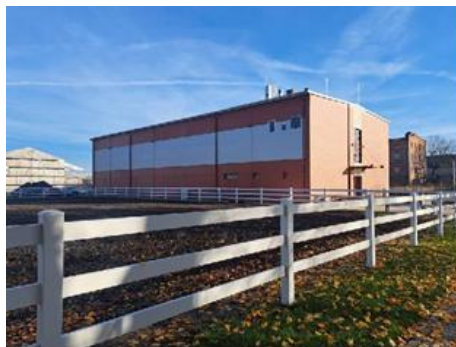
Rycina 5 Pomieszczenia publicznego klubu dziecięcego w Szydłowie (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Rycina 6 Nowy budynek Publicznego Przedszkola Nr 16 w Pile (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Rycina 7 Nowy budynek publicznego przedszkola w Szydłowie (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Rycina 8 Hala sportowa przy zespole szkół w Brzostowie (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

VIII.4. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

W 2025 r. skontrolowano 99 placówek w zakresie zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej (w 2024 r. - 107). Wszystkie placówki posiadają podłączenie do wodociągu publicznego oraz odprowadzenie nieczystości płynnych do kanalizacji centralnej, żadna z placówek nie korzysta z sanitariatów zewnętrznych, ponadto wszystkie placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej (w 2024 r. w 5 stwierdzono uchybienia w kontrolowanym zakresie, polegające na niewłaściwym stanie technicznym pomieszczeń sanitarnych jak również urządzeń higienicznosanitarnych).

W porównaniu z ubiegłym rokiem na takim samym poziomie utrzymywał się odsetek skontrolowanych placówek, w których stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych dla dziewcząt i chłopców, w 2025 r. było to 14 placówek - 5 szkół podstawowych, 2 LO i 7 zespołów szkół, związane jest to z brakiem możliwości rozbudowy infrastruktury o dodatkowe sanitariaty, jednakże przewidywany w kolejnych latach niż demograficzny spowoduje zmniejszenie liczby uczniów w szkołach, a co za tym idzie zwiększenie dostępności do urządzeń sanitarnych. Wartość normatywna ilości osób przypadających na urządzenie sanitarne wynosi: 20 osób na 1 umywalkę, 20 dziewcząt na 1 miskę ustępową, 30 chłopców na 1 miskę ustępową i 1 pisuar.

VIII.5. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W 37 różnego typu szkołach skontrolowanych w 2025 roku (w 2024 r. - 41) stwierdzono odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, co oznacza, że uczniowie mieli zapewniony dostęp do zaplecza sportowego, z czego 27 szkół w swojej infrastrukturze posiada szkolny zespół sportowy z pełnym zapleczem sanitarnym, 2 placówki nie posiadają infrastruktury do zajęć sportowych – korzystają z obiektów poza placówką, reszta placówek organizuje zajęcia wychowania fizycznego na terenie szkoły w salach gimnastycznych, rekreacyjnych, zastępczych. Dodatkowo uczniowie z 33 skontrolowanych szkół korzystają z bazy sportowej znajdującej poza placówką - basenu, hali sportowej, sali gimnastycznej, siłowni/ fitness klubu/ innej sali specjalistycznej, boiska/stadionu sportowego. W trakcie kontroli warunków do

przewodzenia zajęć z wychowania fizycznego oceniono stopień korzystania przez uczniów z natrysków po odbytych zajęciach sportowych - w większości uczniowie nie korzystali z natrysków, bądź rzadko po dodatkowych zajęciach sportowych.

Szczegółową sytuację w zakresie korzystania przez szkoły z infrastruktury do realizacji zajęć wychowania fizycznego przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 21. Zestawienie warunków do realizacji wychowania fizycznego w poszczególnych rodzajach szkół na terenie powiatu pilskiego w roku 2025

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba placówek posiadających									brak infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f
		tylko			salę gimnastyczną z boiskiem	salę zastępczą/ rekreacyjną z boiskiem	salę gimnastyczną i salę zastępczą/ rekreacyjną		szkolny zespół sportowy		
		salę gimnastyczną	salę zastępczą/ rekreacyjną	boisko sportowe			z boiskiem	bez boiska	z boiskiem	bez boiska	
Szkoły podstawowe, w tym specjalne	20	1	1	-	-	4	-	-	11	3	-
Licea ogólnokształcące	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Zespoły szkół	14	-	-	1	1	-	-	-	8	3	1
Szkoły wyższe	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
RAZEM	37	1	1	1	1	4	-	-	20	7	2

VIII.6. Opieka zdrowotna w szkołach

W myśl ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami, opieka zdrowotna nad uczniami jest realizowana w szkole i obejmuje profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną, a podmiotami zapewniającymi warunki organizacyjne opieki zdrowotnej nad uczniami są: dyrektor szkoły, organ prowadzący szkołę.

We wszystkich skontrolowanych w 2025 roku placówkach szkolnych pielęgniarki odgrywały istotną rolę w zapewnieniu zdrowego i bezpiecznego środowiska szkolnego. Czas pracy pielęgniarek/ higienistek szkolnych, uwzględnia normy dotyczące zalecanej liczby uczniów na jedną pielęgniarkę lub higienistkę szkolną, a dostępność zależy również od typu szkoły. Liczba uczniów na etat przeliczeniowy wynosi około 880 -1100 z wyłączeniem szkół specjalnych. Istnieją pojedyncze placówki gdzie pielęgniarka jest obecna 1-2 razy w tygodniu, jednak w większości placówek opieka pielęgniarska jest zapewniona na co dzień. Dzieci w przedszkolach nie mają zapewnionej opieki medycznej. W 2025 r. pod kątem zapewnienia profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami skontrolowano 34 szkoły (w 2024 r. - 40 szkół), z czego 29 posiadało w swej strukturze gabinety profilaktyki zdrowotnej, w 4 opieka zdrowotna zapewniona była w pomieszczeniach zastępczych, zlokalizowanych na terenie szkoły, natomiast w 1 przypadku opieka była świadczona poza terenem placówki.

W ocenionych gabinetach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych. Zapewniono w nich właściwe wyposażenie, zaopatrzenie w punkty poboru ciepłej i zimnej wody oraz środki myjąco-dezynfekujące. W ramach czynności kontrolnych w 13 szkołach sprawdzono działania pielęgniarki/higienistki szkolnej w zakresie częstotliwości sprawdzania stanu czystości głowy w ramach profilaktyki wszawicy, która jest częstym problemem w skupiskach dzieci w wieku od 3 do 12 lat – czystość sprawdzana była więcej niż 1 raz w ciągu roku szkolnego w przypadku 10 placówek oraz w przypadku 2 - jeden raz w ciągu roku szkolnego. Ponadto w trakcie rutynowych kontroli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 15 szkołach przeprowadzili promocję edukacyjną w zakresie prewencji wszawicy.

Analizując dostępność do obowiązkowej opieki stomatologicznej przez uczniów, w 2025 roku tego typu opiekę nad uczniami zapewniło 30 z 34 skontrolowanych szkół, z czego gabinet stomatologiczny na terenie szkoły posiadała 1 szkoła podstawowa, a pozostałe zapewniły dostęp do stomatologa poza terenem placówki. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez organ prowadzący w przypadku szkół niezapewniających opieki stomatologa, podjął on działania, zmierzające do podpisania porozumienia z podmiotem leczniczym udzielającym świadczeń w tym zakresie.

VIII.7. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

Dostosowanie mebli do warunków ergonomii.

W ramach profilaktyki zmian przeciążeniowo-zwyrodnieniowych kręgosłupa w 2025 roku oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków, zwracano także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny.

Oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów dokonano w 23 placówkach - 144 oddziałach - oceniono 3502 stanowiska (w 2024 r. w 27 placówkach - 112 oddziałach - oceniono 2661 stanowisk), w tym:

- 12 przedszkolach - 55 oddziałach, oceniono 1266 stanowisk,
- 9 szkołach podstawowych - 80 oddziałach, oceniono 1954 stanowiska,
- 1 LO - 4 oddziałach, oceniono 108 stanowisk,
- 1 zespole szkół - 5 oddziałach, oceniono 174 stanowiska.

Nieprawidłowości stwierdzono w 5 placówkach - 21 oddziałach na 228 stanowiskach, wydano zalecenia pokontrolne w zakresie właściwego oznakowania i zestawienia mebli szkolnych, które zostały wykonane.

Higiena procesu nauczania

- rozkłady zajęć szkolnych, zmienowość:

zgodnie z przepisami, plan zajęć lekcyjnych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. W trakcie bieżących kontroli w 23 placówkach - 320 oddziałach oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych pod kątem ich higieny - niezgodności stwierdzono w 10 szkołach - 81 oddziałach (w 2024 r. w 8 szkołach - 79 oddziałach). Problemy z brakiem zasad higieny przy planowaniu lekcji (tzw. higiena pracy umysłowej) biorą się najczęściej z realnych ograniczeń: organizacyjnych, kadrowych i lokalowych szkół, gdzie trudno pogodzić optymalny rozkład zajęć z dostępnością nauczycieli czy sal lekcyjnych;

- odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych:

zgodnie z zapisem § 14 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego ustala długość przerw międzylekcyjnych, organizuje przerwy w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły lub placówki. Jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwia się uczniom przebywanie w czasie przerw w zajęciach na świeżym powietrzu.

Kontrole przeprowadzone w 2025 roku w aspekcie przestrzegania norm i reguł higieny pracy umysłowej uczniów wykazały, że żadna ze szkół, nie zapewniała wszystkich przerw krótszych niż 10 minut, w 14 szkołach uczniowie mieli zapewnione przerwy trwające 10 minut i przynajmniej jedną przerwę dłuższą, a 9 placówek gwarantowało przerwy krótsze niż 10 minut, ale zapewniało co najmniej jedną przerwę 15-20 minutową. Wszystkie szkoły zapewniały uczniom możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych oraz zapewnienie możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów.

Tornister/plecak stanowi nieodzowny atrybut każdego ucznia. Jego waga, odpowiednie dopasowanie oraz właściwe użytkowanie odgrywają ogromną rolę w utrzymaniu prawidłowej postawy oraz zapobieganiu skrzywienia kręgosłupa. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga tornistra/plecaka nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała ucznia.

W 2025 roku oceniono obciążenie uczniów uczęszczających do szkół podstawowych wagą tornistra/plecaka, badania wykonano w 10 szkołach - 75 oddziałach klas od I do VIII, weryfikacji poddano 1156 uczniów, z czego dla 55% (632 osoby) waga pełnego tornistra szkolnego nie przekraczała 10 % masy ciała, dla 34% uczniów (400 osób) waga pełnego tornistra szkolnego mieściła się w zakresie od 10 do 15% masy ciała, natomiast dla 11% uczniów (124 osoby) waga

pełnego tornistra szkolnego stanowiła ponad 15 % masy ciała ucznia i byli to w większości uczniowie klas I - IV szkoły podstawowej. Ważenia dokonano przy użyciu medycznych wag analitycznych, będących na wyposażeniu szkolnych gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej z zachowaniem zasad intymności. W trakcie badania w przypadku przekroczenia dopuszczalnej (przekraczającej 15 % masy ciała) wagi pełnego tornistra zwracano uwagę na czynniki wpływające na ponadnormatywne obciążenie ucznia oraz przekazywano ulotkę informacyjną z wytycznymi, na co należy zwrócić uwagę przy wyborze tornistra/plecaka oraz jak prawidłowo nosić i pakować tornister/plecak. Ponadto po przeprowadzonym badaniu każdemu dyrektorowi placówki przekazywano szczegółowe sprawozdanie z oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, a w szkołach gdzie wykazano ponadnormatywne obciążenie prowadzono działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym skierowane do uczniów i nauczycieli.

Rycina 9 Badania obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Rycina 10 Działania informacyjno-edukacyjne związane z profilaktyką wad postawy (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Problem przeciążonych tornistrów pozostaje aktualną kwestią, która może mieć negatywne skutki zdrowotne w przyszłości. Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy. Z obserwacji wynika, że przekroczenie wagi tornistrów/plecaków mają wpływ przede wszystkim czynniki takie jak:

- obciążenie podręcznikami i zeszytami z przedmiotów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu,
- noszenie dodatkowych słowników i książek,
- noszenie przedmiotów niezwiązanych bezpośrednio z programem nauczania, takich jak pamiątniki, albumy, zabawki,
- rodzaj materiału, z jakiego został wykonany tornister (waga pustego tornistra waha się od 0,5 kg do 2 kg),
- niewystarczający nadzór opiekunów nad zawartością tornistrów,
- niekorzystanie z możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów w szkole.

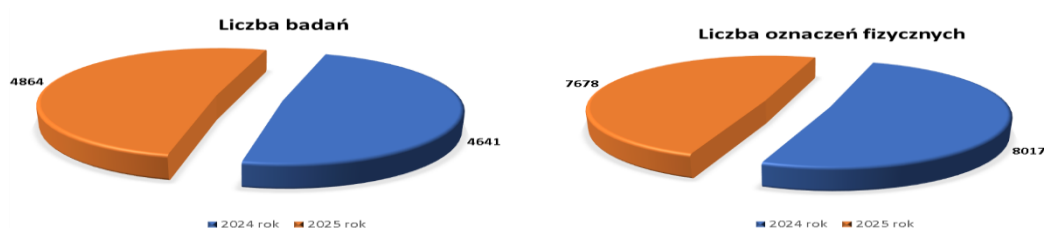
Wszystkie szkoły skontrolowane w 2025 roku zapewniały uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych - w szafkach z indywidualnymi skrytkami lub wyznaczonych miejscach na terenie szkoły - szafkach/regałach w sali lekcyjnej, bibliotece, czytelniku.

Wykonane badania, oznaczenia

W 2025 roku w trakcie kontroli sanitarnych mierzono:

- temperaturę otoczenia w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia oraz temperaturę wody przy umywalkach dla dzieci oraz otoczenia w salach pobytu dzieci i młodzieży - ogółem wykonano 587 takich pomiarów (w 2024 r. - 489),
- powierzchnię i wysokość pomieszczeń, odległość miejsca składowania odpadów od okien i drzwi pomieszczeń przeznaczonych na pobyt i od granicy sąsiedniej działki, odległości między monitorami w pracowniach komputerowych - łącznie wykonano 483 takie pomiary (w 2024 r. - 412),
- ergonomię stanowiska pracy ucznia - pomiar wysokości siedziska krzesła i wysokości płyty roboczej stołu - łącznie oceniono 3502 stanowiska (w 2024 r. - 2661),
- ciężar tornistra szkolnego w odniesieniu do masy ciała ucznia - sprawdzano wagę pustego i pełnego tornistra oraz wagę ucznia - badaniem objęto 1156 uczniów, wykonano 3106 pomiarów (w 2024 r. - 1785 uczniów, wykonano 4455 pomiarów).

Ogółem wykonano 4864 badań i 7678 oznaczeń fizycznych.

Wykres nr 12. Porównanie ilości badań i oznaczeń środowiska prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania w 2024 i 2025 roku.

Zagęszczenie w klasach, dojazdy dzieci do szkoły.

Obecnie obowiązujące przepisy nie regulują maksymalnej liczebności klas (z wyjątkiem klas I-III w szkołach podstawowych, w oddziale szkoły specjalnej, oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej z uwagi na rodzaj niepełnosprawności jaką mają uczniowie, w oddziale szkoły integracyjnej i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej), ani minimalnej powierzchni sali dydaktycznej, jaka powinna przypadać na jednego ucznia.

Trudno w tej sytuacji mówić o poprawie komfortu w porównaniu do regulacji obowiązujących w ubiegłym wieku. W 1983 roku ówczesny Departament Inwestycji i Wyposażenia Szkół Ministerstwa Oświaty i Wychowania przyjął, iż powierzchnia sali lekcyjnej powinna wynosić 60 m² na 24 uczniów, przy czym należy dążyć do normy od 2,0 do 2,5 m² powierzchni przypadającej na ucznia. Kontrole przygotowania szkół do roku szkolnego 2025/2026 wykazały, iż w 8 z 27 skontrolowanych szkół zapewniono 100 % sal lekcyjnych, w których na jednego ucznia przypada co najmniej 2,5 m² powierzchni przy pełnym obłożeniu, w pozostałych szkołach wskaźnik kształtuje się od poniżej 25% 1 szkoła ponadpodstawowa, pomiędzy 25–50 % - 12 szkół, do powyżej 50 % - 6 placówek. Trudność zachowania powyższego wskaźnika wynika przede wszystkim z liczby uczniów w klasie, która niejednokrotnie przekracza 30 osób (dotyczy klas od IV szkoły podstawowej wzwyż).

Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe gmina ma obowiązek ustalenia sieci publicznych szkół podstawowych w taki sposób, aby umożliwić wszystkim dzieciom wypełnianie obowiązku szkolnego, że spełnieniem warunku, że droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

- 1) 3 km – w przypadku uczniów klas I–IV szkół podstawowych,
 - 2) 4 km – w przypadku uczniów klas V i VIII szkół podstawowych,
- z posiadanej z tym zakresie wiedzy, wszystkim dzieciom dojeżdżającym do szkół na terenie powiatu pilskiego, w przypadku których została przekroczona powyższa odległość szkoła zapewnia dojazd i powrót ze szkoły własnym lub wynajętym środkiem transportu.

VIII.8. Dożywianie dzieci i młodzieży

W roku 2025 prowadzono ocenę dożywiania uczniów w szkołach. Dane liczbowe w zakresie liczby uczniów korzystających z różnych form dożywiania w porównaniu z rokiem 2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Dożywianie uczniów w szkołach w latach 2024-2025

Rok	PROWADZENIE DOŻYWIANIA W SZKOŁACH								Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowywanych
	Wydawanie ciepłych posiłków				Organizowanie śniadań		Podawanie napoju		
	Liczba skontrolowanych placówek	Liczba uczniów korzystających ogółem	w tym korzystających:		Liczba placówek	Liczba korzystających	Liczba placówek	Liczba korzystających	
			z obiadów pełnych	z posiłków jednodaniowych					
2024	20	2733	2449	284	6	164	15	3528	219
2025	17	3048	3015	33	6	480	16	3273	417

Na 17 skontrolowanych w tym zakresie szkół, ciepłe posiłki, przygotowywane na miejscu zapewniało 13 placówek oświatowych, do 3 placówek posiłki były dowożone w formie cateringu, a w 1 przypadku spożywane poza placówką – łącznie z ciepłych posiłków korzystało 3048 dzieci i młodzieży. Śniadania organizowano w 6 placówkach, z których korzystało łącznie 480 dzieci i młodzieży. Napoje ciepłe i zimne poza napojami podawanymi do posiłków, zapewniało 16 placówek i korzystało z nich 3273 uczniów. Ponadto 14 placówek zapewnia dostęp do wody pitnej w formie poidelka lub wody w dzbankach.

Z posiłków dofinansowywanych w roku 2025 korzystało łącznie 417 dzieci i młodzieży. Podobnie jak w latach ubiegłych uczniowie klas I-V szkół podstawowych, które zadeklarowały chęć uczestnictwa, korzystali z programu, w ramach którego uczniowie otrzymują warzywa, owoce oraz produkty mleczne. Program jest wdrażany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Uczestnictwo w programie wiąże się z nałożeniem na szkoły dodatkowych obowiązków - prowadzenia dokumentacji magazynowej i księgowej dotyczącej zakupu i udostępniania w ramach programu owoców i warzyw lub mleka, poza tym podjęcie działań edukacyjnych polegających m.in. na promowaniu zdrowego odżywiania.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów dwudaniowych przygotowywanych na miejscu (szkoły publiczne) lub dostarczanych w formie cateringu (szkoły niepubliczne). Jeżeli chodzi o szkoły ponadpodstawowe, w większości nie oferują dożywiania w formie ciepłych posiłków - obiadów, ale w większości na ich terenie dostępne są automaty z żywnością lub działalność prowadzą sklepiki szkolne.

Od 1 września 2022 r. szkoły podstawowe, z wyjątkiem szkół podstawowych dla dorosłych oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, mają obowiązek zapewnia uczniom jednego gorącego posiłku w ciągu dnia i stworzenia możliwości jego higienicznego spożycia. Korzystanie z posiłku w szkole jest dobrowolne i odpłatne.

VIII.9. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w szkołach

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w szkołach wykazano, że substancje chemiczne i ich mieszaniny jako wyposażenie pracowni chemicznych w roku 2025 posiadało 15 szkół. W pracowniach znajdowały się aktualne spisy posiadanych chemikaliów, wymagane karty charakterystyki, substancje chemiczne i ich mieszaniny niebezpieczne były właściwie oznakowane i przechowywane. W widocznych miejscach znajdowały się instrukcje bhp oraz apteczki z podstawowymi materiałami do udzielania pierwszej pomocy, sale zajęć wyposażono w zlewy z bieżącą wodą, nauczyciele prowadzący zajęcia byli przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz wyposażeni w środki ochrony indywidualnej. Nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono. Uczniowie nie mieli bezpośredniego kontaktu z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, gdyż wszystkie doświadczenia wykonywane były przez nauczycieli chemii lub przedstawiane z wykorzystaniem filmów instruktażowych.

VIII.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Rycina 11 Działania kontrolne z trakcie wypoczynku (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Wszystkie skontrolowane w roku 2025 turnusy wypoczynku zimowego i letniego zostały zgłoszone do elektronicznej bazy wypoczynku MEN. Ogółem skontrolowano 55 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży (w 2024 r. - 47), w tym 15 turnusów wypoczynku zimowego oraz 40 turnusów wypoczynku letniego, w których uczestniczyło łącznie 1828 dzieci i młodzieży (w 2024 r. - 1661), z czego 3 wypoczynki odbywały się w obiektach sezonowych z zakwaterowaniem, a pozostałe to półkolonie w miejscu zamieszkania, odbywające się w cyklach 5 dniowych od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 16:00.

Placówki, w których wypoczywały dzieci i młodzież zostały przygotowane właściwie oraz zapewniały bezpieczne warunki pobytu. Organizatorami wypoczynku były stowarzyszenia, uczniowskie kluby sportowe, osoby fizyczne i prawne. Dla uczestników organizowane były zajęcia odbywające się zarówno na terenie obiektów zgłoszonych jako miejsca odbywania wypoczynku: sportowe, językowe, muzyczne, plastyczne, taneczne, ekologiczne, informatyczne, programistyczne, gry i zabawy kreatywne oraz poza terenem tych obiektów – lodowisko, park

wodny, park linowy, sala zabaw i trampoliny w obiekcie zamkniętym, kino, kąpielisko strzeżone, kręgielnia. Kontrole prowadzone były wspólnie z Sekcją Higieny Żywności i Żywienia, Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile.

W czasie wypoczynków zarejestrowano 3 niezagrożające zdrowiu i życiu urazy, nie odnotowano wypadków, chorób czy zatruc pokarmowych. Organizatorzy wypoczynku zapewnili opiekę medyczną i wychowawczą. Zajęcia prowadzone były pod okiem wychowawców - nauczycieli lub instruktorów. Wszystkim uczestnikom zapewniono ciepłe posiłki w większości w formie cateringu. W trakcie kontroli, zwracano uwagę na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, warunki do prowadzenia żywienia, dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu oraz formę zapewnienia opieki medycznej uczestnikom wypoczynku. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych oraz technicznych. Warunki sanitarne wydawania posiłków oraz organizacja miejsc spożywania posiłków nie budziły zastrzeżeń. Na wszystkich turnusach pozostawiono materiały informacyjne – ulotki i plakaty poruszające tematykę m.in. zasad zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób odkleszczowych, wpływu nadmiernej ekspozycji ciała na promienie słoneczne, bezpiecznego pobytu nad wodą, w lesie, w górach. Pracownicy inspekcji sanitarnej prowadzili działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do uczestników, przedstawiające podstawowe zasady bezpiecznych zachowań w trakcie wypoczynku, część z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Pile.

Porównanie ilości turnusów i liczby uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2024 i 2025 zestawiono w tabeli nr 23.

Tabela nr 23. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2024 i 2025

Rodzaj placówek	Rok 2024		Rok 2025	
	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
wypoczynek zimowy	14	620	15	657
wypoczynek letni	33	1041	40	1171
RAZEM	47	1661	55	1828

VIII.11. Współpraca z innymi sekcjami, instytucjami i mediami

W roku 2025 wzorem lat ubiegłych Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży realizując zadania związane z bieżącym nadzorem współpracowała z innymi sekcjami PSSE - Higieną Żywności i Żywienia, Oświatą Zdrowotną i Promocją Zdrowia, Higieną Pracy.

W zakresie wspólnych kontroli/wizytacji z:

- Sekcja Higieny Żywności i Żywienia wykonała 61 kontroli warunków do prowadzenia żywienia w szkołach i innych placówkach oraz miejscach organizacji wypoczynku – w wyniku kontroli

wydano łącznie 3 decyzje: 1 decyzję zakazu działalności w stołówce szkolnej - zaprzestania produkcji od surowca do gotowej potrawy z uwagi na brak bieżącej ciepłej wody; 1 decyzję zaprzestania sprzedaży grup środków spożywczych innych niż wymienione w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych (...) w sklepiku szkolnym mieszczącym się w zespole szkół; 1 decyzję zaprzestania sprzedaży grup środków spożywczych innych niż wymienione w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych (...) w automacie vendingowym na terenie zespołu szkół,

- Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadziła 29 wizytacji obiektów stałych, podczas których oceniano realizację programów zdrowotnych oraz 47 działań informacyjno-edukacyjnych w trakcie wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży,

- Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 2 kontrole warunków bhp w warsztatach szkolnych.

W roku 2025 Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży współpracowała m.in. z Komendą Powiatową Policji w Pile w zakresie wspólnych kontroli bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży, organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe, dyrektorami szkół i innych placówek:

- do organu prowadzącego szkoły podstawowe na terenie miasta Piły skierowano wystąpienie pokontrolne, dotyczące braku zapewnienia profilaktycznej opieki stomatologicznej nad uczniami,

- do organu prowadzącego szkołę podstawową na terenie powiatu skierowano wystąpienie pokontrolne, dotyczące braku zapewnienia profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,

- do organu prowadzącego internat na terenie miasta Piły skierowano pismo wyjaśniające kryteria i sposób przeprowadzania kontroli placówek oświatowych tego typu, a także omówiono szczegółowo kontrole prowadzone w powyższym obiekcie w latach 2022-2024,

- w związku z wnioskiem organu prowadzącego szkołę niepubliczną o wydanie opinii sanitarnej, dotyczącej spełnienia warunków higienicznych i zdrowotnych dla pomieszczeń placówki, będących pod stałym nadzorem PPIS w Pile, udzielono odpowiedzi podtrzymującej stanowisko zawarte w pierwotnej opinii,

- udzielono odpowiedzi na zapytanie dyrektora szkoły, dotyczące adaptacji pomieszczeń mieszkalnych na sale lekcyjne, w którym przedstawiono jakie podstawowe przepisy regulują warunki sanitarno-techniczne dla pomieszczeń edukacyjnych,

- organom prowadzącym placówki oświatowe na terenie powiatu, przekazano informację o szkoleniach dla pielęgniarek/higienistek szkolnych w zakresie cyfryzacji dokumentacji medycznej w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami,

- dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci do lat 6 przekazano informację o badaniu postaw wobec Powszechnych Szczepień Ochronnych (PSO) dzieci w wieku 0–6 lat skierowanym do rodziców oraz opiekunów,

- do dyrektorów szkół wytypowanych do oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów wystosowano pisma informacyjne o zamiarze przeprowadzenia powyższej oceny oraz wariantach jej wykonania,
- w ramach posiadanych kompetencji udzielono odpowiedzi na zapytanie rodzica, dotyczące zapewnienia bezpiecznych warunków pobytu na terenie szkoły.

Wzorem lat ubiegłych na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym PSSE zamieszczano informacje dotyczące działań prowadzonych w ramach kontroli wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych oraz ergonomii stanowiska pracy ucznia, działań edukacyjno-informacyjnych (instruktażu prawidłowego pakowania, doboru i noszenia tornistra szkolnego, ergonomii stanowiska pracy ucznia) w trakcie Dni Otwartych Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Na bieżąco aktualizowano informacje dostępne na stronie internetowej PSSE w zakładce Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży.

Rycina 12 Działania profilaktyczne w ramach Dni Otwartych Państwowej Inspekcji Sanitarnej (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile).

Podejmowane działania w zakresie promocji zdrowia oraz inne przedsięwzięcia

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, w 2025 roku w trakcie bieżącego nadzoru, dodatkowo prowadzono działania edukacyjno-informacyjne, które miały wspomóc, ukierunkować, wskazać właściwe rozwiązania służące poprawie warunków pobytu dzieci i młodzieży w nadzorowanych placówkach, działania te polegały na przekazywaniu ulotek, broszur materiałów informacyjnych, linków do stron internetowych Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Ministerstwa Zdrowia z opracowaniami i wytycznymi dotyczącymi bezpiecznych warunków nauki; rozmów z przedstawicielami jednostek kontrolowanych w zakresie m.in. problemu wszawicy, profilaktyki wad postawy - właściwego doboru tornistra i jego wagi, ergonomii stanowiska pracy ucznia, dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów, miejsca na pozostawienie w szkole podręczników/ przyborów; profilaktyki wad wzroku w aspekcie właściwego oświetlenia pomieszczeń nauki; higieny rozkładu zajęć lekcyjnych; profilaktyki szczotkowania zębów.

Podsumowanie

Państwowa Inspekcja Sanitarna stale nadzoruje warunki higieniczno-sanitarne w placówkach oświatowo-wychowawczych. Samorządy w ramach posiadanych środków finansowych stopniowo poprawiają standardy higieniczno-sanitarne dokonując rozbudowy, remontów, w tym modernizacji obiektów oświatowych, a także bieżących napraw, konserwacji, jak również wymiany zużytego wyposażenia. W 2025 roku w większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Na podniesienie standardu technicznego obiektów oraz poprawę higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach wpływ mają działania podejmowane dzięki regularnym kontrolom Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz decyzjom nakazującym podjęcie działań naprawczych.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zakres działania w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416). Zadania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2025 r. obejmowały w szczególności:

1. opiniowanie miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego;
2. uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących potencjalnie znacząco pogorszyć stan środowiska;
3. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych różnego przeznaczenia;
4. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
5. współpraca z organami administracji państwowej i lokalnej oraz innymi organami inspekcji.

Podczas realizacji zadań skupiano się przede wszystkim na ochronie zdrowia ludzi poprzez egzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska dla ww. kierunków działania.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile sprawując zapobiegawczy nadzór sanitarny w 2025 roku, uczestniczył w 14 kontrolach obiektów zgłoszonych do użytkowania. Wydano 14 opinii sanitarnych. Opinie wydane w związku z art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2025 r., poz. 418 z późn. zm.), stwierdzających zgodność wykonania obiektu budowlanego z przedstawioną dokumentacją, tj. projektem budowlanym.

Z przeprowadzonych kontroli sporządzono protokoły, z których wynika iż w ogólnej liczbie 14 kontroli w 13 przypadkach oceniana dokumentacja uzgodniona była pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przez rzeczoznawcę ds. sanitarno-higienicznych. W jednym przypadku dokumentacja nie posiadała uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Wydano łącznie 12 opinii sanitarnych, w których stwierdzono zgodność wykonania obiektu budowlanego z przedstawioną dokumentacją, tj. projektem budowlanym uzgodnionym przez rzeczoznawcę ds. sanitarno-higienicznych.

Wśród 14 wydanych opinii w 2 stwierdzono nieprawidłowości polegające na niespełnieniu obowiązujących przepisów. Nieprawidłowości polegające na niespełnieniu obowiązujących przepisów dotyczyły budowy dwóch budynków usługowo-handlowych z towarzyszącą

infrastrukturą oraz budowy budynku warsztatowo-magazynowego z zapleczem socjalnym i biurowym.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli z podaniem przepisów prawnych, które naruszono, budowa dwóch budynków usługowo-handlowych z towarzyszącą infrastrukturą:

- w lokalu nr 1 i nr 2 brak przedsionka przy toalecie ogólnodostępnej, co jest nie zgodne z § 85 ust.2, pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 z późn. zm.).

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli z podaniem przepisów prawnych, które naruszono, budowa budynku warsztatowo-magazynowego z zapleczem socjalnym i biurowym:

- przed wejściem do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi brak przedsionka, kurtyny powietrznej lub innych rozwiązań nieutrudniających ruchu, chroniących przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza co jest nie zgodne z § 63 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 z późn. zm.),

- brak toalety ogólnodostępnej, co jest nie zgodne z § 84 ust. 1, oraz toalety dostosowanej dla osób niepełnosprawnych co jest nie zgodne z § 86 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 z późn. zm.),

- w pomieszczeniu biurowym, szatni, dwóch pomieszczeniach socjalnych oraz hali warsztatowej brak wentylacji co jest nie zgodne z § 51, § 147 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 z późn. zm.),

- w drzwiach prowadzących do pomieszczenia izolującego oraz drzwiach łączących je z dalszą częścią ustępu brak samozamykaczy co jest niezgodne z § 26 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i polityki socjalnej z dnia 26 września 1997 r., w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r., Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.).

Pozostałe obiekty realizowane były na podstawie opracowanej i uzgodnionej dokumentacji projektowej, zgodnie z założeniami projektowymi uzgodnionymi przez rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych.

Ponadto w 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 18 zawiadomień o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r., poz. 1112) Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wypowiadają

się w formie opinii sanitarnej co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W analizowanym 2025 roku wydano ogółem 79 opinii sanitarnych w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz 62 pisma podtrzymujące stanowisko wyrażone w opinii. Na ogólną liczbę ww. 79 opinii:

- 1 stwierdza konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i podają zakres raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko;
- 69 opinii stwierdza brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- 9 opinii dotyczyło uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 797 postanowień dotyczących uzgodnienia warunków zabudowy, na terenie dla którego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danej inwestycji. Wśród ogólnej liczby 797 postanowień, 58 zajętych stanowisk dotyczyło uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych lokalizacji inwestycji celu publicznego. Postanowienia wydane jako pozytywne, we wszystkich 797 rozpatrywanych przypadkach.

Ponadto wydano 6 postanowień, w których zawiadomiono Burmistrza/Wójta danej gminy oraz Wnioskodawcę, iż sprawy nie można załatwić w terminach wskazanych w art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z uwagi na konieczność uzupełnienia przez inwestora karty informacyjnej przedsięwzięcia.

Analizie i ocenie poddano 23 wnioski dotyczące zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 53 wnioski dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego danej gminy. Łączna liczba zajętych stanowisk wynosi 76.

W roku 2025 wydano ogólnie 13 decyzji płatniczych, które w rozumieniu art. 104 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r., poz. 1691) należy traktować jako decyzję. Wydane decyzje płatnicze dotyczyły opłat za wykonywane czynności w pionie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a mianowicie: za czynności związane z kontrolą obiektu/pomieszczeń w związku z dopuszczeniem go/ich do użytkowania oraz za uzgodnienie dokumentacji dotyczącej projektu budowlanego.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 2 decyzje dotyczące ustawienia tymczasowych, nieskanalizowanych ustępów publicznych w postaci przenośnych kabin sanitarnych na skanalizowanych terenach publicznych miasta Piły.

Wydano 139 pism związanych m.in. ze współpracą z urzędami miejskimi, gminnymi; współpracą z własnymi jednostkami Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej; współpracy z interesantami, współpracy z innymi instytucjami.

Tabela 24. Liczba opinii, postanowień, decyzji i pism w latach 2024-2025

Wyszczególnienie		2024 r.	2025 r.
Ogółem uzgodniono i zaopiniowano w drodze decyzji, postanowień i opinii sanitarnych,		721	1091
w tym w drodze opinii sanitarnej:	dokumentacje projektowe	1	0
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	14	23
	konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	4	1
	odstąpienie od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	80	69
	kontrole obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania	9	14
	dotyczące innych spraw	5	0
	dokumentacja dotycząca środowiskowych uwarunkowań inwestycji	9	9
w drodze postanowienia:	warunki zabudowy dla terenów, dla których brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	451	797
	o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu	0	0
	dotyczące innych spraw	0	0
	odmowa wszczęcia postępowania	2	0
	zawiadomienie o niezafatwieniu sprawy w terminie	1	6
w drodze zawiadomienia:	o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu	17	18
w drodze decyzji:	decyzje opłatowe	20	13
	decyzja odbiorowa	4	0
	dotyczące innych spraw	1	2
pisma	uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	21	53
	współpraca urzędy miejskie, gminne, starostwo,	5	13
	współpraca interesanci	6	4
	współpraca z innymi instytucjami	6	0
	współpraca z własnymi jednostkami PSSE, WSSE,	4	6
	dotyczące innych spraw/podtrzymanie stanowiska	58	63

X. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile wykonuje badania laboratoryjne zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania określonymi w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. Wysokie kompetencje personelu do wykonywania ważnych wyników analiz potwierdza Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji oraz pozytywne wyniki uzyskiwane w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Wykaz badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 616, wydanie 26 z dnia 29 maja 2025r.

W 2025 r. Laboratorium potwierdziło kompetencje techniczne do wykonywania badań poprzez udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody pitnej (*Escherichia coli*, Bakterie grupy coli, enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w 36⁰C, ogólna liczba mikroorganizmów w 22⁰C, *Pseudomonas aeruginosa*, *Clostridium perfringens*, *Legionella*).
2. LGC - Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń chemicznych wody pitnej (WWA-wielopiersścieniowe węglowodory aromatyczne, PFAS-substancje perfluoroalkilowe i polifluoroalkilowe).
3. Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o. /PT 011/ - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (odczyn pH, przewodność elektryczna, chlorki, siarczany, indeks nadmanganianowy, barwa, mętność, azotany, azotyny, jon amonowy, wapń, magnez, twardość ogólna, żelazo, mangan, fluorki).
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2025 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek *Salmonella* i *Shigella*).

Laboratorium Badania Wody

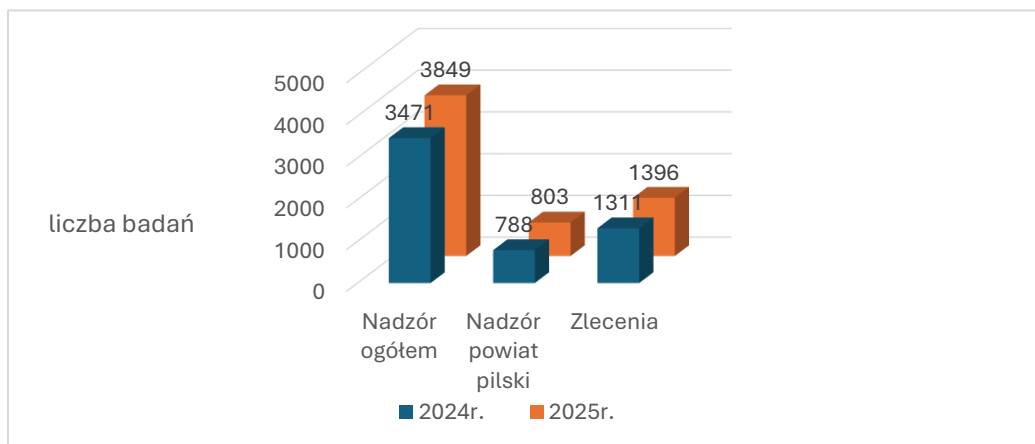
W ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną w obszarze zadań realizowanych z zakresu zdrowia publicznego oraz w ramach działalności usługowej wykonywano badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z pływalni i z kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Badania próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego wykonywano dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie, Wągrowcu i Złotowie.

Wykonano 5245 badania, co stanowi 9,7 % wzrostu ogólnej ilości badań w stosunku do roku ubiegłego. Wzrost badań wystąpił zarówno w części nadzorowej - 10,9 % jak i w części usługowej - 6,5 %. W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 3849 badań próbek wody, a na zlecenie 1396 badań. Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela.25. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2024 i 2025

	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru				Na zlecenia	
	dla PSSE: Piła, Chodzież, Czarnków, Międzychód, Wągrowiec, Złotów		dla PSSE Piła			
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Chemiczne	702	857	80	89	315	394
Fizyczne	1156	1261	268	269	307	301
Mikrobiologiczne	1613	1731	440	445	689	701
Ogółem:	3471	3849	788	803	1311	1396

Wykres 13. Badania laboratoryjne w latach 2024 i 2025

Laboratorium Mikrobiologii

Wykonywano laboratoryjne badania sanitarno-epidemiologiczne, zgodnie z wymaganiem ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Badania wykonywane były w ramach nadzoru epidemiologicznego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie i Złotowie.

W ramach działalności usługowej prowadzono badania kału do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz badania skuteczności sterylizacji. Dodatkowo wykonywano badania skuteczności sterylizacji na potrzeby kontroli wewnętrznej Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Pile.

Zanotowano wzrost ilości badań wykonywanych z nadzoru oraz na zlecenia w odniesieniu do roku ubiegłego. Ogółem wykonano 10118 badania, co stanowi 9,8 % wzrostu ilości badań.

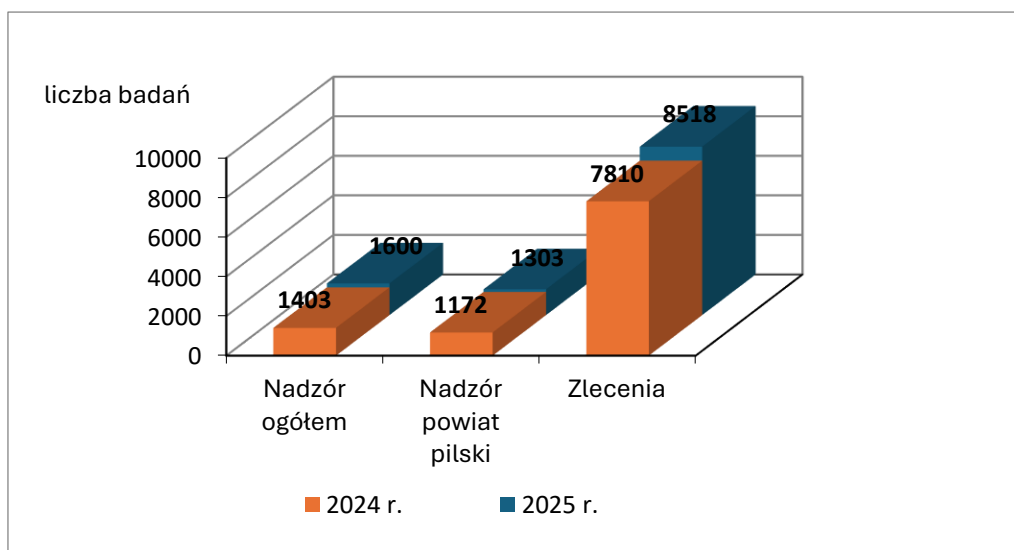
W ramach nadzoru wykonano 1335 badań w kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella (19,3% wzrost), 265 badań skuteczności sterylizacji w ramach kontroli wewnętrznej (6,7% spadek) oraz 8518 badań na zlecenia (9,1% wzrost).

Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań w porównaniu do roku ubiegłego przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 26. Badania laboratoryjne przeprowadzone w 2024 i 2025 roku

Rodzaj badań	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru				Na zlecenia	
	dla PSSE: Piła, Chodzież, Czarnków, Międzychód, Złotów		dla PSSE w Pile			
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Badania w kierunku skuteczności sterylizacji	284*	265*	284*	265*	520	569
Badania w kierunku obecności pałeczek Salmonella , Shigella	1119	1335	888	1038	7290	7949
Ogółem:	1403	1600	1172	1303	7810	8518

*badania przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w Oddziale Laboratoryjnym

Wykres 14..Badania laboratoryjne w przeprowadzone w latach 2024 i 2025

XI. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2025 roku ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu pilskiego. Realizowane przedsięwzięcia oparto o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka chorób nowotworowych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nikotynowa. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną, racjonalne odżywianie i higienę ciała. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych. Realizowano programy edukacyjne, projekty edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe.

XI.1. Realizacja programów edukacyjnych

XI.1.1. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych dziewcząt i chłopców, rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej. Celem programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy oraz zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy w tym szczepień ochronnych przeciwko wirusom HPV. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 9 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Edukacją objęto 1119 uczniów. Szkolni koordynatorzy programu uczestniczyli w szkoleniu on-line organizowanym przez Fundację „Gwiazda Nadziei”. Przekazano do szkół realizujących program materiały edukacyjne tj. poradniki, plakaty i zakładki. Nauczyciele w szkołach prowadzili tematyczne zajęcia z młodzieżą, wykłady, pokazy prezentacji multimedialnych, realizowano scenariusze zajęć zawarte w poradniku dla nauczyciela. Treści programu cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród młodzieży. Przeprowadzono 5 wizytacji w szkołach ponadpodstawowych wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego. Do programu w roku szkolnym 2025/2026 zgłosiło się 10 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do szkół.

Rycina 13. Materiały programu edukacyjnego „Wybierz Życie – Pierwszy Krok?”

XI.1.2. Program „Znamie! Znam je?”

Celem programu jest budowanie wśród młodzieży świadomości na temat zagrożeń wynikających z zachorowalności na nowotwór skóry /czerniaka/ oraz edukacja na temat profilaktyki i wczesnego wykrywania tego nowotworu. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 9 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Edukacją objęto 1450 uczniów. Przekazano do szkół realizujących program materiały edukacyjne tj. plakaty, poradniki dla koordynatora oraz ulotki dla uczniów. Szkolni koordynatorzy programu uczestniczyli w szkoleniu on-line organizowanym przez Fundację „Gwiazda Nadziei”. Przeprowadzono 2 wizytacje w szkołach ponadpodstawowych wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego.

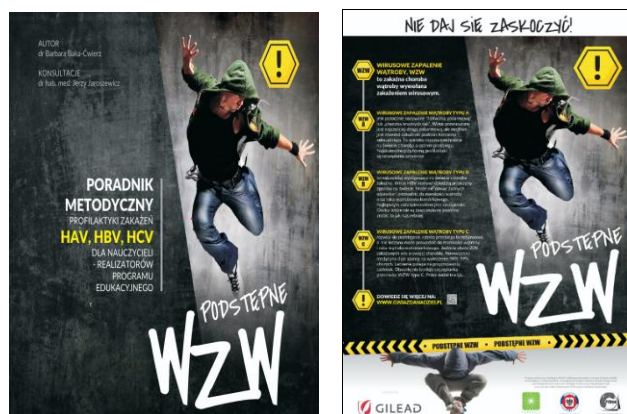

Rycina 14. Materiały programu edukacyjnego „Znamie! Znam je?” – plakat.

XI.1.3. Program „Podstępne WZW”

Programu ma na celu przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażeń wirusami HAV, HBV i HCV /drogi zakażenia, objawy i przebieg choroby/. Uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Program skierowany jest do młodzieży szkół ponadpodstawowych. Szkolni koordynatorzy programu otrzymali materiały edukacyjne tj. poradniki i plakaty oraz zakładki dla uczniów. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 6 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Edukacją objęto

896 uczniów. W roku szkolnym 2025/2026 do realizacji programu zgłosiło się 9 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do szkół.

Rycina 15. Materiały programu edukacyjnego „Podstępne WZW”

XI.1.4. Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

W realizacji XII edycji programu wzięło udział 7 typów szkół ponadpodstawowych: 1 szkoła branżowa, 3 licea i 3 szkoły techniczne. Głównym celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadpodstawowych i ich rodziców oraz ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu i narkotyków) przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program ma wzbudzić u młodzieży refleksję nad ważnymi dla nich wartościami. Realizacja programu odbyła się w oparciu o dostępne materiały informacyjno-edukacyjne przekazane do szkół w poprzednich edycjach oraz na podstawie materiałów zamieszczonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile na stronie internetowej. Program koordynowany był przez 4 nauczycieli, działaniami edukacyjnymi objęto 865 uczniów. Podczas XII edycji przeprowadzono ankietę ewaluacyjną oceniającą program w 6 szkołach, ankietyzacją objęto 358 uczniów. Wśród najbardziej wartościowych treści programu młodzież wymieniła tematy zachęcające do unikania alkoholu i narkotyków w celu realizacji najgłębszych pragnień młodych osób, szczególnie marzeń o pięknej i trwałej miłości na całe życie.

XI.1.5. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Zadania, które podejmowane są w ramach programu mają na celu wzrost poziomu wiedzy na temat wirusa HIV i choroby AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmianę postaw i zachowań wśród ludzi młodych. Celem działań jest także promowanie testowania w kierunku HIV w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych na terenie wielkopolski i całego kraju.

XI.1.5.1. Akcja informacyjno-edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2025”

Głównym celem przedsięwzięcia jest promowanie bezpiecznych zachowań w aspekcie zakażeń HIV, choroby AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową. Przeprowadzono

3 prelekcje dla uczniów z 2 szkół ponadpodstawowych /Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o. o. w Pile, Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile/ i 1 prelekcję z zajęciami warsztatowymi w Internacie Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile.

Rycina 16. Prelekcje i zajęcia warsztatowe dla uczniów szkół ponadpodstawowych

Zorganizowano Punkt informacyjno-edukacyjny wraz z quizem tematycznym w Zespole Szkół przy Teatralnej w Pile. Pytania w quizie dotyczyły podstawowych pojęć takich jak na przykład HIV/AIDS, „okienko serologiczne”, gdzie można wykonać testy w kierunku na HIV, kiły i HCV. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto 297 osób. Informację o akcji „Bezpieczne Walentynki 2025”, aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz o ogólnopolskiej kampanii „Mój pierwszy raz” przesłano do 16 szkół ponadpodstawowych i 10 redakcji lokalnych mediów. Prowadzono dystrybucję materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym w 5 szkołach ponadpodstawowych, w 1 placówce służby zdrowia oraz podczas zorganizowanego Punktu informacyjno-edukacyjnego. Na stronie internetowej i na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczono informacje o akcji „Bezpieczne Walentynki 2025” wraz materiałami informacyjno-edukacyjnymi dotyczącymi profilaktyki zakażeń chorobami wenerycznymi .

XI.1.5.2. Światowy Dzień AIDS - 01 grudnia 2025

Celem podejmowanych przedsięwzięć jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem rosnącej liczby zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS oraz solidaryzowanie się z ludźmi dotkniętymi chorobą. Wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Pile zorganizowano Powiatową Olimpiadę Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS - wczoraj, dziś, jutro” dla uczniów klas I, II i III szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego. Olimpiada odbyła się w dnia 1 grudnia 2025 r. W etapie powiatowym Olimpiady wzięło udział 23 uczniów z 8 szkół ponadpodstawowych. Etap powiatowy Olimpiady odbył się w sali widowiskowej Kina „Iskra” w Pile, a uroczyste podsumowanie

konkursu i wręczenie nagród laureatom odbyło się w Starostwie Powiatowym w Pile. Fundatorem nagród było Starostwo Pileskie. Na zakończenie spotkania wyemitowano sondę uliczną „Co Polacy wiedzą na temat HIV/AIDS?”, która przeprowadzona została na ulicach Warszawy. Sondę przygotowało Krajowe Centrum ds. AIDS. Wszystkie szkoły ponadpodstawowe otrzymały materiały informacyjno-edukacyjne z zakresu problematyki HIV/AIDS oraz o XXXII Konferencji „Człowiek żyjący z HIV w rodzinie i społeczeństwie”.

Rycina 14. Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS w sali widowiskowej Kina „Iskra” w Pile

Przeprowadzono 2 prelekcje pt. „Profilaktyka HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową” dla 39 uczniów z Zespołu Szkół Technicznych w Pile. Podczas spotkań omówiono podstawowe pojęcia „HIV” i „AIDS”, omówiono sytuację epidemiologiczną w Polsce i na świecie, drogi zakażenia, bezpieczne zachowania, pojęcie „okienka serologicznego”, zasady badania w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych, aspekty prawne oraz założenia kampanii społecznej Krajowego Centrum ds. AIDS „Mój pierwszy raz”. Przeprowadzono dystrybucję materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnych do 8 szkół ponadpodstawowych, które wzięły udział w Olimpiadzie wiedzy o HIV/AIDS oraz do 3 placówek służby zdrowia (2 szpitale i Ars Medical Sp. z o.o. w Pile). Przekazano do szkół serię broszur: „Powiedz STOP wirusom...”, broszurę „#mójpierwszyraz”, ulotki „Profilaktyka poekspozycyjna (PEP)”, naklejki promujące badania w kierunku HIV „Ja mam już za sobą test na HIV! A Ty?”, a do placówek medycznych plakaty elektrostatyczne i ulotki „Postępowanie po zawodowej ekspozycji HIV/HBV/HCV”, broszury kampanijne, broszury „Diagnostyka HIV. Wskazania dla lekarzy”. Zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile informację dotyczącą Światowego Dnia AIDS i opublikowano 5 tematycznych postów na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile.

Rycina 15. Prelekcje dla uczniów z Zespołu Szkół Technicznych w Pile

XI.1.5.3. Inne działania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS

Zorganizowano szkolenie w ramach w ramach Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - Kontra HIV” dla 19 uczniów z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Michała Drzymały w Brzostowie. Celem głównym projektu jest uzyskanie przez młodzież aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS, nabycie umiejętności podejmowania świadomych decyzji zmniejszających ryzyko zakażenia wirusem HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową. Program szkolenia składał się z wykładu i zajęć warsztatowych, podczas których podjęto dyskusję na temat ryzykownych zachowań, kształtowano asertywne zachowania, promowano postawę szacunku wobec siebie i innych, odpowiedzialność w kontaktach międzyludzkich oraz postawę akceptacji wobec osób żyjących z wirusem HIV i chorych na AIDS. Wszyscy uczniowie otrzymali dyplomy Młodzieżowych Liderów Zdrowia Kontra HIV uprawniające do edukacji rówieśniczej w zakresie profilaktyki HIV/AIDS i wyposażeni zostali w materiały informacyjno-edukacyjne.

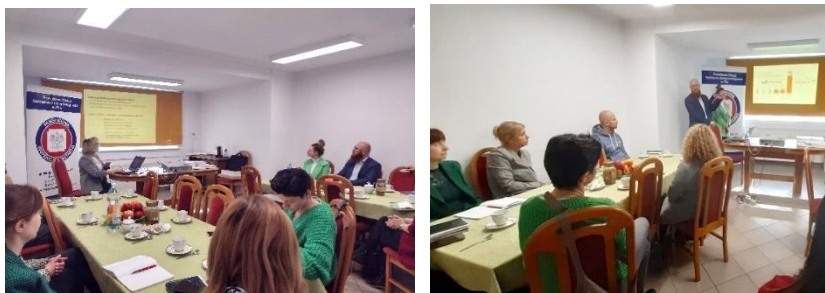
Rycina 16. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia -Kontra HIV” w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Michała Drzymały w Brzostowie

Zorganizowano etap powiatowy XXIII wojewódzkiego konkursu na historyjkę obrazkową pod tytułem „Nie daj szansy AIDS”. Celem konkursu jest podniesienie poziomu wiedzy o zakażeniach chorobami przenoszonymi drogą płciową (STIs) oraz przybliżenie młodzieży korzyści płynących z regularnego i powszechnego testowania w kierunku STIs, w tym HIV. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół ponadpodstawowych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 13 prac z 7 szkół ponadpodstawowych. Komisja konkursowa przyznała I, II i III miejsce. Praca laureatki I miejsca, uczennicy z II Liceum Ogólnokształcącego w Pile została przesłana na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu. Uroczyste podsumowanie etapu powiatowego konkursu i wręczenie nagród laureatom odbyło się w dniu 05.12.2025 r. w Starostwie Powiatowym w Pile. Spotkaniu towarzyszyła pokonkursowa wystawa historyjek obrazkowych „Nie daj szansy AIDS”. Nagrody dla laureatów zostały ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Włączono się w realizację corocznej kampanii - Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS /18 maja 2025 r./, która odbywa się w trzecią niedzielę maja. W tym dniu wspominamy osoby, które

zmarły na AIDS, jak również dziękujemy tym wszystkim, którzy angażują się w pomoc osobom żyjącym z HIV oraz ich bliskim. Na stronie internetowej i na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczono informacje o Międzynarodowym Dniu Pamięci o Zmarłych na AIDS. Promowano ogółouropejską akcję zachęcającą do wykonywania testów w kierunku zakażenia HIV, WZW typu B i C oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową. Informację o edycji wiosennej /19 – 26.05.2025r./ i jesiennej /17 – 24.11.2025r./ Europejskiego Tygodnia Testowania zamieszczono na stronie internetowej i na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile. Wczesne wykrycie zakażenia pozwala na szybsze rozpoczęcie leczenia, a tym samym pomaga ograniczyć rozprzestrzenianie się chorób w społeczeństwie. W miesiącu sierpniu 2025 roku przesłano do podmiotów leczniczych (37 gabinetów lekarzy rodzinnych, 2 placówek szpitalnych) przygotowany przez Krajowe Centrum ds. AIDS nowy moduł e-learningowy pod tytułem „Kompedium wiedzy HIV/AIDS dla lekarzy POZ” w celu zapewnienia nieograniczonego dostępu online do profesjonalnych materiałów edukacyjnych.

XI.1.6. Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę !”

Program kształtuje prozdrowotne nawyki wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Adresatami programu jest młodzież szkół podstawowych z klas V – VIII i ich rodzice. W powiecie pilskim w roku szkolnym 2024/2025 program realizowało 27 szkół podstawowych a w 2025/2026 zgłosiły się do realizacji 24 szkoły. Zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile. W szkoleniu uczestniczyli także przedstawiciele Pilskiego Banku Żywności, którzy omówili zagadnienia związane z edukacją konsumencką w szczególności zasady niemarnowania żywności. Przekazano materiały edukacyjne wydane w ramach programu tj. plakaty, poradniki dla nauczycieli zawierających podstawy teoretyczne programu oraz opracowania ze scenariuszami zajęć dla uczniów. Zrealizowano 19 wizytacji w szkołach podstawowych wraz z oceną realizacji programu „Trzymaj Formę!”.

Rycina 17. Szkolenie szkolnych koordynatorów programu „Trzymaj Formę!” w PSSE w Pile

W ramach programu przeprowadzono Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia, którego organizatorem jest Główny Inspektorat Sanitarny, Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców oraz Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna. Konkurs jest inicjatywą towarzyszącą Ogólnopolskiemu Programowi Edukacyjnemu "Trzymaj Formę!". Do konkursu w roku szkolnym 2024/2025 zakwalifikowało się 53 uczniów z 5 szkół podstawowych a w roku szkolnym 2025/2026 zakwalifikowało się 31 uczniów z 4 szkół podstawowych.

XI.1.7. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Celem programu jest opóźnianie i zapobieganie inicjacji tytoniowej oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Program adresowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych. W roku szkolnym 2024/2025 program do realizacji przyjęło 14 szkół podstawowych powiatu pilskiego. Działaniami programowymi objęto 609 uczniów klas IV szkół podstawowych, i 340 rodziców. W roku szkolnym 2025/2026 program do realizacji przyjęło 12 szkół podstawowych powiatu pilskiego. Program zawiera sześć scenariuszy zajęć do realizacji z uczniami oraz przewiduje organizację dwóch spotkań z rodzicami. W trakcie cyklu zajęć dzieci przeprowadzają wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty jakie generuje palenie papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów. Materiały do realizacji programu zostały udostępnione na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego, część szkół posiada także materiały tj. poradnik dla nauczyciela i plakaty z poprzednich edycji programu. Przeprowadzono 5 wizytacji w szkołach podstawowych wraz z oceną realizacji programu.

XI.1.8. Program „Mamo Tato – co Wy na to?”

Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów dzieci na specyfikę ich rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają. Założeniem programu jest również uwrażliwienie na potrzeby, słabości i kryzysy, które dla dzieci na tym etapie rozwoju są czymś naturalnym. Adresatami programu są dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 latnie), ich rodzice i opiekunowie. W roku szkolnym 2024/2025 programem objęto 27 przedszkoli i 13 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 1148 dzieci przedszkolnych oraz 1342 rodziców, łącznie 2490 osób. Zorganizowano 1 szkolenie i 15 narad dla nauczycieli wychowania przedszkolnego. Podczas narad omówiono założenia programowe, metodykę realizacji programu oraz sposób wykorzystania materiałów edukacyjnych. Przekazano do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych broszurę opracowaną przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu. Broszura zawiera krótkie i bardzo kompetentne treści merytoryczne dla rodziców oraz „lamigłówki” dla dzieci. Układ broszury ma zachęcić do wspólnego spędzenia czasu rodziców z dziećmi w trakcie rozwiązywania zadań.

Treści merytoryczne dotyczą higieny, żywieniem dzieci w wieku przedszkolnym, prawidłowego rozwoju mowy, profilaktyki chorób zakaźnych, szczepień ochronnych i zdrowia psychicznego.

Rycina 18. Pogadanki i zajęcia plastyczne w Publicznym Przedszkolu nr 12 w Pile

W ramach zadań programowych przeprowadzono 6 pogadanek i 4 prelekcje dla 187 dzieci. Podczas spotkań z dziećmi rozmawiano na temat profilaktyki chorób zakaźnych poprzez promocję szczepień ochronnych i podstawowych zasad higieny oraz zasad zdrowego stylu życia. Wspólnie z Publicznym Przedszkolem nr 3 w Pile zorganizowano dwuetapowy konkurs pt. „Jestem zdrowy - wiem, co jem, więc idę do szkoły”. W etapie plastycznym i muzycznym wzięło udział 56 dzieci z 12 pilskich przedszkoli. Przeprowadzono 28 wizytacji wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego „Mamo, Tato – co Wy na to?” w placówkach przedszkolnych i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

Rycina 19. Etap muzyczny konkursu „Jestem zdrowy – wiem, co jem, więc idę do szkoły” w Publicznym Przedszkolu nr 3 w Pile

XI.1.9. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Program adresowany jest do dzieci uczęszczających do przedszkoli w wieku 5-6 lat oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2024/2025 w programie wzięło udział 18 placówek przedszkolnych, działaniami edukacyjnymi objęto 554 dzieci i 479 rodziców. W poprzedniej edycji w programie wzięło udział 12 placówek przedszkolnych. Zorganizowano 1 szkolenie dla nauczycieli wychowania przedszkolnego w PSSE w Pile, wzięło w nim udział 10 osób. Realizacja treści programowych

odbywała się na podstawie broszury „Skąd się biorą produkty ekologiczne” i zaproponowanych scenariuszy zajęć, które przesłane zostały do wszystkich placówek realizujących program.

Rycina 20. Infografika omawianych zagadnień programowych zawartych w materiale edukacyjnym.

XI.1.10. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Adresatami programu są dzieci 5 i 6 latnie uczęszczające do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 20 przedszkoli i 7 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Przekazano do placówek zeszyty ćwiczeń z tematycznymi zadaniami dla dzieci opracowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu. W ramach realizacji programu zorganizowano 1 szkolenie i 10 porad dla przedszkolnych koordynatorów programu. Przeprowadzono 10 prelekcji wraz z dyskusją i zajęciami plastycznymi dla 231 dzieci z 6 placówek przedszkolnych. Prelekcje przeprowadzono z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej: przedstawiono głównego bohatera programu jakim jest smok Dinek, omówiono różne źródła dymu, skutki palenia papierosów oraz miejsca zakazu palenia tytoniu. W drugiej części spotkań odbywały się dyskusje na temat palenia papierosów przez dorosłych z najbliższego otoczenia dzieci oraz zajęcia plastyczne. Przedszkolaki otrzymały karty pracy i tworzyły plakaty pod tytułem „Czyste powietrze wokół nas” i „Co dymi?”.

Rycina 21. Spotkanie edukacyjne w Salezjańskim Przedszkolu im. Dominika Savio w Pile

Po zakończonych spotkaniach edukacyjnych w nagrodę za aktywny udział w spotkaniach wszystkie dzieci otrzymały odblaski z wizerunkiem smoka Dinka, który jest głównym bohaterem programu. Ogółem programem objęto 938 dzieci przedszkolnych oraz 714 rodziców, łącznie 1652 osoby. Przeprowadzono 11 wizytacji w placówkach przedszkolnych i szkolnych wraz z oceną realizowanych działań edukacyjnych.

XI.2. Realizacja projektów edukacyjnych

XI.2.1. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mały kleszcz - duży problem”

Celem projektu edukacyjnego jest edukacja społeczeństwa w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych. Przeprowadzono szkolenie dla 36 członkiń Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonek w Pile oraz 10 prelekcji i pogadań dla 375 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz dzieci przedszkolnych. Podczas spotkań omówiono cechy charakterystyczne kleszczy, ich gatunki i występowanie w przyrodzie, najczęstsze choroby przenoszone przez kleszcze /borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu/, zasady ochrony przed kleszczami oraz zasady prawidłowego usuwania kleszcza z ciała. Uczestnicy spotkań otrzymali ulotki informacyjne „Mały kleszcz – duży problem” wydane w ramach projektu.

Rycina 22. Szkolenie w ramach projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem”

Zorganizowano 9 Punktów informacyjno-edukacyjnych podczas następujących wydarzeń: Zabawa Taneczna Seniorów i Seniorek na Stadionie Powiatowym w Pile, Piknik Wojska Polskiego i innych służb mundurowych na terenie lądowiska w Pile, spotkanie TPD Koło Przyjaciół Dzieci z Cukrzycą w Ośrodku Edukacji Leśnej „Kalinka” w Pile, dwa spotkania w Pile w ramach wydarzenia Klub Pacjenta, obchody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju na Pilskiej Wyspie, Senioralia 2025 na Stadionie Powiatowym w Pile, Konferencja pn. „Skarby w lesie – przyroda, kultura, historia. Duet doskonały” Nadnotecki Instytut Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Pile. Odbył się także jeden Punkt informacyjno – edukacyjny na Targowisku Miejskim Nr 1 w Pile. W Punktach informowano o zagrożeniach zdrowotnych przenoszonych przez kleszcze, prowadzono instruktaż prawidłowego usuwania kleszcza z ciała człowieka, rozdawano materiały edukacyjne.

Rycina 23. Punkty Porad Zdrowotnych w ramach projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem”

Podczas Akcji „Lato 2025” w obiektach wypoczynku letniego przeprowadzono 18 pogadanek dla dzieci i młodzieży w których uczestniczyło 451 osób. Podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą omawiano cechy charakterystyczne kleszczy, ich występowanie w przyrodzie, zasady prawidłowego usuwania kleszcza oraz zasady prawidłowego ubioru podczas wypraw do lasu. W trakcie pogadanek wykorzystywano plansze pokazowe oraz prezentacje multimedialne, dzieci otrzymywały kolorowanki z wizerunkiem kleszcza. Prowadzono dystrybucję tematycznych ulotek. Materiały przekazywano kierownikom wypoczynku wraz z poradnictwem. Zamieszczono na stronie internetowej oraz w serwisie społecznościowym Facebook PSSE w Pile materiały dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych.

XI.2.2. Wojewódzki projekt edukacyjny dotyczący profilaktyki raka piersi „Co kryją Twoje piersi?”

Kontynuowano realizację wojewódzkiego projektu, którego celem jest szybsze wykrywanie nowotworów piersi wśród mieszkańców województwa wielkopolskiego poprzez dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi, dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania na terenie powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie oraz uświadomienia zagrożenia zachorowania na raka piersi. Zorganizowano 4 szkolenia dla 94 uczniów z dwóch szkół ponadpodstawowych /Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku/ oraz 2 szkolenia dla 27 osób, którymi byli: nauczyciele z Szkoły Podstawowej nr 1 w Pile oraz pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego Oddział w Pile. Podczas szkoleń odbył się wykład dotyczący epidemiologii występowania nowotworów w Polsce i w województwie wielkopolskim, patogenety, czynników ryzyka i objawów chorobowych oraz profilaktyki raka piersi, a w drugiej części przeprowadzano pokaz i naukę samobadania piersi z użyciem fantomu. Wszyscy uczestnicy szkoleń otrzymali ulotkę „Badaj piersi” i kalendarz badania piersi. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzono w 4 Punktach Porad Zdrowotnych, z poradnictwa skorzystały 172 osoby.

Rycina 24. Szkolenie „Co kryją Twoje piersi?” w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku

XI.2.3. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby”

Projekt edukacyjny ma na celu budowanie prawidłowych nawyków i popularyzację poprawnych zasad higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym i przedszkolnym. Prowadzono zajęcia edukacyjne na których dzieci zapoznają się z budową i funkcją zębów, dowiadują się co sprzyja ich zdrowiu a co szkodzi zębom. Uczniowie mają także możliwość przećwiczenia techniki prawidłowego mycia zębów na modelu szczęki. Zorganizowano 13 zajęć edukacyjnych dla 204 uczniów klas I – III w szkołach podstawowych oraz 9 zajęć dla 183 dzieci przedszkolnych. Dodatkowe zajęcia edukacyjne odbyły się w 4 obiektach wypoczynku letniego, uczestniczyło w nich 90 dzieci.

Rycina 25. Realizacja wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby”

W ramach projektu wydano materiały, które są przekazywane uczestnikom zajęć: broszura zawierająca merytoryczne wskazówki jak dbać o higienę jamy ustnej oraz zadania dla dzieci, kalendarze szczotkowania zębów i magnesy z logo projektu. Przeprowadzono etap powiatowy konkursu plastycznego dla uczniów klas I – III pod tytułem „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym”. Konkurs miał na celu popularyzację zasad poprawnej higieny jamy ustnej i zębów oraz przełamanie lęku przed wizytą u stomatologa. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 37 prac z 12 szkół podstawowych powiatu pilskiego. Nagrodzono pracę uczennicy ze szkoły Podstawowej w Falmierowie /kategoria klas I/, pracę uczennicy ze Szkoły Podstawowej w Miasteczku Krajeńskim /kategoria klas II/, pracę uczennicy ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Pile

/kategoria klas III/. Prace laureatów przesłano na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu.

Rycina 26. Prace laureatów etapu powiatowego konkursu „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym”

XI.2.4. Wojewódzki projekt edukacyjny „Gdy coś Ci chodzi po głowie” głowie”

W październiku 2025 roku rozpoczęto realizację pilotażowej edycji wojewódzkiego projektu edukacyjnego pod hasłem „Gdy coś Ci chodzi po głowie – profilaktyka wszawicy”. Celem projektu jest podejmowanie właściwych działań w zakresie edukacji zdrowotnej stanowiącej podstawę w zwalczaniu i ograniczaniu rozprzestrzeniania się wszawicy głowowej, poprzez: zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, dbałości o własne zdrowie, utrwalenie wiedzy, ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym dotyczących profilaktyki wszawicy głowowej oraz podniesienie poziomu wiedzy rodziców i opiekunów na temat profilaktyki wszawicy głowowej oraz działań ograniczających jej rozprzestrzenianie się. Adresatami projektu są dzieci w wieku wczesnoszkolnym (z zerówek w przedszkolach i uczniowie klas I - III szkół podstawowych), ich rodzice a także kadra pedagogiczna: dyrektorzy placówek, nauczyciele i pielęgniarki szkolne. W ramach realizacji projektu przeprowadzono 2 pogadanki w Publicznym Przedszkolu w Osieku nad Notecią, 2 pogadanki w Publicznym Przedszkolu nr 4 w Pile i 1 pogadankę w Publicznym Przedszkolu nr 2 w Pile oraz 4 pogadanki w Szkole Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka w Pile. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 206 osób. Projekt wzbogacony jest o elektroniczne materiały graficzne: ulotki i infografiki, prezentację multimedialną dla dzieci oraz karty z pytaniami.

Rycina 27. Działania edukacyjne w Szkole Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka w Pile

XI.2.5. Wojewódzki projekt edukacyjny „Talerz zdrowego żywienia”

Celem projektu jest kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzacja zasad prawidłowego bilansowania posiłków poprzez umiejętność odczytywania schematu „Talerz zdrowego żywienia”, utrwalenie wiedzy na temat grup produktów żywnościowych i ich znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania organizmu oraz umiejętność odróżnienia produktów zdrowych dla organizmu od niekorzystnych. Adresatami projektu są dzieci w wieku przedszkolnym (5 – 6 latnie) i wczesnoszkolnym (uczniowie klas I - III szkół podstawowych). Realizatorami działań są pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych województwa wielkopolskiego. W ramach realizacji projektu przeprowadzono według opracowanego konspektu 13 pogadanek w 5 przedszkolach i 5 szkołach podstawowych, edukacja objęto 293 dzieci. W ramach projektu wydano tematyczną broszurę edukacyjną dla dzieci, która zawiera treści merytoryczne dotyczące zdrowego żywienia, a także zadania do wykonania, przygotowano dla dzieci grę edukacyjną oraz magnes na lodówkę przedstawiający talerz zdrowego żywienia, który pomoże utrwaląć zasady zdrowego odżywiania w codziennym życiu.

Rycina 28. Działania edukacyjne w Zespole Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta w Starej Łubiance

Dodatkowe działania realizowano podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci oraz podczas Dni Otwartych Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przeprowadzono 5 prelekcji i 9 pogadanek,

w spotkaniach uczestniczyło 484 dzieci. Zorganizowano etap powiatowy wojewódzkiego konkursu „Super śniadanie!”, którego celem było zwiększenie świadomości dzieci przedszkolnych, szkolnych i ich rodzin na temat grup produktów żywieniowych, odpowiednich ich proporcji w zbilansowanej diecie oraz kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu przez dziecko przedszkolne i szkolne pracy plastycznej przedstawiającej pożywne i smaczne śniadanie, skomponowane zgodnie z zasadami Talerza Zdrowego Żywienia. W etapie powiatowym wzięło udział 23 uczniów z 6 szkół podstawowych i 31 dzieci przedszkolnych z 13 placówek. Prace laureatów I miejsca przesłane zostały na etap wojewódzki. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem.

Rycina 29. Prace laureatów I, II i III miejsca w konkursie „Super śniadanie!” w kategorii wiekowej 5 – 6 lat

XI.3. Realizacja interwencji nieprogramowych

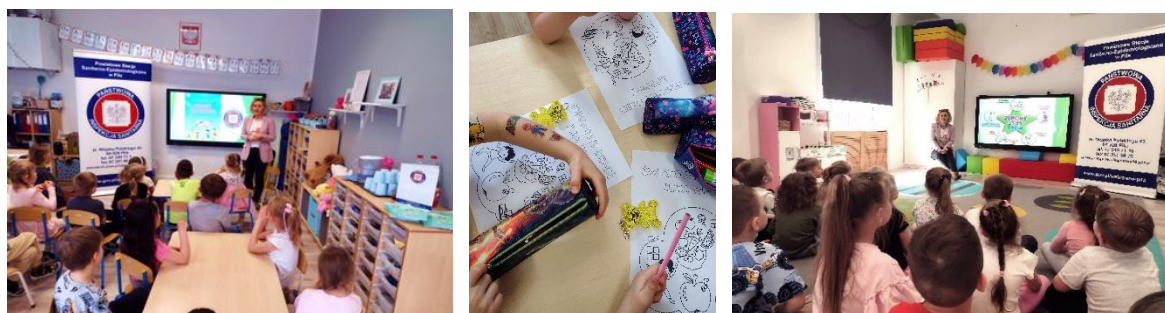
XI.3.1. Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia w 2025 roku obchodzono pod hasłem „Zdrowe początki - pełna nadziei przyszłość”. Zdrowie matek i dzieci stanowi podstawę zdrowych rodzin i społeczności, pomaga także zapewnić nam wszystkim pomyślną przyszłość. Z tej okazji zorganizowano XXIV Powiatową Konferencję Promocji Zdrowia. Konferencja odbyła się w dniu 07.04.2025r. w Kinie „Iskra” w Pile. Współorganizatorem wydarzenia było Starostwo Powiatowe w Pile i Szpital Specjalistyczny im. Stanisława Staszica w Pile. Motywem przewodnim Konferencji była ochrona zdrowia kobiety i dziecka w ciąży, działania profilaktyczne przygotowujące organizm kobiety do zajścia w ciążę, stan fizyczny i psychiczny kobiet po ciąży.

Rycina 29. XXIV Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Pile, pracownicy urzędów miast i gmin powiatu pilskiego, nauczyciele, szkolni koordynatorzy promocji zdrowia ze szkół powiatu pilskiego, pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania, studenci Akademii Nauk Stosowanych w Pile uczennice ze starszych klas szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego, zaproszeni goście – ogółem 210 osób. W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia zorganizowano 4 zajęcia edukacyjne dla 90 dzieci przedszkolnych na temat zasad zdrowego stylu życia. Przeprowadzono 8 prelekcji w których wzięło udział 405 uczniów ze szkół podstawowych /Szkoła Podstawowa Nr 1 w Pile, Szkoła Podstawowa nr 5 w Pile, Szkoła Podstawowa nr 6 w Pile, Szkoła Podstawowa nr 7 w Pile/ oraz 92 uczniów szkół ponadpodstawowych /Zespół Szkół Ekonomicznych w Pile, Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile.

Rycina 30. Zajęcia edukacyjne w Niepublicznym Przedszkolu „Little People” w Pile

Podczas zajęć edukacyjnych rozmawialiśmy z dziećmi i młodzieżą na temat zasad zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego odżywiania i promocją aktywności fizycznej, zwracano także uwagę na niekorzystny wpływ napojów energetyzujących na młody organizm. Z młodzieżą ze szkół średnich rozmawiano na temat zdrowia w nawiązaniu do hasła Światowego

XI.3.2. Profilaktyka palenia tytoniu

Przeprowadzono spotkania z zakresu profilaktyki nikotynowej i ochrony przed dymem tytoniowym dla dzieci i młodzieży: 2 prelekcje dla 82 uczniów z klas VI Szkoły Podstawowej w Wyrzysku,

3 prelekcje dla 66 uczniów z klas VII Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 12 w Pile, 1 prelekcję dla 42 uczniów z kl. IV-VIII w Szkole Podstawowej w Skrzatuszu, 2 pogadanki dla 50 dzieci z Publicznego Przedszkola nr 11 w Pile, 1 pogadankę dla 48 dzieci z Publicznego Przedszkola nr 2 w Pile, 7 prelekcji dla 165 uczniów z Zespołu Szkół Gastronomicznych w Pile.

Rycina 32. Prelekcje dla uczniów z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu 2025

Zorganizowano dwa punkty informacyjno-edukacyjne. Nawiązano współpracę ze Szpitalem Specjalistycznym im. Stanisława Staszica w Pile i Akademią Nauk Stosowanych w Pile. Zorganizowano punkt w holu szpitala, pracowali w nim pracownicy PSSE Piły oraz studenci Katedry Pielęgniarstwa Akademii Nauk Stosowanych w Pile. Wykonywano pomiary smokerlyserem, badano ciśnienie tętnicze krwi, prowadzono poradnictwo antynikotynowe i dystrybucję materiałów. Drugi punkt zorganizowano podczas Klubu Pacjenta - akcji przygotowanej dla mieszkańców Piły przez Fundację American Hearth of Poland. Wykonywano pomiary smokerlyserem, prowadzono poradnictwo antynikotynowe i dystrybucję materiałów edukacyjnych. W obu punktach z pomiarów i poradnictwa skorzystało 147 osób.

Osoby odwiedzające punkty mogły wziąć udział w quizie nt. szkodliwości używania wyrobów nikotynowych. Należało wylosować pytanie, za prawidłową odpowiedź osoba otrzymywała drobny upominek - długopis, ołówek, opaska odbłaskowa. Zorganizowano we współpracy z Publicznym Przedszkolem nr 11 w Pile i Publicznym Przedszkolem nr 2 w Pile dwa happeningi - przemarsze antynikotynowe. Dzieci przygotowały tabliczki informujące o zakazie palenia tytoniu, otrzymały także transparenty przygotowane przez PSSE w Pile a następnie przemaszzerowały ulicami Piły skandując hasła antynikotynowe. Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” dla uczniów klas V szkół podstawowych. Celem konkursu było propagowanie zasad zdrowego stylu życia i poszerzenie wiedzy uczniów w zakresie szkodliwości palenia tytoniu oraz promowanie niepalenia i nieużywania e-papierosów szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu plakatu. Praca miała zniechęcać do palenia papierosów i inhalowania e-papierosów, pokazywać wartość życia wolnego od nałogów. Na etap powiatowy konkursu nadesłano prace z 10 szkół podstawowych. Praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Pile zajęła I miejsce w etapie powiatowym i została wysłana do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu na etap wojewódzki

konkursu. W ramach Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń” zorganizowano szkolenie dla uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Pile. Podczas spotkania omówiono szkodliwy wpływ palenia papierosów i używania e – papierosów na zdrowie człowieka. Przeprowadzono także warsztaty - kalkulację kosztów palenia tytoniu i zadania ćwiczące asertywność, uczniowie wypełniali ankietę oceniającą ich wiedzę na temat szkodliwości wyrobów tytoniowych a na zakończenie szkolenia otrzymali Dyplomy Młodzieżowych Liderów Zdrowia – Kontra Tytoń.

Rycina 33. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń”

W ramach profilaktyki palenia tytoniu realizowano działania z okazji obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu, który przypadał w dniu 20 listopada 2025r. W ten dzień zachęcamy osoby palące papierosy do zerwania z nałogiem nikotynowym, organizowane są także przedsięwzięcia promujące styl życia wolny od dymu tytoniowego. Zorganizowano we współpracy ze Szpitalem Specjalistycznym im. Stanisława Staszica w Pile punkt informacyjno-edukacyjny w holu szpitala. Punkt odwiedzali pracownicy szpitala, osoby przychodzące na badania a także pacjenci przebywający na oddziałach. W punkcie można było wykonać pomiary ciśnienia tętniczego krwi, pomiary smokerlyserem, otrzymać poradnictwo antynikotynowe i tematyczne ulotki. Z poradnictwa w punkcie skorzystały 63 osoby. Zorganizowano 3 prelekcje dla uczniów z trzech szkół z terenu powiatu pilskiego /Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku, Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile, Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Pile/. Podczas prelekcji omawiano negatywne skutki palenia tytoniu i używania papierosów elektronicznych. W spotkaniach uczestniczyło 204 uczniów. Informację o akcji Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu oraz materiały Kampanii Głównego Inspektoratu Sanitarnego pt. „Nowe formy - stare pułapki” przesłano do 15 szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu pilskiego w celu rozpowszechnienia i podjęcia działań edukacyjnych w szkołach. Informacje o Kampaniach antynikotynowych przekazane zostały do redakcji lokalnych mediów /prasa, radio, TV, portale internetowe/. Informacje z przeprowadzonych działań w ramach profilaktyki nikotynowej są zamieszczane na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile.

XI.3.3. Akcja „Zimowisko 2025” i Akcja „Lato 2025”

W okresie ferii zimowych w placówkach wypoczynku zimowego realizowano Akcję „Zimowisko 2025”, a podczas wakacji w placówkach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży Akcję „Lato 2025”. W trakcie ferii zimowych prowadzono działania edukacyjne dla uczestników zimowisk. Zorganizowano 19 pogadanek dla uczestników wypoczynku zimowego pod hasłem „Zdrowe i bezpieczne ferie zimowe” i 1 ekspozycję w gablocie PSSE w Pile. Podczas spotkań edukacyjnych omawiano zasady profilaktyki infekcji układu oddechowego /grypy, krztuśca/, omawiano zasady higieny i budowania odporności. Promowano zasady zdrowego stylu życia, zdrowe odżywianie, aktywność fizyczna i rola snu w wypoczynku dziecka. Realizowano tematykę projektu edukacyjnego „Talerz zdrowego żywienia”.

Rycina 34. Działania edukacyjne podczas Akcji „Zimowisko 2025”

Nawiązano współpracę z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile, którzy omawiali zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz podczas zabaw w czasie ferii zimowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 503 osoby. Przekazano 14 kierownikom obiektów wypoczynku zimowego materiały o charakterze informacyjno-edukacyjnym dotyczące profilaktyki grypy oraz bezpiecznego wypoczynku i udzielono poradnictwa w zakresie profilaktyki chorób infekcyjnych układu oddechowego. W okresie letnim realizowano Akcję „Lato 2025”, prowadzono działania edukacyjne w obiektach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Zorganizowano: pogadanki, prelekcje, zajęcia edukacyjne. Łącznie w 34 spotkaniach edukacyjnych uczestniczyło 1040 osób. Podczas spotkań omawiano: zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą, w górach, w lesie i w mieście, zasady postępowania w czasie upałów, profilaktykę chorób odkleszczowych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad prawidłowego usuwania kleszcza ze skóry człowieka, zasad zdrowego stylu życia. Młodsze dzieci uczestniczyły w zajęciach na temat higieny jamy ustnej oraz na temat zdrowego odżywiania. Dzieci wykonywały prace plastyczne i uczestniczyły w grze edukacyjnej „Talerz zdrowego żywienia”. Starsza młodzież wzięła udział w pogadance i prelekcji pod tytułem „Używki – zagrożenie dla zdrowia” /tytoń, alkohol, substancje psychoaktywne i napoje energetyzujące/. W spotkaniach z dziećmi i młodzieżą wzięli udział przedstawiciele Komendy

Powiatowej Policji w Pile, omawiając zasady bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego oraz zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.

Rycina 35. Zajęcia edukacyjne podczas Akcji „Lato 2025”

Prowadzono poradnictwo zdrowotne i dystrybucję materiałów edukacyjnych /broszury, ulotki, tematyczne karty pracy/ na temat szkodliwości palenia tytoniu, e-papierosów, napojów energetyzujących, bezpiecznego opalania, profilaktyki chorób odkleszczowych, higieny jamy ustnej. Materiały przekazano do 32 placówek wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. We współpracy z Komendą Powiatową Policji w Pile zorganizowano akcję profilaktyczną nad jeziorem Płotki w Pile. Udzielano poradnictwa w zakresie bezpieczeństwa osobom znajdującym się na plaży, przekazywano broszury Kodeks Zdrowego Stylu Życia, z poradnictwa skorzystało 40 osób. W trakcie Akcji „Lato 2025” zorganizowano Punkt informacyjno-edukacyjny podczas Rodzinnego Festynu Wojskowego i innych służb mundurowych z okazji Święta Wojska Polskiego na lądowisku w Pile. W Punkcie można było uzyskać poradnictwo i materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznego grzybobrania, profilaktyki chorób odkleszczowych, bezpiecznego opalania, oraz profilaktyki chorób nowotworowych /skóry, piersi/. Zorganizowano także strefę dla dzieci, gdzie najmłodsi mogli ćwiczyć prawidłowe mycie zębów na modelu szczęki oraz wykonywać kolorowanki i zadania w tematycznych broszurach. Działaniami w Punkcie objęto 652 osoby. Systematycznie na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczano materiały o charakterze informacyjno-edukacyjnym oraz relacje z wydarzeń.

XI.3.4. Profilaktyka chorób nowotworowych

Celem działań jest ograniczenie liczby zachorowań na choroby nowotworowe poprzez stosowanie działań profilaktycznych takich jak edukacja społeczeństwa, upowszechnianie wiedzy dotyczącej

onkologii, promocja tzw. czujności onkologicznej oraz propagowanie zachowań prozdrowotnych zgodnych z zasadami Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Promowano Narodowy Portal Onkologiczny - onkologia.gov.pl, Jest to oficjalny portal wiedzy onkologicznej w Polsce. Jego celem jest zapewnienie dostępu do sprawdzonych, przystępnych informacji, stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla pacjentów i specjalistów oraz przeciwdziałanie dezinformacji. Portal powstał w ramach Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020–2030. Informacje o portalu przekazano podczas 4 szkoleń dla młodzieży, 1 szkolenia w zakładzie pracy, uroczystości z okazji Powiatowych Obchodów Dnia Zdrowia Piersi, zamieszczono 7 tematycznych postów na portalu Facebook i 2 informacje na stronie internetowej PSSE w Pile. Realizowano działania z zakresu profilaktyki chorób nowotworowych gruczołu piersiowego. Zorganizowano dwa konkursy plastyczne dla szkół. Uczniom szkół podstawowych zaproponowano konkurs pod hasłem „O zdrowie dbamy - zasady profilaktyki znamy”. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu plakatu, który promuje zasady zdrowego stylu życia, zapobiegające rozwojowi chorób nowotworowych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęły prace z 8 szkół podstawowych.

Rycina 36. Prace laureatów I, II, III miejsca w konkursie „O zdrowie dbamy – zasady profilaktyki znamy”

Komisja konkursowa, wyłoniła laureatów konkursu: I miejsce zajęła praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Pile, II miejsce praca uczennicy z Zespołu Szkół w Szydłowie, III miejsce otrzymała praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej w Ujściu. Uczniów ze szkół ponadpodstawowych zaproszono do udziału w konkursie pod hasłem „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”. Zadanie konkursowe polegało także na przygotowaniu plakatu, który zachęca kobiety do dbania o własne zdrowie i wykonywania badań profilaktycznych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 14 prac z 7 szkół ponadpodstawowych. Komisja wyłoniła laureatów: I miejsce zajął uczeń z Zespołu Technicznych w Pile, II miejsce otrzymał uczeń z Zespołu Szkół Budowlanych w Pile, III miejsce zajęła uczennica z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile.

Rycina 37. Prace laureatów I, II, III miejsca w konkursie „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”

W dniu 21 października 2025r. zorganizowano Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi. Honorowy Patronat nad obchodami objął Starosta Pilski i Prezydent Miasta Piły. Organizatorami wydarzenia byli: Państwowa Inspekcja Sanitarna w Pile, Stowarzyszenie Pilski Klub Amazonek oraz Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile. W sali widowiskowej Regionalnego Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Pile odbyła się akademie okolicznościowa przygotowana przez uczniów z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Podczas akademii zachęcano kobiety do wykonywania badań profilaktycznych w kierunku chorób nowotworowych gruczołu piersiowego oraz promowano zasady Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Obchody były też okazją do uroczystego podsumowania i wręczenia nagród laureatom konkursów plastycznych.

Rycina 38 Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi

W obchodach uczestniczyli: zaproszeni goście, uczniowie szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego, nauczyciele, członkinie Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonek i Stowarzyszenia Europa Donna w Pile, ogółem 350 osób. Wydarzeniu towarzyszył Marsz Zdrowia, który przeszedł ulicami Piły z Placu Stanisława Staszica w kierunku ulicy Śródmiejskiej. Uczestnicy Marszu zachęcali mieszkańców Piły do profilaktyki – regularnego badania piersi. Uczniowie nieśli okolicznościowe transparenty, rozdawano ulotki informacyjne.

Rycina 39. Pilski „Marsz Zdrowia”

W dniach 20 - 26 stycznia 2025 r. obchodzono Europejski Tydzień Walki z Rakiem Szyjki Macicy. Celem akcji było zachęcenie kobiet do regularnych wizyt u ginekologa i wykonywanie badań cytologicznych, ważnym elementem profilaktyki są też szczepienia ochronne przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Opracowano i zamieszczono 5 informacji na portalu internetowym Facebook PSSE w Pile.

XI.3.5. Profilaktyka chorób zakaźnych

XI.3.5.1. Promocja szczepień ochronnych

W dniach 27 kwietnia - 3 maja 2025 r. realizowano wydarzenie Europejski Tydzień Szczepień. Głównym celem przedsięwzięcia było zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie szczepień ochronnych, propagowanie ich jako najskuteczniejszej formy zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. Zorganizowano dwa punkty informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców Piły /Centrum Handlowe IBI i Centrum Handlowe Atrium Kasztanowa/. W punktach można było uzyskać poradnictwo na temat szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych i starszych. Punkty prowadzone były przez pracowników Sekcji Epidemiologii i Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, ogółem z poradnictwa skorzystały 83 osoby. Przeprowadzono zajęcia edukacyjne z 37 uczniami klas IV Szkoły Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile oraz zajęcia dla 20 dzieci w Oddziale Przedszkolnym Szkoły Podstawowej w Fanianowie. Dzieci otrzymały kolorowanki nawiązujące do wizyt u lekarza podczas szczepień ochronnych. Informacje o akcji przesłano do 10 redakcji lokalnych mediów celem rozpowszechnienia wśród lokalnej społeczności. Opracowano i zamieszczono 5 postów na portalu społecznościowym Facebook i 2 informacje na stronie internetowej PSSE Piła. Prowadzono działania informacyjne w ramach akcji „Jedno szczepienie. Podwójna ochrona”. Celem akcji było promowanie bezpłatnych szczepień kobiet w ciąży przeciwko krztuścowi w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Zorganizowano punkt informacyjny w Publicznym Przedszkolu Nr 13 w Pile dla rodziców dzieci przedszkolnych. W Punkcie rodzice mogli otrzymać materiały dotyczące szczepień obowiązkowych i zalecanych. Szczególnie zwrócono uwagę na temat szczepienia przeciwko

krztuścowi. Przekazano plakaty „Jedno szczepienie. Podwójna ochrona” do 47 podmiotów leczniczych na terenie powiatu pilskiego. Opracowano i zamieszczono 4 posty na portalu Facebook i 1 informację na stronie internetowej PSSE w Pile.

Rycina 40. Akcja „Jedno szczepienie. Podwójna ochrona”

Od września 2025 r. kontynuowano realizację Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkole. Celem programu jest zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciw HPV, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz innymi chorobami nowotworowymi wywołanymi przez wirusa brodawczaka ludzkiego. Przekazano informację o programie do 32 szkół podstawowych powiatu pilskiego. Dyrektorzy szkół otrzymali także materiały edukacyjne opracowane przez Ministerstwo Zdrowia oraz spot promocyjny dotyczący profilaktyki zakażeń HPV w którym wzięła udział dr n.med. Ilona Małecka pediatra i wakcynolog. Ogółem do programu w roku szkolnym 2025/2026 przystąpiło 11 szkół podstawowych z terenu powiatu pilskiego, do szczepień zgłoszono 136 uczniów. Prowadzono działania informacyjne w ramach programu, odbyły się 3 prelekcje dla 98 osób /rodzice, uczestnicy szkolenia w Urzędzie Statystycznym Oddział w Pile, nauczyciele w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile/, 3 prelekcje dla młodzieży, uczestniczyło w nich 47 osób. Opracowano i zamieszczono na 5 postów na portalu Facebook i 2 informacje na stronie internetowej PSSE w Pile.

XI.3.5.2. Inne działania z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych

Prowadzono edukację społeczeństwa poprzez informację i kształtowanie zachowań, ograniczających liczbę zachorowań na choroby zakaźne. Główny Inspektorat Sanitarny zainaugurował Ogólnopolską kampanię informacyjno-edukacyjną „Jesień bez infekcji”. Celem kampanii była promocja szczepień ochronnych przeciwko chorobom infekcyjnym, nasilającym się w sezonie jesienno-zimowym (grypa, covid-19, RSV, krztusiec, pneumokoki). Kampanię adresowano głównie do osób najbardziej narażonych na powikłania: seniorzy i kobiety w ciąży a także ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem pracowników i pracodawców.

Informację i materiały Kampanii przekazano do lokalnych samorządów, Akademii Nauk Stosowanych w Pile oraz do 55 podmiotów leczniczych na terenie powiatu pilskiego.

Zorganizowano w Niepublicznym Przedszkolu Little People w Pile punkt informacyjny na temat szczepień ochronnych, przezywano rodzicom materiały Kampanii „Jesień bez infekcji”. Z poradnictwa skorzystało 30 osób. Informacje o Kampanii przekazano podczas dwóch spotkań z nauczycielkami wychowania przedszkolnego oraz podczas spotkania z członkiniami Pilskiego Klubu Amazonek, ogółem 47 osobom. Promowano założenia Kampanii w dwóch punktach informacyjnych organizowanych podczas wydarzeń - "Senioralia 2025" - Stadion Powiatowy w Pile i Festyn „Edukujemy eko - logicznie” - Pilska Wyspa. Z poradnictwa skorzystało 70 osób. Informowano o Kampanii „Jesień bez infekcji” podczas kontroli/wizytacji, informacje wpisywano w protokoły. Udzielono: 17 konsultacji w zakładach pracy, 32 konsultacje w zakładach żywieniowych, 24 konsultacje w placówkach oświatowych, 37 konsultacji w placówkach medycznych i branży beauty, 162 konsultacje podczas wywiadów epidemiologicznych, wydawania szczepionek, udzielania informacji o szczepieniach mieszkańcom powiatu pilskiego.

Rycina 41. Kampania „Jesień bez infekcji”

Prowadzono działania edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób infekcyjnych górnych dróg oddechowych w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Zorganizowano 6 pogadanek dla 106 dzieci przedszkolnych. Dzieci otrzymywały na zakończenie zajęć tematyczne kolorowanki. Podczas akcji „Zimowisko 2025” przeprowadzono 19 spotkań w trakcie których omówiono tematykę profilaktyki zakażeń grypą i innymi chorobami infekcyjnymi, omawiano podstawowe zasady higieny. W spotkaniach wzięło udział 503 uczestników zimowisk. Dzieci dowiadywały się jak dbać o higienę oraz jak zachowywać się podczas infekcji, gdy mają katar i kaszel. Realizowano Kampanię Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach /Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach 2025. Celem działania było zwrócenie uwagi na narastanie oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u ludzi. Temat przewodni tegorocznej kampanii brzmiał „Działaj teraz. Chronь naszą teraźniejszość, zabezpiecz naszą przyszłość”. Zorganizowano dwie wystawy cyklu plakatów „Superbakterie Oporniaki” /cykl 10 plakatów/. Plakaty wyeksponowano

w holu Szpitala Specjalistycznego im. Stanisława Staszica w Pile oraz w holu Akademii Nauk Stosowanych w Pile.

Rycina 42 Wystawa plakatów „Superbakterie Oporniki”

Przekazano materiały informacyjne Kampanii do podmiotów medycznych /szpitale, przychodnie gabinety lekarzy rodzinnych/, informacje przekazano także do lokalnych samorządów i redakcji lokalnych mediów celem rozpropagowania wśród mieszkańców powiatu pilskiego. Opracowano i zamieszczono 3 posty na portal Facebook i 1 informację na stronie internetowej PSSE w Pile. Propagowano Ogólnopolską kampanię społeczną „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!”. Celem kampanii było zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat gruźlicy. Opracowano i zamieszczano 4 posty na portalu społecznościowym Facebook i 1 informację na stronie internetowej PSSE w Pile. Informację o Kampanii przekazano do 44 podmiotów leczniczych na terenie powiatu pilskiego celem rozpowszechnienia wśród pacjentów.

XI.3.6. Kampanie informacyjne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA)

Realizowano dwie kampanie informacyjne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA): Kampanię #Safe2ERatEU „Wybieraj bezpieczną żywność” oraz Kampanię #PlantHealth4Life „Dbaj o zdrowie roślin”. W 2025 roku celem kampanii „Wybieraj bezpieczną żywność” jest zwrócenie uwagi na kluczowe obawy konsumentów dotyczące bezpieczeństwa żywności, znaczenia czytelnego oznaczania produktów oraz korzyści płynące z ograniczenia marnowania żywności. Kampania ma też pomagać w zrozumieniu, jak podejmować świadome decyzje dotyczące tego, jaką żywność kupować, spożywać oraz z jakich produktów spożywczych korzystać w bezpieczny i zdrowy sposób. Adresatami kampanii są przede wszystkim młodzi mieszkańcy Europy. Informację o kampanii przesłano do 49 placówek przedszkolnych i szkół podstawowych. Informowano o założeniach kampanijnych w 7 zorganizowanych punktach informacyjno-edukacyjnych i podczas 2 pogadanek dla przedszkolnych koordynatorów promocji zdrowia. Działaniami edukacyjnymi objęto 275 osób. Realizowano Kampanię „Dbaj o zdrowie roślin”, która zwraca uwagę na znaczenie zdrowia roślin dla bezpieczeństwa żywności, ochrony

środowiska i gospodarki. Działania kampanijne zwracają uwagę, iż zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin wpływa na rzecz zrównoważonej przyszłości.

Rycina 43. Promocja kampanii #Safe2EatEU „Wybieraj bezpieczną żywność” w punktach informacyjno-edukacyjnych

Informacje o kampanii wraz z infografiką przesłano do 8 redakcji lokalnych mediów. Łącznie na temat dwóch kampanii EFSA zamieszczono 2 informacje na stronie internetowej i 17 postów na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile.

XI.3.7. Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych w tym środków zastępczych.

Celem podejmowanych przedsięwzięć jest ograniczenie używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz nadmiernego spożywania napojów energetyzujących. Zorganizowano 3 punkty informacyjno-edukacyjne, w których udzielano poradnictwa z zakresu negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie człowieka i konsekwencji nadmiernego spożywania napojów energetyzujących (choroby układu krążenia), prowadzono ćwiczenia w alkogoglach. Działaniem objęto 97 osób. W punktach wyeksponowano materiały informacyjno-edukacyjne na temat nadmiernego spożywania napojów energetyzujących, szkodliwości palenia papierosów i używania nowatorskich wyrobów nikotynowych oraz spożywania alkoholu, narkotyków, środków zastępczych i innych nowych substancji psychoaktywnych. W Szkole Podstawowej nr 4 w Pile przeprowadzono prelekcję pt. „Żyję zdrowo - nałogom mówię nie” dla 42 uczniów klasy VIII. Podczas spotkania przekazano uczniom informacje na temat szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych i używek takich jak papierosy, alkohol i napoje energetyzujące. Uczniowie mieli możliwość skorzystania z ćwiczeń z wykorzystaniem alkogogli, które służą do demonstracji upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu. W Zespole Szkół Gastronomicznych w Pile przeprowadzono 5 tematycznych pogadanek dla 117 uczniów, podczas spotkań odbyła się projekcja filmów z serii „Ogar i Rogal” przygotowanych w ramach kampanii „Planuje długie życie”. W Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Pile przeprowadzono spotkanie

edukacyjne dla 18 uczniów starszych klas, podczas którego omówiono negatywny wpływ używek na zdrowie człowieka oraz skutki uzależnienia od sprzętu multimedialnego nadmiernego (komputer, internet, gry komputerowe) i nadmiernego korzystania z telefonu komórkowego. W Zespole Szkół w Łobżenicy przed rozpoczęciem ferii zimowych przeprowadzono prelekcję dla 84 rodziców. Omówiono wpływ substancji psychoaktywnych na zdrowie młodych osób (negatywne skutki zdrowotne, psychiczne i społeczne). Zachęcano rodziców do motywowania swoich dzieci do podejmowania różnych form aktywności fizycznej jako doskonałej alternatywy do spędzania wolnego czasu.

XI.4. Inne przedsięwzięcia

Przeprowadzono 66 wizytacji. Podczas wizytacji dokonano 86 ocen stopnia realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia współuczestniczyli w czynnościach kontrolnych prowadzonych przez inne komórki PSSE w Pile - 25 kontroli.

Tabela nr 27. Wizytacje przeprowadzone w roku 2024 i 2025

	Rok 2024	Rok 2025
Liczba wizytacji	58	66
Ocena realizacji programu „Trzymaj Formę!”	18	19
Ocena realizacji programu „Bieg po zdrowie”	4	5
Ocena realizacji programu „Czyste powietrze wokół nas”	9	11
Ocena realizacji programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne”	8	6
Ocena realizacji programu „Mamo, Tato – co Wy na to?”	19	28
Ocena realizacji programu „Znamię! Znam je?”	2	6
Ocena realizacji programu „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”	6	6
Ocena realizacji programu „Podstępne WZW”	0	3
Ocena realizacji programu „Ars, czyli jak dbać o miłość?”	4	2
Ocena realizacji działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS	3	0

XI.5. Współpraca PSSE w Pile z mediami

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych i opublikowanych w lokalnych mediach. Przekazano do lokalnych mediów 10 pakietów informacyjnych. Na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczono 215 informacji dotyczących bieżących działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile.

Tematyka informacji:

- Promocja szczepień przeciwko HPV
- Powszechny Program Szczepień przeciw HPV w szkołach. Spot edukacyjny dla rodziców
- Europejski Tydzień Walki z Rakiem Szyjki Macicy

- Szczepienia dla kobiet w ciąży przeciwko krztuścowi
- Krztusiec – ostra choroba zakaźna
- Informacje dotyczące profilaktyki grypy i innych chorób infekcyjnych
- Informacje o bezpieczeństwie szczepień
- Europejski Tydzień Szczepień
- Kalendarze szczepień na 2025r. – szczepienia dzieci, szczepienia zalecane dla dorosłych
- Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV i HCV
- Raport Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczący zatruc środkiem zastępczym lub substancją psychoaktywną w Polsce za 2024 rok
- Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych
- Komunikat Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN dot. Konieczności stosowania wzoru na przeliczanie wyniku stężenia diizocyjanianu w powietrzu na stężenie grupy NCO
- Stanowisko Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy dotyczące pomiarów krzemionki krystalicznej
- Bezpieczna i zdrowa praca
- PARC Program Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami
- Narodowy Portal Onkologiczny
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach i Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach
- Kampania EFSA #Safe2EatEU „Jedz bezpiecznie”
- Kampania EFSA #PlantHealth4Life „Dbaj o zdrowie roślin”
- Ferie zimowe 2025: informacje z przeprowadzonych działań edukacyjnych
- Dni Otwarte Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile
/program wydarzenia i informacje ze zrealizowanych działań/
- Światowy Dzień Zdrowia 2025
- XXIV Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia w Pile
- Światowy Dzień Walki z Rakiem
- Światowy Dzień bez Tytoniu 2025
- Kampania „E – papierosy to manipulacja”
- Ogólnopolska kampania informacyjno-edukacyjna „Jesień bez infekcji”
- Kampania społeczna „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!”
- Światowy Dzień Rzucania Palenia 2025
- Światowy Dzień AIDS 2025
- Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS

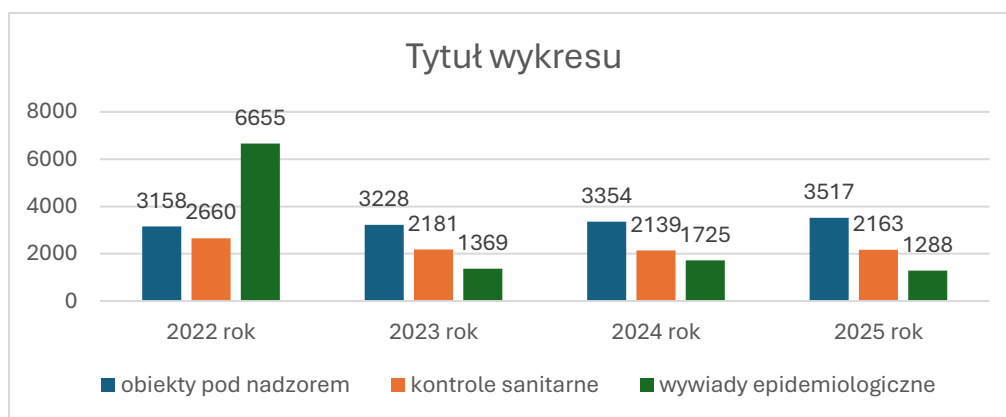
- Światowy Dzień Mycia Rąk
- Kampania Bezpieczne wakacje z SANEPIDEM
- Akcja „Lato 2025” – informacje z działań edukacyjnych w placówkach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz z punktów promocyjnych podczas wydarzeń plenerowych
- 15 lipca – Dzień bez telefonu komórkowego
- Bezpieczne grzybobranie
- Akcja edukacyjno-społeczna „Dzieci i młodzież edukują EKologicznie”
- Październik – Miesiąc Świadomości Raka Piersi
- Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi 2025; Marsz Zdrowia 2025
- Akcja informacyjno-edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2025”
- Informacja o Punktach Konsultacyjno – Diagnostycznych Krajowego Centrum ds. AIDS
- Bezpłatne testy na HIV w poradniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ)
- Powiatowa Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS- wczoraj, dziś, jutro”
- Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV”
- Wytyczne do pracy placówek oświatowo – wychowawczych w zakresie wychowania zdrowotnego i promocji zdrowia w roku szkolnym 2025/2026
- Nowy przedmiot w szkole – „Edukacja zdrowotna”
- Realizacja „Programu „Mamo, Tato co Wy na to?” /wytyczne do programu, informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach programu/
- Realizacja programu przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” /wytyczne do programu, informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach programu/
- Realizacja programu edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”
- Realizacja Ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!”
- Realizacja Programu edukacyjnego „Podstępne WZW”
- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem” / informacja nt. profilaktyki chorób odkleszczowych, repelenty, zajęcia edukacyjne/
- Realizacja Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń”
- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Talerz Zdrowego Żywienia” /informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach projektu/
- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby” /informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach projektu/
- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Co kryją Twoje piersi?” /informacja z przeprowadzonych szkoleń w ramach projektu/

- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Gdy coś Ci chodzi po głowie - profilaktyka wszawicy” /informacja z przeprowadzonych szkoleń w ramach projektu/
- Ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia w ramach programu „Trzymaj Formę!”
- Konkurs „Zroluj zdrowie – siła wyborów”
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Palić, nie palić - oto jest pytanie?”
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Super Śniadanie!”
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu plastycznego „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym”
- Regulamin i podsumowanie konkursu „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”
- Regulamin i podsumowanie konkursu „O zdrowie dbamy – zasady profilaktyki znamy”
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Nie daj szansy AIDS”
- Konkurs dla dzieci przedszkolnych „Wiem co jem - jestem zdrowy, więc idę do szkoły”
/etap muzyczny i etap plastyczny/
- Wytyczne do pracy placówek oświatowo – wychowawczych w zakresie wychowania zdrowotnego i promocji zdrowia w roku szkolnym 2025/2026
- Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych na terenie powiatu pilskiego
- Ocena warunków sanitarno-higienicznych zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w 2025 roku na terenie powiatu pilskiego
- Choroba Zalewu Wiślanego
- Informacja pt. „Ocena procesów dekontaminacji w gabinetach świadczących usługi przebiegające z naruszeniem ciągłości tkanek”
- Komunikaty Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
- Informacja o WOBASZ – Wieloośrodkowym Ogólnopolskim Badaniu Stanu Zdrowia Ludności.

ZAKOŃCZENIE

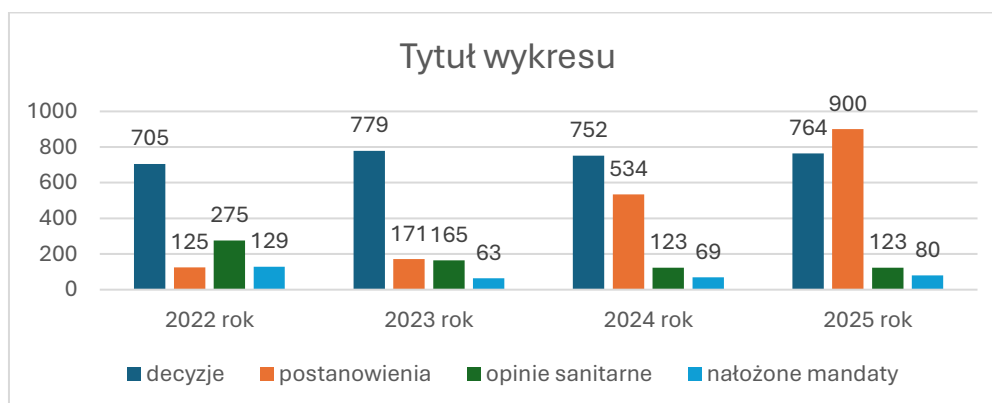
W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile (PPIS) kontynuował wykonywanie zadań związanych ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej, przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile znajduje się 3517 obiektów. W 2025 roku przeprowadzono łącznie: 3451 kontroli planowanych, rekontroli, kontroli doraźnych, wizytacji, w tym 1288 wywiadów epidemiologicznych.

Wykres nr 17. Porównanie ilości obiektów pod nadzorem, kontroli i wywiadów epidemiologicznych w latach 2022- 2025.

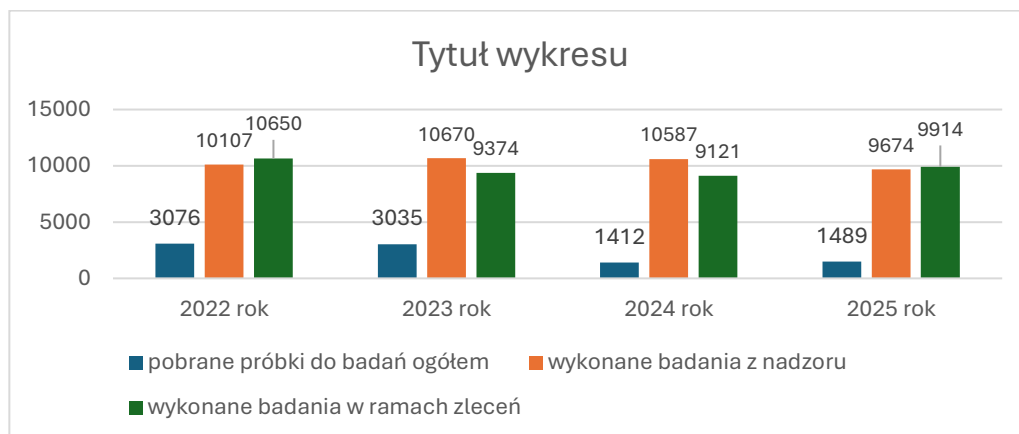
Ogółem wydano: 764 decyzje administracyjne, w tym 541 merytorycznych oraz 223 płatniczych; 900 postanowień; 123 opinie sanitarne.

Za stwierdzone w trakcie kontroli sanitarnych uchybienia, nałożono 80 mandatów karnych na kwotę 18050 zł.

Wykres nr 18. Porównanie ilości wydanych decyzji, postanowień, opinii sanitarnych i mandatów latach 2022- 2025

Pobrano łącznie 1489 próbek do badań laboratoryjnych (w tym próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z kąpielisk oraz z instalacji wody ciepłej, próbki środków spożywczych i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz próbki produktów kosmetycznych), ogółem wykonano 9674 badań, w tym 36099 oznaczeń fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych.

Wykres nr 19. Porównanie ilości pobranych próbek, wykonanych badań z nadzoru i na zlecenie w latach 2022- 2025.

Reasumując, stan sanitarny powiatu pilskiego przedstawia się następująco:

1. Wśród mieszkańców powiatu pilskiego zarejestrowano łącznie 3.618 zakażeń i chorób zakaźnych oraz 157 pokąsań przez zwierzęta (2024 r. – 2.447 zakażeń i chorób zakaźnych i 162 pokąsania). Na wzrost liczby zakażeń i chorób zakaźnych w 2025 r. zasadniczy wpływ miał ponad trzykrotny wzrost zgłoszeń zachorowań na gripę oraz zasadniczy wzrost zakażeń RSV.
2. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 lutego 2023 r. (Dz.U.2023, poz. 348) wprowadzono obowiązek raportowania zachorowań na gripę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego oraz zakażeń wirusem RSV, co doprowadziło do wzrostu zgłaszanych przypadków. Inną przyczyną wzrostu zachorowań była migracja ludności z krajów o niższej wyszczepialności oraz aktywność ruchów antyszczepionkowych, które prowadzą do obniżenia odporności populacyjnej.
3. Liczba dzieci nieszczepionych, widniejących w rejestrze PSSE w Pile, wg stanu na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 135 dzieci (według stanu na dzień 31.12.2024 r. - 106); liczba rodziców i opiekunów prawnych małoletnich dzieci nie wykonujących obowiązkowych szczepień ochronnych wynosiła 160 osób (2024 r. - 121). Nastąpił znaczny wzrost dzieci niezaszczepionych w porównaniu do 2024 roku.
4. W stosunku do osób (rodziców lub opiekunów prawnych uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci) prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile działania administracyjne. W pierwszej kolejności wydawane są wezwania do dobrowolnego wykonania obowiązku szczepienia, następnie upomnienia w związku

z niepodjęciem obowiązku szczepień ochronnych, a w przypadku nie zastosowania się do wymogów prawa tytuły wykonawcze przekazywane do Wojewody Wielkopolskiego celem wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji przeciwko osobom niewykonującym obowiązkowych szczepień ochronnych.

5. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowo-żywnościowych oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikały z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi stwierdza się ogólne polepszenie stanu sanitarnego obiektów w stosunku do roku 2024.
6. Porównując lata 2024 – 2025 polepszenie nastąpiło w ciastkarniach, sklepach spożywczych, magazynach hurtowych, zakładach usług cateringowych, zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego. Natomiast pogorszenie stanu sanitarnego nastąpiło w piekarniach, zakładach garmazeryjnych, produkcji żywności w warunkach domowych, super i hipermarketach, kioskach, zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakładach małej gastronomii, innych zakładach żywienia. Większość uchybień stwierdzanych podczas przeprowadzanych kontroli w poszczególnych grupach obiektów wynikała z zaniedbań właścicieli i pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, braku środków finansowych lub nadmiernej oszczędności, braku wdrożenia systemu HACCP oraz nieprzestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.
7. Co roku w sezonie letnim od 20 czerwca do 30 września dokonywana jest ocena bezpieczeństwa żywności i żywienia zbiorowego w miejscach wzmożonego ruchu turystycznego. Kontrole prowadzone w 2025 r. wykazały, że łączna liczba zakładów z nieprawidłowościami stanowiła 7,3 % wszystkich skontrolowanych obiektów w powyższym okresie (w 2024 r. – 4,8%). Intensyfikacja kontroli w sezonie letnim umożliwia skuteczną identyfikację i eliminację nieprawidłowości, co bezpośrednio przyczynia się do ochrony zdrowia konsumentów.
8. Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.
9. W przypadkach braku przydatności - do czasu uzyskania prawidłowych wyników mieszkańcom zapewniono zastępcze źródło zaopatrzenia w wodę (zasilanie z innego ujęcia / woda w opakowaniach jednostkowych / woda z cystern). W takich sytuacjach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydawał komunikaty o braku lub warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Przekazywane one były właściwym samorządom odpowiedzialnym za

zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, w celu podania ich do publicznej wiadomości. Po wykonanych działaniach naprawczych oraz badaniu jakości wody wydano orzeczenia o przydatności wody do spożycia.

10. Obiekty użyteczności publicznej i podmioty wykonujące działalność leczniczą utrzymywane są w dobrym stanie sanitarnym.
11. Nadzór nad warunkami środowiska pracy obejmuje szeroki zakres zagrożeń – fizycznych, chemicznych i biologicznych. Analiza liczby przeprowadzonych kontroli oraz uzyskanych wyników wskazuje, że pracodawcy prowadzą konsekwentne i systematyczne działania ukierunkowane na ograniczanie ryzyka zawodowego.
12. W zakresie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy dominującym zagrożeniem pozostaje hałas. Pomimo jego utrzymującej się wysokiej powszechności, odnotowano spadek liczby pracowników wykonujących pracę w warunkach przekroczeń wartości normatywnych – z 913 pracowników w roku 2024 do 875 pracowników w roku 2025. Świadczy to o stopniowej poprawie warunków środowiska pracy i skuteczności działań prewencyjnych podejmowanych przez pracodawców.
13. W zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi (CMR) odnotowano istotny wzrost liczby zakładów ujętych w ewidencji. W 2024 roku zarejestrowanych było 147 zakładów, natomiast w 2025 roku liczba ta wzrosła do 173. Przyrost ten wynika m.in. z rozszerzenia ewidencji o zakłady, w których w środowisku pracy występują czynniki reprotoksyczne, objęte obowiązkiem zgłoszenia zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Ponadto rosnąca skala zagrożeń związanych z czynnikami CMR uzasadnia utrzymanie wysokiej intensywności działań kontrolnych.
14. Nieliczna liczba nieprawidłowości w obszarze obrotu chemikaliami wskazuje, że nadzorowane podmioty prowadzą działalność w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.
15. W zakresie nadzoru nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych nie stwierdzono żadnych naruszeń. Przeprowadzone kontrole wykazały, że dostępne w sprzedaży produkty konopne nie budziły zastrzeżeń pod kątem potencjalnej zawartości substancji psychoaktywnych i spełniały wymogi prawa.
16. Zgłoszenia zatrucí środkami psychoaktywnymi w analizowanym okresie dotyczyły głównie substancji ujętych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, takich jak amfetamina, metamfetamina oraz THC. Nie odnotowano przypadków zatrucí tzw. dopalaczami (środkami zastępczymi) ani zgonów związanych z zażyciem substancji psychoaktywnych. Dane te wskazują na brak nowych trendów związanych z pojawianiem się nielegalnych mieszanin o nieznanym składzie.

17. W 2025 roku w większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. W większości placówek podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono remonty okresowe sal dydaktycznych, bloków żywieniowych, bloków sportowych, zaplecza sanitarnego oraz inne prace konserwatorsko-porządkowe w celu poprawy komfortu nauki i pracy. Od kilku lat obserwuje się utrzymanie na zbliżonym poziomie stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza – nie występują budynki w złym stanie technicznym, wymagające kapitalnego remontu.
18. Problem przeciążonych tornistrów pozostaje aktualną kwestią, która może mieć negatywne skutki zdrowotne w przyszłości. Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy.
19. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka chorób nowotworowych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nikotynowa. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną, racjonalne odżywianie i higienę ciała. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych. Realizowano programy edukacyjne, projekty edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe.
20. Wprowadzone systemy informatyczne w zakresie obsługi spraw związanych ze zgłaszaniem wniosków, interwencji usprawniły ich obsługę a także skróciły czas obsługi spraw.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemicznej.
2. Wzmocniony nadzór nad:
 - wykonawstwem szczepień ochronnych i oceny wpływu ich prowadzenia na sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych objętych Programem Szczepień Ochronnych, zwłaszcza wieku dziecięcego, jak również w zakresie osób uchylających się od obowiązkowych szczepień;
 - jakością wody produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe i podmioty produkujące wodę dla mniejszych grup ludności, co pozwoli na szybkie wykrycie zanieczyszczeń wody i podjęcie natychmiastowych działań naprawczych;
 - obiektami sezonowymi zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
 - oceną znakowania środków spożywczych, suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogaconych;

- wdrażaniem systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo-żywnościowych;
 - nad jakością środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
 - produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
 - nad importem/eksportem żywności z i do krajów trzecich;
 - sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych i portali sprzedażowych;
 - wzmożeniem nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, w tym produktów biobójczych i kosmetyków w obrocie bezpośrednim jak i za pomocą stron internetowych;
 - warunkami pracy w zakładach produkcyjnych, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy;
 - pozostałymi obiektami użyteczności publicznej;
 - warunkami nauki, pracy i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.
3. Kontynuowanie realizowanych zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego poprzez:
- kontrolę przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych na etapie opiniowania dokumentacji;
 - udział w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w celu wyeliminowania uciążliwości i zagrożeń dla życia ludzi związanych z nowopowstającymi obiektami oraz w dopuszczeniu do eksploatacji nowouruchomionych, modernizowanych, przebudowanych obiektów;
 - uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.
4. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.